



T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ



AİLE EĞİTİM VE DANIŞMANLIĞI ANABİLİM DALI
AİLE EĞİTİMİ VE DANIŞMANLIĞI PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKA
DÜZEYLERİ VE MESLEK TERCİHLERİNİN BAZI
SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE
İNCELENMESİ

TOLGA NASUH ARAN

İzmir
2019

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
AİLE EĞİTİM VE DANIŞMANLIĞI ANABİLİM DALI
AİLE EĞİTİMİ VE DANIŞMANLIĞI PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKA
DÜZEYLERİ VE MESLEK TERCİHLERİNİN BAZI
SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE
İNCELENMESİ

TOLGA NASUH ARAN

Danışman
Dr.Öğr.Üyesi Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ

İzmir
2019

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Meslek Lisesi Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ve Meslek Tercihlerinin Bazı Sosyodemografik Özelliklere Göre İncelenmesi” adlı çalışmanın içerdiği fikri izinsiz başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında ve bölümlerinin yazımında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Dokuz Eylül Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve *intihal içermediğini* beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

29/05/2019

Tolga Nasuh ARAN

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU



DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU



Tarih: 17/06./2019

Tez Başlığı:

Meslek Lisesi Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ve Meslek Tercihlerinin Bazı Sosyodemografik Özelliklere Göre İncelenmesi

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 210 sayfalık kısmına ilişkin, 18.06.2019 tarihinde **tez danışmanım tarafından** Dokuz Eylül Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın sağladığı İntihal Tespit Programından (Turnitin-Tez İntihal Analiz Programı) aşağıda belirtilen **filtreleme tiplerinden biri** (uygun olanı işaretleyiniz) uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin **benzerlik oranı** % 13 dir.

- <http://www.kutuphane.deu.edu.tr/tr/turnitin-tez-intihal-analiz-programi/> adresindeki Tez İntihal Analiz Programı Kullanım Kılavuzunu okudum ☒

Filtreleme Tipi 1(Maksimum %15) ☒

Filtreleme Tipi 2(Maksimum %30) ☐

☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, ☐ Kaynakça hariç, ☒ Alıntılar dâhil, ☒ Altı (6) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç.	☐ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, ☐ Kaynakça dâhil, ☐ Alıntılar dâhil.
EK 1- İntihal Tespit Programı Raporu İLK SAYFA Çıktısı. ☒	
EK 2- İntihal Tespit Programı Raporu (Tümü) Cd İçinde. ☐	

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esasları'nı inceledim ve yukarıda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adı Soyadı : Tolga Nasuh Aran
Öğrenci No : 2015950175
Anabilim Dalı : Aile Eğitimi ve Danışmanlığı
Programı : Aile Eğitimi ve Danışmanlığı
Statüsü : Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐

ÖĞRENCİ

Tolga Nasuh Aran 17/06/2019

DANIŞMAN

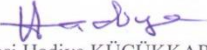
Dr. Öğrt. Üyesi
Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ 17/06/2019

Açıklamalar

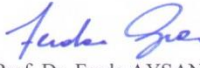
- 1: Bu formu teslim etmeden önce sizden istenen bilgileri uygun kutucuğu (□) işaretleyerek doldurunuz.
Kullanıcı şifre vb. konusunda sorun yaşanması durumunda Üniversitemiz Merkez Kütüphanesinde bulunan Turnitin yetkilisine (Ali Taş Tel: +90 (232) 3018026 veya ali.tas@deu.edu.tr) başvurunuz.
- 2: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu" formu tezin citlenmiş ve elektronik nüshalarının içerisinde ekler kısmında yer alır.
- 3: Tez savunmasında düzeltme alınması durumunda bu form güncellenerek yeniden hazırlanır.
- 4: Turnitin-Tez İntihal Programına yükleme yapılırken Dosya Başlığı (document title) olarak **tez başlığının tamamı**, Yazar Adı (author's first name) olarak **öğrencinin adı**, Yazar Soyadı (author's last name) olarak **öğrencinin soyadı** bilgisini yazınız.

YÜKSEK LİSANS TEZİ SINAV SONUÇ FORMU

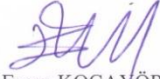
Tolga Nasuh ARAN Tarafından Dr. Öğrt. Üyesi Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ yönetiminde hazırlanan Meslek Lisesi Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ve Meslek Tercihlerinin Bazı Sosyodemografik Özelliklere Göre İncelenmesi başlıklı tez tarafımızdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından “**Yüksek Lisans Tezi**” olarak kabul edilmiştir.


Dr. Öğrt. Üyesi Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ

Danışman

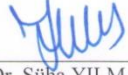

Prof. Dr. Ferda AYSAN

Jüri Üyesi


Prof. Dr. Ercan KOCAYÖRÜK

Jüri Üyesi

17.06.2019


Prof. Dr. Süha YILMAZ
Enstitü Müdürü V.

TEŞEKKÜR

Bilimsel bir çalışma yapmak emek harcamadan, sabır göstermeden, fedakarlık yapmadan, çile çekmeden olmuyormuş. Bu araştırma, değerli pek çok kişinin yardımı ve katkılarıyla gerçekleşmiştir; arz ederim.

Öncelikle araştırmam boyunca görüş ve bilgileriyle bana destek olan değerli danışman hocam Dr. Öğrt. Üyesi Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ 'e katkılarından dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Bugüne gelmemde katkı sunan bütün öğretmenlerime,

Veri toplama aşamasında, bu süreci bir sorun olmaktan çıkaran değerli meslektaşlarım Şener Eroğlu'na, Hülya Güresin'e ve araştırmama destek olan meslek lisesinin değerli öğrencilerine,

Verilerin girişi sırasında yardımlarını esirgemeyen Dokuz Eylül Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık 4. Sınıf öğrencileri Özge Erdağ ve Reyhan Şen'e,

Özellikle çalıştığım alanda yüksek lisans yapmam için motive eden annem Gülgün Aran'a babam Mustafa Aran'a ve lisansüstü eğitimim boyunca yanımda olan eşim Seda Aran'a, çocuklarım Burak ve Ada'ya teşekkür ederim.

Ayrıca çalışmalarım süresince bana destek ve yardımlarını esirgemeyen tüm değerli hocalarıma, meslektaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Tolga Nasuh Aran
Mayıs, 2019

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	x
ABSTRACT.....	xii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Amaç ve Önem	5
1.3. Problem Cümlesi / Alt Problem Cümleleri.....	6
1.4. Sınırlılıklar	7
1.5. Varsayımlar.....	7
1.6. Tanımlar.....	7
1.7. Kısaltmalar.....	7
BÖLÜM II.....	10
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	10
BÖLÜM III.....	17
YÖNTEM.....	17
3.1. Araştırmanın Modeli	17
3.2. Evren /Katılımcılar.....	17
3.3. Veri Toplama Süreci ve Araçları	19
3.5. Verilerin Analizi.....	21
3.6. Araştırmanın Geçerliği ve Güvenirliği.....	22
3.7. Araştırmacının Rolü	23
BÖLÜM IV	24
BULGULAR.....	24
BÖLÜM V	144

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	144
5.1. Sonuç.....	144
5.2. Tartışma.....	163
5.3. Öneriler	168
KAYNAKÇA.....	172
Ek 1. Öğrencinin Akademik Özgeçmişi.....	187
Ek 2. Kişisel Bilgi Formu	187
Ek 3. Ergenler İçin Duygusal Zeka Ölçeği	187
Ek 4. Mesleki İlgil Ölçeği	187
Ek 5. Uygulama İzinleri	187

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1	<i>Araştırmaya katılan kişilerin yaş gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı</i>	24
Tablo 2	<i>Cinsiyete İlişkin Frekans ve Dağılım Tablosu</i>	26
Tablo 3	<i>Araştırmaya katılanların bölümlere göre cinsiyet dağılımı</i>	27
Tablo 4	<i>Araştırmaya katılanların anne eğitim düzeyine göre cinsiyet dağılımı</i>	28
Tablo 5	<i>Araştırmaya katılanların baba eğitim düzeyine göre cinsiyet dağılımı</i>	29
Tablo 6	<i>Anne mesleğine göre cinsiyet dağılımı</i>	30
Tablo 7	<i>Araştırmaya katılanların baba mesleğine göre cinsiyet dağılımı</i>	31
Tablo 8	<i>Akademik başarı algısına göre cinsiyet dağılımı</i>	32
Tablo 9	<i>Araştırmaya katılanların aile gelir durumuna göre cinsiyet dağılımı</i>	33
Tablo 10	<i>Duygusal Zekâya ve Meslek Tercihlerine Etki Eden Faktörlere Ait Betimsel İstatistikler</i>	35
Tablo 11.1	<i>Yaşa Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının ve Alt Boyutlarının Anova Testi</i>	37
Tablo 11.2	<i>Yaşa Göre Duygusal Zeka Düzeyi Alt Boyutlarının Kruskal-Wallis Testi</i>	38
Tablo 12	<i>Cinsiyete Göre Duygusal Zeka Düzey Ortalamasının ve Alt Boyutlarının t Testi</i>	39
Tablo 13.1.1	<i>Bölümlere Göre Kişilerarası Boyutun Anova Testi</i>	41
Tablo 13.1.2	<i>Bölümlere Göre Genel Duygu Durum Boyutun Anova Testi</i>	42
Tablo 13.2.1	<i>Bölümlere Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının Kruskal-Wallis Testi</i>	43
Tablo 13.2.2	<i>Bölümlere Göre Duygusal Niteliklerin İçsel Kişilik Boyutunun Kruskal-Wallis Testi</i>	44
Tablo 14.1	<i>Anne Eğitim Durumuna Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının ve Alt Boyutlarının Anova Testi</i>	45
Tablo 14.2.1	<i>Anne Eğitim Durumuna Göre Duygusal Niteliklerin İçsel Kişisel Boyutunun Kruskal-Wallis Testi</i>	47
Tablo 14.2.2	<i>Anne Eğitim Durumuna Göre Kişilerarası Boyutun Kruskal-Wallis Testi</i>	48
Tablo 14.2.3	<i>Anne Eğitim Durumuna Göre Genel Duygu Durum Boyutunun Kruskal-Wallis Testi</i>	49
Tablo 15.1.1	<i>Baba Eğitim Durumuna Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının Anova Testi</i>	50
Tablo 15.1.2	<i>Baba Eğitim Durumuna Göre Duygusal Niteliklerin İçsel Kişilik Boyutunun Anova Testi</i>	51
Tablo 15.1.3	<i>Baba Eğitim Durumuna Göre Kişilerarası Boyutun Anova Testi</i>	51

Tablo 15.1.4 <i>Baba Eğitim Durumuna Göre Genel Duygu Durum Boyutunun Anova Testi</i>	52
Tablo 15.2 <i>Baba Eğitim Durumuna Göre Kişilerarası Boyutun LSD Testi Sonuçları</i>	53
Tablo 16.1.1 <i>Anne Mesleğine Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının ve Alt Boyutlarının Anova Testi</i>	55
Tablo 16.1.2 <i>Anne Mesleğine Göre Duygusal Niteliklerin İçsel Kişilik Boyutunun Anova Testi</i>	55
Tablo 16.1.3 <i>Anne Mesleğine Göre Kişilerarası Boyutunun Anova Testi</i>	56
Tablo 16.1.2 <i>Anne Mesleğine Göre Genel Duygu Durum Boyutunun Anova Testi</i>	56
Tablo 16.2 <i>Anne Mesleğine Göre Kişilerarası Boyutun LSD Testi Sonuçları</i>	57
Tablo 17.1 <i>Baba Mesleğine Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının ve Alt Boyutlarının Anova Testi</i>	58
Tablo 17.2 <i>Baba Mesleğine Göre Duygusal Niteliklerin İçsel Kişilik Boyutunun Anova Testi</i>	59
Tablo 17.3 <i>Baba Mesleğine Göre Kişilerarası Boyutunun Anova Testi</i>	59
Tablo 17.4 <i>Baba Mesleğine Göre Genel Duygu Durum Boyutunun Anova Testi</i>	60
Tablo 18.1 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Duygusal Zeka Düzeyi Alt Boyutlarının Kruskal-Wallis Testi</i>	61
Tablo 18.2 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Duygusal Niteliklerin İçsel Kişilik Boyutunun Kruskal-Wallis Testi</i>	62
Tablo 18.3 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Kişilerarası Boyutunun Kruskal-Wallis Testi</i>	62
Tablo 18.4 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Genel Duygu Durum Boyutunun Kruskal-Wallis Testi</i>	63
Tablo 19.1.1 <i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyine Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının ve Alt Boyutlarının Anova Testi</i>	64
Tablo 19.1.2 <i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyine Göre Kişilerarası Boyutunun Anova Testi</i>	65
Tablo 19.1.3 <i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyine Göre Genel Duygu Durum Boyutunun Anova Testi</i>	65
Tablo 19.2 <i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyine Göre Duygusal Zeka Düzeyi Alt Boyutlarının Kruskal-Wallis Testi</i>	66

Tablo 20.1.1 Yaşa Göre Meslek Tercihleri Ortalamalarının Anova Testi.....	67
Tablo 20.1.2 Yaşa Göre Sosyal Alt Boyutunun Anova Testi.....	68
Tablo 20.1.2 Yaşa Göre Araştırmacı Alt Boyutunun Anova Testi.....	68
Tablo 20.1.3 Yaşa Göre Artistik Alt Boyutunun Anova Testi.....	69
Tablo 20.1.4 Yaşa Göre Geleneksel Alt Boyutunun Anova Testi.....	69
Tablo 20.1.5 Yaşa Göre Gerçekçi Alt Boyutunun Anova Testi.....	70
Tablo 20.1.6 Yaşa Göre Girişimci Alt Boyutunun Anova Testi.....	70
Tablo 20.2.1 Yaşa Göre Sosyal Boyutun LSD Testi Sonuçları.....	71
Tablo 20.2.2 Yaşa Göre Araştırmacı Boyutun LSD Testi Sonuçları.....	72
Tablo 20.2.3 Yaşa Göre Artistik Boyutun LSD Testi Sonuçları.....	73
Tablo 20.2.4 Yaşa Göre Gerçekçi Boyutun LSD Testi Sonuçları.....	74
Tablo 21 Cinsiyete Göre Mesleki Tercih Ortalamasının ve Alt Boyutlarının t Testi.....	75
Tablo 22.1.1 Bölümlere Göre Geleneksel Alt Boyutunun Anova Testi.....	77
Tablo 22.1.2 Bölümlere Göre Gerçekçi Alt Boyutunun Anova Testi.....	78
Tablo 22.2.1 Bölümlere Göre Sosyal Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi.....	79
Tablo 22.2.2 Bölümlere Göre Araştırmacı Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi.....	81
Tablo 22.2.3 Bölümlere Göre Artistik Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi.....	82
Tablo 22.2.4 Bölümlere Göre Girişimci Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi.....	83
Tablo 23.1.1 Anne Eğitim Durumuna Göre Meslek Tercihleri Ortalaması ve Alt Boyutlarının Anova Testi.....	86
Tablo 23.1.2 Anne Eğitim Durumuna Göre Sosyal Alt Boyutunun Anova Testi.....	86
Tablo 23.1.3 Anne Eğitim Durumuna Göre Araştırmacı Alt Boyutunun Anova Testi.....	87
Tablo 23.1.4 Anne Eğitim Durumuna Göre Gerçekçi Alt Boyutunun Anova Testi.....	87
Tablo 23.2.1 Anne Eğitim Durumuna Göre Artistik Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi.....	88
Tablo 23.2.2 Anne Eğitim Durumuna Göre Geleneksel Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi.....	89
Tablo 23.2.3 Anne Eğitim Durumuna Göre Girişimci Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi.....	90
Tablo 23.3 Anne Eğitim Durumuna Göre Gerçekçi Boyutun LSD Testi Sonuçları.....	91
Tablo 24.1.1 Baba Eğitim Durumuna Göre Meslek Tercihi Ortalamasının Anova Testi.....	93
Tablo 24.1.2 Baba Eğitim Durumuna Göre Araştırmacı Alt Boyutunun Anova Testi.....	93
Tablo 24.1.3 Baba Eğitim Durumuna Göre Artistik Alt Boyutunun Anova Testi.....	94
Tablo 24.1.4 Baba Eğitim Durumuna Göre Gerçekçi Alt Boyutunun Anova Testi.....	94
Tablo 24.2.1 Baba Eğitim Durumuna Göre Mesleki Tercih Ortalamasının Kruskal-Wallis Testi.....	95

Tablo 24.2.2 <i>Baba Eğitim Durumuna Göre Geleneksel Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi</i>	96
Tablo 24.3 <i>Baba Eğitim Durumuna Göre Gerçekçi Boyutun LSD Testi Sonuçları</i>	97
Tablo 25.1.1 <i>Anne Mesleğine Göre Meslek Tercihi Ortalamasının Anova Testi</i>	99
Tablo 25.1.2 <i>Anne Mesleğine Göre Sosyal Boyutun Anova Testi</i>	99
Tablo 25.1.3 <i>Anne Mesleğine Göre Araştırmacı Boyutun Anova Testi</i>	100
Tablo 25.1.4 <i>Anne Mesleğine Göre Artistik Boyutun Anova Testi</i>	100
Tablo 25.1.5 <i>Anne Mesleğine Göre Geleneksel Boyutun Anova Testi</i>	101
Tablo 25.1.6 <i>Anne Mesleğine Göre Geleneksel Boyutun Anova Testi</i>	101
Tablo 25.1.6 <i>Anne Mesleğine Göre Geleneksel Boyutun Anova Testi</i>	101
Tablo 25.2 <i>Anne Mesleğine Göre Girişimci Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi</i>	102
Tablo 26.1.1 <i>Baba Mesleğine Göre Meslek Tercihi Ortalamasının Anova Testi</i>	103
Tablo 26.1.2 <i>Baba Mesleğine Göre Sosyal Alt Boyutun Anova Testi</i>	104
Tablo 26.1.3 <i>Baba Mesleğine Göre Araştırmacı Alt Boyutun Anova Testi</i>	104
Tablo 26.1.4 <i>Baba Mesleğine Göre Artistik Alt Boyutun Anova Testi</i>	105
Tablo 26.1.5 <i>Baba Mesleğine Göre Geleneksel Alt Boyutun Anova Testi</i>	105
Tablo 26.1.6 <i>Baba Mesleğine Göre Gerçekçi Alt Boyutun Anova Testi</i>	106
Tablo 26.1.7 <i>Baba Mesleğine Göre Girişimci Alt Boyutun Anova Testi</i>	106
Tablo 26.2.1 <i>Baba Mesleğine Göre Artistik Boyutun LSD Testi Sonuçları</i>	107
Tablo 26.2.2 <i>Baba Mesleğine Göre Gerçekçi Boyutun LSD Testi Sonuçları</i>	109
Tablo 26.2.3 <i>Baba Mesleğine Göre Girişimci Boyutun LSD Testi Sonuçları</i>	110
Tablo 27.1.1 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Meslek Tercihi Ortalamasının Anova Testi</i>	112
Tablo 27.1.2 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Sosyal Boyutunun Anova Testi</i>	113
Tablo 27.1.3 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Araştırmacı Boyutunun Anova Testi</i>	113
Tablo 27.1.4 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Artistik Boyutunun Anova Testi</i>	114
Tablo 27.1.5 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Geleneksel Boyutunun Anova Testi</i>	114
Tablo 27.1.6 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Gerçekçi Boyutunun Anova Testi</i>	115
Tablo 27.1.7 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Girişimci Boyutunun Anova Testi</i>	115
Tablo 27.2.1 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Meslek Tercihi Ortalamasının LSD Testi Sonuçları</i>	116
Tablo 27.2.2 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Sosyal Boyutun LSD Testi Sonuçları</i>	117
Tablo 27.2.3 <i>Akademik Başarı Algılarına Göre Araştırmacı Boyutun LSD Testi Sonuçları</i>	118

Tablo 27.2.4 Akademik Başarı Algılarına Göre Geleneksel Boyutun LSD Testi Sonuçları.....	119
Tablo 27.2.5 Akademik Başarı Algılarına Göre Gerçekçi Boyutun LSD Testi Sonuçları.....	120
Tablo 27.2.6 Akademik Başarı Algılarına Göre Girişimci Boyutun LSD Testi Sonuçları.....	121
Tablo 28.1.1 Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Gerçekçi Boyutunun Anova Testi.....	123
Tablo 28.1.2 Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Geleneksel Boyutunun Anova Testi.....	123
Tablo 28.1.3 Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Girişimci Boyutunun Anova Testi.....	124
Tablo 28.2.1 Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Meslek Tercih Ortalamasının Kruskal-Willis Testi.....	125
Tablo 28.2.2 Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Sosyal Boyutun Kruskal-Willis Testi.....	125
Tablo 28.2.3 Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Araştırmacı Boyutun Kruskal-Willis Testi.....	126
Tablo 28.2.4 Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Artistik Boyutun Kruskal-Willis Testi.....	126
Tablo 28.3.1 Sosyo-ekonomik Düzeye Göre Geleneksel Boyutun LSD Testi Sonuçları.....	127
Tablo 28.3.2 Sosyo-ekonomik Düzeye Göre Gerçekçi Boyutun LSD Testi Sonuçları.....	128
Tablo 28.3.3 Sosyo-ekonomik Düzeye Göre Girişimci Boyutun LSD Testi Sonuçları.....	129
Tablo 29 Duygusal Zeka Ortalaması ile Mesleki Tercih Ortalaması Arasındaki Korelasyonlar.....	130
Tablo 30 Duygusal Zeka Ortalaması ile Mesleki Tercih Ortalaması arasındaki Korelasyonlar İçin Anova Testi.....	131
Tablo 31 Katsayılar.....	132
Tablo 32 Duygusal Zeka Alt Boyutları ile Mesleki Tercih arasındaki korelasyon.....	133
Tablo 33 Mesleki Tercih Alt Boyutları ile Duygusal Zeka arasındaki korelasyon.....	135

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Araştırmaya katılan kişilerin yaş gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı.....	25
Şekil 2 Araştırmaya katılan kişilerin cinsiyetlere göre dağılımı.....	26
Şekil 3 Bölümlerin dağılım.....	28
Şekil 4 Anne eğitim düzeyinin dağılımı.....	29
Şekil 5 Baba eğitim düzeyinin dağılımı.....	30
Şekil 6 Anne mesleklerinin dağılımı.....	31
Şekil 7 Baba mesleklerinin dağılımı.....	32
Şekil 8 Akademik Başarı Algısının dağılımı.....	33
Şekil 9 Aile gelir durumunun dağılımı.....	34
Şekil 10 Korelasyonlar.....	131



ÖZET

Meslek Lisesi Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ve Meslek Tercihlerinin Bazı Sosyodemografik Özelliklere Göre İncelenmesi

Bu çalışmada ergenlerin bazı psiko-sosyal ve demografik özellikleri ile seçtikleri meslekler ve onların duygusal zekâ düzeyleri bağlantıları incelenmiştir. Seçilen meslek, bireyin ömründe oldukça uzun bir zaman alacağından kişinin en önemli kararlarından biri olmak durumundadır. İlgi, yetenek vb. özellikler dikkate alınmadığında tercih ettikleri mesleğe değil daha çok rastlantıyla mesleklerini seçme durumunda kalmaktadır. Meslek seçimi bireylerin geleceklerine yön veren çok önemli bir unsurdur.

Zekâ üzerine yapılan araştırmalarda, kişinin özel yaşamı ve çalışma yaşamındaki başarısının sadece IQ ile ilgili olmadığını diğer kişisel faktörlerle ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Başarılı bir yaşamı etkileyen kişisel faktörler araştırıldığında en önemli kavramlardan birisi "duygusal zeka (DZ)" 'dır. Duygusal zeka ise, içinde bu iki kavramı da barındırır (D. John Mayer ve Peter Salovey 1997. Bu bağlamda duygusal zekanın duygusal niteliklerin içsel kişisel boyutu (kendini tanıma, içsel zeka), kişilerarası ilişkiler ve genel iyilik hali (genel duygusal durumu) alt boyutlarıyla meslek tercihleri arasında da bir ilişkinin olacağı düşünülmektedir.

Çalışma 2016-2017 eğitim öğretim yılında İzmir Menemen’de bulunan ve

amaçlı örneklem yoluyla seçilen meslek liselerinde öğrenim gören yaklaşık 1250 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Veriler kağıt kalem testi şeklinde ölçeklerin ergenler için duygusal zeka ölçeği, mesleki ilgi ölçeği ve bireysel durum formunun uygulanması ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde tek yönlü varyans analizi, sıklık ve yüzdeler ile regresyon analizi yapılmıştır. Tek yönlü varyans ve regresyon analizleri sonucunda meslek lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ortalaması ve meslek tercihleri ortalaması ile yaş faktörü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Zeka, Duygu, Duygusal zeka, Meslek tercihi.

ABSTRACT

The Investigation of Emotional Intelligence and Job Preferences Levels of Vocational High School Students in Terms of Some Sociodemographic Characteristics

In this research the socio-demographic characteristics and the job preferences and the emotional intelligence levels of adolescents are investigated. The job preference is one of the most important decisions of the individual since it will take quite a long time in the life of the individual. When the features(interest, ability etc.) are not taken into consideration, they prefer to choose their job rather than their preferred job. Choosing a career is a very important factor that directs the future of individuals.

Research on intelligence revealed that the individual's private life and success in his work life were not only related to IQ, but also to other personal factors. One of the most important concepts when investigating personal factors affecting a successful life is "emotional intelligence (EQ)". Emotional intelligence involves two concepts (D. John Mayer ve Peter Salovey 1997). It is thought to be a relation between subdimensions, interpersonal intelligence and general well-being of emotional intelligence and job preferences.

This study was carried out with 1250 students in vocational high schools in İzmir, Menemen during the 2016-2017 academic year. The data was obtained by

applying the scale of emotional intelligence for adolescents, scale of professional interest and application of individual status form in the form of paper pencil test. One-way analysis of variance, frequency and percentage regression analysis are used to analyze the data. As a result of one-way analysis of variance and regression, there was no statistically significant difference between the average of emotional intelligence levels of vocational high school students and the average of occupational preferences and age factor.

Keywords: Intelligence, Emotion, Emotional Intelligence, Job Preference

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Ülkeler, değişen ve gelişen modern üretim türleri ve yöntemlerini karşılayabilecek şekilde eğitim sistemlerini yeniden düzenlemelidirler. Ekonomik, sosyal ve teknolojik alanlardaki hızlı değişime ayak uydurabilmek için, yeterli nicelik ve nitelikte insan gücüne ihtiyaç duyulur. Ülkeler, gereken sayı ve nitelikteki insan gücüne yalnızca sağlıklı bir eğitim sistemi ile ulaşırlar (Kaya, 1989).

Carl Rogers'a göre kendini gerçekleştirme güdüsü, insanı güdüleyen en önemli güçtür. Corey (2008) ise, insanda kendini gerçekleştirmek amacı güderek gizil güçlerine etkinlik kazandırma ve bu güç ile tam fonksiyonda bulunma eğiliminin doğuştan var olduğunu söyler.

Meslek seçimi oldukça önemli bir unsurdur çünkü kişilerin geleceklerine yön verir. Türkiye'de birçok gencin karşılaştığı işsizlik sorunu ve çalışma koşulları, iş hayatına başlamamış ve hala eğitim hayatına devam eden gençleri negatif düşüncelere boğmaktadır. Kavsut'a göre, özellikle üniversiteye girecek olan gençlerin geleceklerini belirlemede, seçecekleri meslek yönünde alacakları eğitim ile geleceklerini hangi şekilde yönlendireceklerini belirlemektedirler (Kavsut, 2015). Meslek seçimi, bireyin seçtiği yani girmek istediği meslek alanlarından hangisine gireceğine karar vermesi ve bunun gerçekleşmesi için çabalamasıdır (Kuzgun, 2003).

Yeni neslin bu büyük bir hızla devam etmekte olan yarışta başarılı olabilmesi için bilgi çağının gereklerine uygun olarak, yaratıcı, problem çözme becerisi olan, bilgiye ulaşma yollarını bilen, ileri teknoloji kullanabilen, tolerans gösterebilen, esnek düşünebilen, bilimsel düşünebilme yeteneğine sahip, sağlıklı kişilik ve sosyal gelişimini tamamlamış olarak yetiştirilmesi gerekmektedir (Kavsut, 2015).

Belli bir eğitimle kazanılan, kuralları toplum tarafından belirlenmiş ve kazanç elde edebilmek için yürütülen sistemli faaliyetler bütünü meslek olarak tanımlanabilir. Birey, mesleki faaliyetlerinden sonra bazı doyumlara ulaşır. Bu doyumların başında maddi kazanç ve para elde etmek olsa da az kazanç getiren bir meslek daha çok tercih edilebilmektedir (Kuzgun, 2000).

Adler'e göre yaşamın tüm sorunları üç temel problemde toplanmaktadır: Meslek, aşk ve sosyal hayat. Bu üçü hayatta sürekli olarak karşımıza çıkan, gelip geçici olmayan,

kaçınmadığımız problemlerdir (Adler, 2000). Bu sebeple meslek seçimi tüm yaşam boyunca alınan en önemli kararlardan birisidir.

Zeka ile ilgili yapılan araştırmalarda, kişinin özel yaşamı ve çalışma yaşamındaki başarısının sadece IQ ile ilgili olmadığı, diğer kişisel faktörlerle de ilişkili olduğu ortaya konulmuştur. “Duygusal zeka (DZ)”, başarılı bir hayatı etkileyen kişisel faktörler araştırıldığında görülen en önemli kavramlardan birisidir. İnsan zihnini inceleyen çalışmalarda bilişsel alan genellikle soyut düşünme, yargılama, akıl yürütme ve hafıza gibi fonksiyonlara sahiptir. Zeka, genellikle bu fonksiyonların ne kadar iyi çalıştığına bağlı olarak karakterize olur. Duygular, duygulanım adı altındaki zihinsel fonksiyonlar içerisinde ele alınırlar. Duygulanım; duygu ve heyecanları, duygu durumunu ve bunların değerlendirilmelerini kapsar. Duygusal zeka ise, içinde bu iki kavramı da içinde barındırır (D. John Mayer ve Peter Salovey 1997).

Yeşilyaprak’a (2001) göre her insanda duygular vardır; ancak sadece duygulara sahip olmak yetersizdir. Duygusal zeka; kendimizin ve başkalarının duygularını tanıma ve değerlendirmenin yanı sıra duyguların enerjisini ve duygulara ilişkin bilgileri günlük hayatımıza ve işimize etkin bir şekilde yansıtarak onlara uygun tepkiler vermemizi sağlar. Dolayısıyla bireyler iş, eğitim ya da özel hayatlarında arzu ettikleri sonuçlara ulaşmak için duygularını istediği yönde akılcıca kullanabiliyorlar ve istedikleri sonuçları elde edebiliyorlarsa “duygusal zeki” olarak nitelenebilirler.

Duygusal zeka kavramı tartışılmaya başlamadan önce, mantık ve duygu (emotion) kavramlarının farklı görüşler olduğuna dair bir inanış vardı. Duygu ve mantık ilişkisi bir anlaşmazlık olarak algılanmaktaydı. Beyin üzerinde yapılan yeni araştırmalarda ise bunun aksine duygusal ve bilişsel sistemlerin beyindeki bütünlüğünün inanılandan daha fazla olduğunu göstermektedir. Duygusal zeka kavramı bazı uzmanlar tarafından sosyal ve duygusal beceriler konusundaki yeterlikleri açıklayan bütünleştirici bir kavram olarak incelenmektedir (İşmen, 2001).

Goleman (2000) duygusal zekayı beş boyutta incelemiştir. İlk üç boyut kendi kendini yönetme becerisiyle ilgiliyken son iki boyut ise bireyin, kişiler arası ilişkileri yönetme becerisi ile ilgilidir (Boyatzis, Goleman ve Rhee, 2000). Öz bilinç (kendini tanıma), duyguları idare edebilmek, kendini harekete geçirmek, başkalarının duygularını anlamak (empati), ilişkileri yönetebilmek bu becerilere örnek olarak gösterilebilir (Stein ve Book, 2003). Empatik kişiler diğer insanların neye ihtiyaç duyduğunu, ne istediğini gösteren belli belirsiz sosyal sinyallere karşı daha duyarlıdır. Bu yeteneğe sahip kişilerin insanla ilgilenen meslek dallarında daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir (Dökmen, 1998; Goleman, 2000). Shapiro’ya (2002) göre ilişkileri devam ettirebilme (sosyal beceri); bireyin geliştireceği

duygusal zekâ becerileri arasında, başarıdan ve yaşamdan tatmin olma duygusuna en büyük katkı sağlayacak olan başkalarıyla geçinebilme becerisidir.

Duygusal zekâ, kişiler arası ilişkilerin niteliği, mesleklerdeki başarı ve yaşam doyumu gibi birçok önemli insani değerlerle bağlantılıdır (Palmer, Donaldson ve Stough, 2002). Bar-On sonraki yıllarda yaptığı çalışmalar sonunda, kavramlara sosyal zekâ ve duygusal zekâ diye ayrı ayrı bakılmasındansa “duygusal-sosyal zeka” diye yaklaşmanın daha doğru olduğunu belirtmektedir (Bar-On, 2006).

Duygusal zekâyla ilgili ilk teorik, açık ve kesin ifade Mayer ve Salovey tarafından 1990’da yapılmıştır (1997). Bu ifadelerinde duygusal zekâyı duyguları değerlendirme, ifade etme, düzenleme (kendini ve diğerlerini) yetenekleri ve duyguları kullanma (örneğin duyguları problem çözmek için kullanma) olarak tanımlamışlardır. Mayer ve Salovey, duygusal zekâyı "yetenek modeli" bağlamında ele almaktadırlar. Duygusal zekâ kavramının, duygular ve duygular arasındaki ilişkilerin anlamını tanıyabilme ve bunları temel alan yargılama ve problem çözme yeteneğine gönderme yaptığını söylemektedirler. DZ'nın bilişsel ve duygusal sistemin ortak bir ürünü olarak meydana gelmesi; bilişsel sistemin duygular hakkında soyut yargılama işlemini yaparken, duygusal sistemin bilişsel kapasiteyi artırdığı 1990 yılından sonra yaptıkları çalışmalar sonucunda savundukları bulgulardır (D. John Mayer, 2001). Mayer, Salovey ve Caruso'nun Duygusal Zekâ Model’inde birbiriyle ilişki halinde olan dört kapasite vardır. Bunlar; 1- Duygusal algılama tanımlama, 2- Düşüncenin duygusal olarak kolaylaştırılması (duyguların bilişsel sistemi değiştirmesi, birey mutluysen sistemin olumlu, mutsuzken olumsuz olması), 3- Duygusal anlayış ve muhakeme, 4- Duygusal açıdan kendini ve başkalarının duygularını yönetme şeklindedir (D. John Mayer ve Peter Salovey, 1997).

Duygusal zekâyı ele alan ama duygusal yetenekle değil, kişilik, duygu durumu ve karakterle ilgili olan, ayrıca yetenekle ilişkisi olmayan özellikleri değerlendiren yaklaşımlar da mevcuttur. Bar-On'un "Bilişsel Olmayan Zekâ" (noncognitive intelligence) modeline göre bilişsel olmayan zekâ; bireyin çevresel baskı ve taleplerle etkin bir şekilde başa çıkabilme yeteneğine etki eden duygusal, kişisel ve sosyal beceri ve yeteneklerin düzenidir (E.P Thome vd., 2000). Yazdığı kitaptan sonra duygusal zekâ kavramının popülerleşmesini sağlayan Goleman (1995), duygusal zekâyı önce motivasyonel kavramlarla açıklamış daha sonra karakter olarak ele almıştır.

Holland’a göre, kariyer ilgileri büyük oranda bireyin kişiliğinin bir ifadesidir. Tercih edilen serbest zaman etkinlikleri, okul konuları, hobilere ve iş tercihlerine göre kişilik özelliklerini tanımlamaktadır. Her birey farklı seviyelerde altı kişilik tipinden birine benzemektedir (Niles vd., 2013: 69; Richards, 2005: 148; Kamaşak ve Bulutlar, 2010: 121-

122; Yılmaz vd., 2012; Ibarra ve Gülfidan, 2010: 37; Kuzgun, 2009: 70-74). Bu kişilik tipleri aşağıdaki şekildedir:

Gerçekçi Tip: Gerçekçi kişilik tipi, nesneleri, aletleri, makineleri ve hayvanları düzenli ve sistemli bir şekilde biçimlendirebileceği etkinlikleri yeğler; eğitsel ve terapötik etkinliklerden hoşlanmaz. Gerçekçi kişinin mekanik yeteneği vardır; fakat sosyal becerilerinde eksiklik olabilir. Gerçekçi tipler; otomobil tamirciliği, kadaastro mühendisliği, çiftçilik veya elektrikçilik gibi meslekleri genelde tercih ederler. Gerçekçi tipler sıklıkla; uyumlu, alçak gönüllü, normal, açık sözlü, materyalist, ısrarcı, samimi, mütevazı, pratik, dik başlı, doğal, utangaç, dürüst ve tutumlu özellikler göstermektedir.

Araştırmacı Tip: Araştırmacı kişilik tipi, bazı olayları anlamak ve kontrol altına almak için fiziki, biyolojik ve kültürel olaylar üzerinde gözlemsel, sembolik, sistematik ve yaratıcı araştırmalar gerektiren etkinlikleri tercih eder. İkna gerektiren etkinliklerden, sosyal etkinliklerden ve tekrarlayıcı etkinliklerden araştırmacı kişilikler pek hoşlanmazlar. Bu eğilimler bilimsel ve matematiksel yeterlilikler için bir kazançtır ancak liderlik becerilerinde bir eksikliğe sebebiyet verir. Araştırmacı tipler çoğu zaman; biyolog, kimyager, fizikçi, antropolog, yer bilimci veya tıbbi teknisyenlik gibi işleri tercih ederler. Araştırmacı tipler sıklıkla; analitik, bağımsız, mütevazı, tedbirli, zeki, karamsar, karmaşık, içe dönük, titiz, eleştirel, sistematik, akılcı, meraklı ve çekingen gibi özelliklerle tanımlanmaktadır.

Artistik Tip: Artistik kişilik tipi, sanat biçimleri ve meydana getirmek için fiziksel, sözel veya insana ilişkin materyallerin biçimlendirilmesini gerektiren esnek, özgür, spontane etkinlikleri tercih eder. Artistik bireyler, sistematik ve düzenli etkinliklerde bulunmaktan pek hoşlanmazlar. Bu eğilimler dil, sanat, müzik, drama ve yazarlıktaki artistik yeterlilikler için bir kazançken, büro işleri veya işletme yeterliliklerinde bir eksiklik olarak görülür. Artistik tipler; kompozitörlük, müzisyenlik, sahne yönetmenliği, yazarlık, iç mimarlık veya aktör/aktrislik gibi meslekleri yeğler. Artistik bireyler; anlaşılmaz, hayal gücü yüksek, iç gözlem yapan, düzensiz, pratik çözümler bulamayan, sezgisel, duygusal, fevri, uyumsuz, kendini ifade eden, bağımsız, açık, idealist ve özgün gibi ifadelerle tanımlanmaktadır.

Sosyal Tip: Sosyal kişilik tipi, bilgilendirmek, eğitmek, geliştirmek, tedavi etmek veya aydınlatmak gibi sebeplerle diğerlerini yönlendirmeyi gerektiren etkinlikleri tercih ederler. İçinde materyal, araç veya makine içeren kesin, düzenli ve sistematik etkinlikleri sevmezler. Bu eğilimler kişilerarası ve eğitsel yeterlilikler gibi insan ilişkileri yeterlilikleri açısından kazanç olarak görülür; mekanik ve bilimsel becerilerde bir eksikliğe neden olmaktadır. Sosyal tipler; öğretmenlik, din görevliliği, psikolojik danışmanlık, klinik psikologluk, psikiyatri hemşireliği veya konuşma terapisi gibi mesleklerden hoşlanırlar.

Sosyal bireyler sıklıkla; ikna edici, idealist, sosyal, işbirlikçi, nazik, sempatik, arkadaş canlısı, sabırlı, ince ruhlu, cömert, sorumluluk sahibi, anlayışlı, yardımsever ve sıcak şeklindeki sıfatlarla tanımlanmaktadırlar.

Girişimci Tip: Girişimci kişilik tipi, organizasyonel veya ekonomik kazanç için diğerlerini yönlendirmeyi gerektiren etkinliklere yönelir. Gözlemsel, sembolik ve sistematik etkinlikleri sevmezler. Bu eğilimler liderlik, kişilerarası ve ikna yeterlilikleri açısından bir kazanç iken; bilimsel beceride bir eksiklikler. Girişimci tipler; pazarlamacılık, yöneticilik, iş idareciliği, televizyon yapımcılığı, spor organizatörlüğü veya satın alma sorumluluğu gibi işlerle ilgilenmekten hoşlanırlar. Girişimci bireyler sıklıkla; açgözlü, baskın, iyimser, maceraperest, enerjik, zevk peşinde koşan, uzlaşmacı, dışa dönük, dikkat çekici, hırslı, fevri, kendine güvenen, sosyal ve popüler görünürler.

Geleneksel Tip: Geleneksel kişilik tipi, kayıt tutma, materyalleri doldurma, materyalleri yeniden üretme, belirli bir plana göre yazıları ve sayısal verileri düzenleme, örgütsel ve ekonomik hedeflere ulaşmak için bilgisayar kullanma gibi verilerin kesin, düzenli ve sistematik biçimlendirilmesini gerektiren etkinliklerden hoşlanan tiptir. Geleneksel tipler, esnek, özgür, keşfe yönelik veya sistematik olmayan etkinliklerden hiç hoşlanmazlar. Bu eğilimler, büro işleri, sayısal ve işletme sistemleri açısından bir kazanç sağlarken artistik yeterliliklerde bir eksiklik doğurur. Geleneksel tipler; muhasebecilik, stenografik, finansal analistlik, bankerlik, hesap uzmanlığı veya vergi uzmanlığı gibi mesleklere daha yatkındırlar. Geleneksel bireyler; uyarlı, duygularını dışa vurmeyen, ısrarcı, işine bağlı, itaatkâr, pratik, dikkatli, düzenli, tutumlu, becerikli ve hayal gücü zayıf olarak tanımlanırlar.

Bu araştırmanın amacı, Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyi ve mesleki tercihlerinin bazı sosyo-demografik özelliklere göre incelenmesidir. Bu çalışmada Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile meslek tercihleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla betimsel tarama yoluyla sonuçların incelenmesi hedeflenmektedir. Bunun yanı sıra bu çalışma ile Meslek Liselerine öğrenci seçiminde duygusal zekâ boyutunun eklenmesi ile duygusal zekâ ve meslek tercihleri alanına yeni bir boyut kazandırmak amaçlanmıştır.

1.2. Amaç ve Önem

Araştırmanın amacı, Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyi ve mesleki tercihlerinin bazı sosyo-demografik özelliklere göre incelenmesine yöneliktir.

Yapılan bu çalışma sonucunda meslek liselerine öğrenci seçimlerinde duygusal zekâ boyutunun eklenmesi ile duygusal zekâ ve meslek tercihleri alanına yeni bir boyut kazandırmayı amaçlamaktadır.

1.3. Problem Cümlesi / Alt Problem Cümleleri

Bu araştırmanın problem cümlesi “Meslek lisesi öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ve meslek tercihleri a) Bazı sosyo-demografik özelliklere göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır? b) Duygusal zekâ düzeyleri ve meslek tercihleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? ve c) Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri onların meslek tercihlerini yordamakta mıdır?” şeklindedir.

Araştırmanın amacına bağlı olarak aşağıdaki sorulara yanıtlar aranacaktır:

a) Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ve meslek tercihleri;

1. Yaş,

2. Cinsiyet,

3. Bölüm

4. Anne eğitim durumu,

5. Baba eğitim durumu,

6. Anne mesleği,

7. Baba mesleği,

8. Akademik başarı algıları,

9. Anne ve babanın sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

b) Meslek Lisesi öğrencilerinin; duygusal zekâ düzeylerine göre meslek tercihleri anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

c) Meslek Lisesi öğrencilerinin; meslek tercihleri duygusal zekâ alt boyutlarına göre farklılık göstermekte midir?

d) Meslek Lisesi öğrencilerinin; duygusal zekâ düzeyleri meslek tercihleri alt boyutlarına göre farklılık göstermekte midir?

e) Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zekâ alt boyutları ve meslek tercihleri alt boyutları;

1. Yaş,

2. Cinsiyet,

3. Bölüm

4. Anne eğitim durumu,

5. Baba eğitim durumu,

6. Anne mesleği,

7. Baba mesleği,

8. Akademik başarı algıları,

9. Anne ve babanın sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

f) Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri meslek tercihlerini yordamakta mıdır?

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları şunlardır:

1. Bu araştırmada elde edilen bulgular, veri toplama araçlarının değerlendirilmesiyle sınırlıdır.

2. Bu araştırmanın örneklemini, İzmir ili Menemen İlçesi Menemen Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi, Menemen Halide Gencer Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi ve Menemen Nene Hatun Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesinde 2016-2017 Eğitim Öğretim Yılında öğrenim gören 10, 11 ve 12. Sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

1.5. Varsayımlar

Bu araştırmanın temel aldığı varsayımlar şunlardır:

Araştırma sırasında araştırmaya katılan bireylerin ölçek sorularını içtenlikle yanıtlayacakları varsayılmaktadır.

1.6. Tanımlar

Zekâ:

Düşüncesini bilinçli olarak yeni bir işe yönlendirebilme konusunda genel bir beceridir, hayatın gerektirdiği yeni sorumluluk ve taleplere zihinsel olarak genel uyum sağlama durumudur (Konrad ve Hendl, 2003).

Duygu:

Duygu; farkına varılan bir hissin kuvvetlenerek, bilinçte ve bedende genel bir uyarılmışlık hali oluşturmastır (Nyland, 1999).

Duygusal Zekâ:

Duygusal zekâ, kişinin kendisini yönetme ve başkalarıyla etkin bir biçimde ilişki kurma çabalarında duygularını zekice kullanmasını sağlayan yeterlilikler olarak tanımlanmaktadır (Cobb ve Mayer, 2000). Duygusal zekâ gelişimindeki aksaklıklar hem insanlar arası ilişkilerde sorunların hem de psikolojik rahatsızlıkların ortaya çıkmasında çok önemli bir rol oynamaktadır. Araştırmalar, kişinin beyinde duygusal bağlar koptuğunda, basit kararların bile alınamadığını göstermektedir

(Mayer, 1996). Duygularını tanıyan, kullanan, hatta yöneten kişi, kendi hayatını kontrol edebilir, kendi dünyasına hüküm sürebilir. Bir çocuğun başarısı için gösterdiği çaba, sabır, dürtü ve istekler daha az kalıtım yüklüdür ve duygusal zekânın sonradan geliştirilmesi mümkündür. Çocukta güven, merak, öğrenme zevki ve iç motivasyon arttıkça zihinsel işler kolaylaşmaktadır.

Meslek Tercihi:

Kişiler açısından hayati kararlardan bir tanesi olan meslek seçimi şüphesiz bireyin hayatının tüm alanlarını etkilemektedir. Durumsal faktörler göz önünde bulundurulduğunda, ülkemiz bireyleri mesleki tercihleri ve kariyer planlarını yaparken, biraz da zorunlu olarak kendi isteklerinden ziyade işsizlik durumu, cazip olmayan sektörlerden kaçış, yıldızı parlayan mesleklerin çekiciliği ve hatta ÖSS puanı gibi etkenlere odaklanmaktadır. Bu durum ise haliyle bireylerin kişilik tipleri ve ilgi alanları ile zorunluluktan seçmiş oldukları meslekler arasında farklılıklar ve uyumsuzluklar yaratarak, kişilerin gelecekteki kariyer başarılarına olumsuz etki yapabilmektedir.

Alanında yapılmış en önemli ve üzerinde en fazla çalışılmış kuramlardan birisi olan mesleki tercih kuramı, bireylerin belirlenmiş olan altı kişilik tipinden birisine yöneldikleri ve mesleki tercihlerini bu eğilimlere göre yaptıklarını görüşünü savunmaktadır (Ivancevich, 2003).

Holland'ın tipolojisine göre, bireylerin kişilik tipleri ile içerisinde bulundukları genel çevre altı farklı kategoride sınıflandırılmakta ve bireylerin başarısı, içerisinde bulundukları çevrenin kişilik tipleri ile uyumuna bağlı olmaktadır. Holland (1996), söz konusu altı ideal çevre tipini mesleklerin içerdikleri etkinliklere göre gruplandırmış ve bunların her birisini altı değişik kişilik yapısı ile eşleştirmiştir. Söz konusu teorinin üç temel yapı taşı üzerine kurulduğu söylenebilir.

Buna göre (Robbins, 2005:112):

1. Farklı bireylerin kişilikleri arasında içsel farklılıklar mevcuttur,

2. Farklı tiplerde işler vardır,

3. Kişilikleri ile uyumlu iş çevresinde bulunan bireylerin iş memnuniyetlerinin kişilikleri ile uyumlu olmayan işlerde çalışan bireylerden daha yüksek olması ve kendi istekleri ile işten ayrılma olasılıklarının daha düşük olması beklenmektedir. Söz konusu kişilik tipleri: Gerçekçi, Araştırmacı, Sanatçı, Sosyal, Girişimci ve Geleneksel olarak

belirlenmiştir (Yılmaz, 2006).

1.7 Kısaltmalar

DNİKB: Duygusal Niteliklerin İçsel Kişilik Boyutu

DZ: Duygusal Zekâ

DZDO: Duygusal Zekâ Düzey Ortalamaları

EQ: Emotional Quotient

GDDB: Genel Duygusal Durum Boyutu

KB: Kişilerarası Boyut

KBF: Kişisel Bilgi Formu

EDZÖ: Ergenler için Duygusal Zekâ Ölçeği

MİÖ: Mesleki İlgi Ölçeği

MTO: Meslek Tercihleri Ortalaması

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Seçme eylemi, erişilme ihtimali olan seçenekler içinden, istenilen tarafları istenilmeyen taraflarından fazla olana yönelmektir. Meslek tercihinde de, kendi ihtiyaçlarını da düşünerek, istenilir yönleri fazla olan, istenmeyen yönleri az olan birine yönelir (Kuzgun, 1982).). Seçilen meslek, kişinin hayatında oldukça uzun bir zaman alacağından kişinin en önemli kararlarından biridir. Her birey çok küçük yaşlardan itibaren, ileride seçeceği meslek hakkında planlar yapar. Ancak bu yapılan planlar bazı özellikler dikkate alınmadığında (ilgi, yetenek vb.), kişiler çoğunlukla tercih ettikleri mesleğe sahip olamamakta ve mesleklerini rastlantıyla seçme durumunda kalmaktadır. Küçük bir çocuğun meslek hakkındaki görüşleri günlük fantezilere dayanır. Eğer televizyonda polisiye bir film izleniyorsa polis, savaş filmi gösteriliyorsa asker olmak ister. Daha sonralarında ise yakın çevresindeki insanların meslekleri ilgisini çeker. Özellikle babanın mesleğine kendini yakın hisseder ve eğer baba öğretmense “Neden ben öğretmen olmayayım?” diye düşünmeye başlar. Çünkü baba mesleği, çocuğun en iyi bildiği meslektir (Grant, Demos, Edwards, 1965). Ergenlik döneminde ise bireyin kararlarında aile temel olmak üzere arkadaş ve grubunun etkisi mevcuttur. Tuzcuoğlu’na (1994) göre, bireyin benlik gelişimini ve akran gruplarının seçimini aile büyük ölçüde etkilemektedir.

Mayer ve arkadaşlarına (1999) göre duygular: fizyolojik tepkiler, biliş ve bilinç farkındalığı gibi birçok psikolojik alt sistemi koordine eden içsel olaylardır ve uyum sağlayıcı niteliklere sahiptirler (Mayer ve diğer., 1999).

Duygular, içinde ruh hali ve his gibi farklı kavramlar içerir. Duygular herhangi bir şeye veya kişiye yönelik güçlü hislerken, ruh hali ise duygular kadar yoğun değildir ve uyarıcı etkisi bulunmaz (Çakar ve Arbak, 2004).

Passons’a göre (1975) duygular iki amaca hizmet eder (Tuğrul, 1999). Bunlardan ilki kişiyi harekete geçirecek gücün teminini sağlarken diğeri kişinin ihtiyaçlarını giderebilmesi için çevreyi düzenlemesini veya ihtiyaçlarını giderilebilmesi için uygun davranışları göstermesini sağlayacak fonksiyona sahiptir (Tuğrul, 1999). Bireyleri amaçları doğrultusunda harekete geçiren duygular, kişileri olumlu hissettirirken; bireylerin amaçlarına ulaşmasında etkili olmayan veya engelleyen duygular, bireylere olumsuz hissettirir (Karabulut, 2012).

Tarih boyunca zekâ ile ilgili birçok yaklaşım ve görüş ileri sürülmüş ve bu durum günümüze kadar da devam etmiştir (Gürel & Tat, 2010). Zekânın tanımı, içinde bulunduğu döneme ve kültüre göre farklılıklar göstermektedir. Bir davranış belirli bir zaman diliminde ve kültürde zekice adlandırılırken başka bir kültürde tam tersi olarak adlandırılabilir (Sutarso, 1998, Akt. Çakar & Arbak, 2004).

Zekâyı ilk tanımlayanlardan biri olan Fransız psikolog Alfred Binet'e göre zekâ: dış dünyanın algılanması, algılananların belleğe yerleştirilmesi ve bunun üzerine düşünülmesi becerisidir (Öner, 1997: 28, Akt. Gürel & Tat, 2010). Wechlser, zekâyı günümüz şartlarına en uygun şekilde tanımlayanların başında gelir. Wechlser'e göre (Feldman, 1996) zekâ: dünyayı anlama, düşünme ve karşılaşılan zorluklarla baş etme becerisidir (Çakar ve Arbak, 2004). Piaget'ye göre ise zekâ: çevreyi ve yeni durumları algılayarak onlara uyum sağlama yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Parhann, 1998:260, Akt. Gürel & Tat, 2010). Gardner, zekânın bileşenleri arasında kalıtımı ve çevreyi görmekte ve bunların karşılıklı etkileşimi sonucu zekâ türlerinin oluştuğunu öne sürmektedir (Başaran, 2004).

Gardner, biyolojik etkenlerin kültürle organize olması sonucu farklı zekâ türlerinin ortaya çıktığını savunmakta ve davranışın ya da özelliğin zekâ sayılabilmesi için 4 temel ölçütten bahsetmektedir. Bunlardan ilki sembollerin olması, ikincisi kültürün değer vermesi, üçüncüsü mal veya hizmet üretmeye aracı olması ve son olarak da problem çözebilir nitelikte olması gerekmektedir (Başaran, 2004).

Döneminde 'Çoklu Zekâ Kuramı' ile büyük ses getiren Howard Gardner' a göre zekâ, sözel ve matematiksel becerilerden çok daha fazlasıdır (Gürel & Tat, 2010). Gardner, klasik sınırlayıcı IQ anlayışından farklı olarak, çoklu zekâ sayesinde bireylerin tek yönlü değil çok yönlü olarak değerlendirilmesi gerektiğini öne sürmekte ve bireylerin farklı alanlarda da başarılı olması konusunda fırsat ortamı sağlanmasını gerektiğini öne sürmektedir (Gürel & Tat, 2010), (Talu, 1999). IQ kavramını temel alan ve ilk zekâ testi geliştiren Alfred Binet'ten farklı olarak Howard Gardner, tek tip zekâ anlayışına karşı çıkmaktadır.

Mayer ve Salovey'e (1990) göre duygusal zekâ, sosyal zekânın bir türü olup kendimizin ve başkalarının duygularını gözlemleme, duyguları ayırt etme ve bu bilgiyi davranışlarda rehber olarak kullanabilmeyi içerir (Mayer & Salovey, 1993).

Genişletilmiş alanıyla duygusal zekâ, duyguların sözlü ve sözsüz ifadesi ve değerlendirilmesi, kişinin kendi ve başkalarının duygularını düzenleyebilmesi ve duygusal problemlerin yine duygularla çözülmesini ifade eder (Mayer & Salovey, 1993).

Düşüncelerin harekete geçirilmesinde ve değerlendirilmesinde duygular büyük önem taşır. Düşüncelerin harekete geçirilmesinde olumlu duygular gibi olumsuz duygular da önemlidir. Duyguların olmadığı değerlendirmeler, kişileri belirsizliğe ve sayısız varsayımlara iter. Kişilerin duyguların tanımlanması ve onları düzenleyebilmesi karmaşık ve zorlu süreçtir. Kimi duygular ruh halinden kaynaklı olabilirken kimi duygular o an da gerçekleşir kimi duygularsa başka duyguların devamı niteliğinde olabilir. Bir diğer yandan, kişi duygularını gerçek yaşamda etkili bir şekilde kullanabilmesi için duygularının farkında olmalı ve düzenleyebilmelidir (Çakar & Arbak, 2004).

Mayer ve Salovey, duygusal zekânın yaşam içindeki önemi fark etmiş ve duygusal zekâyı temel alan Duygusal Yeterlilik Envanteri 'ni geliştirmişler, duygusal zekâyı 5 temel küme içinde 25 yeterlilikte ölçmeyi hedeflemişlerdir (Mumcuoğlu, 2002). 5 temel küme içerisinde: öz farkındalık, öz düzenleme, motivasyon, empati ve sosyal beceriler yer almaktadır (Mumcuoğlu, 2002).

Bar-On'un kendi oluşturduğu duygusal zekâ kuramında Gardner'in çalışmaları büyük önem taşımaktadır (Mumcuoğlu, 2002). On'a göre duygusal zekâ: kendimizin ve başkalarının duygularını anlama, tanımlama ve günlük yaşamda bu becerileri insanlar arası iletişimde etkili şekilde kullanmaya dayanır (Bar-On, 2006). On'a göre, sosyal ve duygusal olarak zeki olan bireyler başkalarının duygularını, hislerini, ihtiyaçlarını, güçlü ve zayıf yanlarını kolayca tespit edebilir ve duygusal değişiklikler gösteren bireylere kolayca uyum sağlayabilecek esnekliğe sahiptirler (Bar-On, 2006). Duygusal zekâsı yüksek bireyler, problem çözme ve karar almada, duyguları yönetmede ve olumlu kişisel motivasyonda başarılıdırlar (Bar-On, 2006).

Bir diğer yandan Bar-On, duygusal zekânın kişiler arası etkileşimde çevresel uyum ve hayatta kalma gibi daha az bilişsel yönü üzerinde de durmaktadır (Bar-On, 2006).

Bar-On (1997), bireylerin duygusal zekâlarını tanımlamaya yönelik geliştirdiği ölçekte başta 5 ana boyutu olmak üzere toplamda 15 duygusal zekâ boyutunu değerlendirmeyi amaçlamıştır (Mumcuoğlu, 2002). Temelde yer alan 5 duygusal zekâ boyutu: kişilerarası, kişiye özgü, stres yönetimi/denetimi, uyumluluk ve genel mizaç şeklindedir (Mumcuoğlu, 2002).

Daniel Goleman, temel olarak duygusal zekâyı kendimizin ve başkalarının duygularının farkında olma, kendi motivasyonumuzu sağlama ve duyguları yönetme olarak tanımlamıştır (Çakar & Arbak, 2004). Daniel Goleman duygusal zekâyı 5 temel boyutta

ele almıştır, bunlar: öz farkındalık, öz düzenleme, motivasyon, empati ve sosyal beceriler şeklindedir (Goleman, 2015).

İlk boyut olan öz farkındalık ruh halimizi, duygularımızı ve dürtülerimizi tanımayı ve anlamayı ifade eder. Öz farkındalık becerisine sahip bireyler genellikle yüksek özgüvene sahiptir, kendilerini gerçekçi bir şekilde değerlendirebilir ve kendileriyle alay bile edebilecek espri anlayışına sahiptirler (Goleman, 2015). Bir diğer yandan duygularını tanımakta güçlük çeken bireyler, onları kontrol etmekte de güçlük çekebilirler (Çakar & Arbak, 2004).

İkinci boyut olan öz düzenlemede, bireyler olumsuz veya yıkıcı nitelikteki duygu, his ya da dürtülerle mücadele edebilmekte ve ileriye dönük olumlu sonuçlar alabilmek için bazı zevkleri erteleyebilme yeteneğine sahiptirler (Goleman, 2015). Fakat buradaki düzenleme beceri bastırma değil uygun bir şekilde kontrol etme becerisidir (Çakar & Arbak, 2004). Öz düzenleme becerisine sahip bireyler genellikle değişime açık, belirsizliğe karşı daha rahat, kendine güvenen ve dürüst olmalarıyla bilinirler (Goleman, 2015).

Üçüncü boyut olan motivasyonda ise, bireylerin para kazanma ya da statü sahibi olma gibi amaçları doğrultusunda birey karşılaştığı engellerle, yine kendi duygularının yardımıyla mücadele eder (Goleman, 2015). Bu boyuttaki motive bireyler başarmak için azimli, başarısızlık durumlarında bile olumlu ve kendilerini bir organizasyona adayabilen kişilerdir (Goleman, 2015).

Dördüncü boyut olan empati, sempatiden farklı olarak bireyin kendini başkalarının yerine tarafsız şekilde koyması onların duygu ve düşüncelerini anlayabilmesi şeklindedir (Çakar & Arbak, 2004). Empati becerisine sahip bireyler kültürler arası hassasiyet sahibi, yetenek geliştirmeye açık ve mesleki olarak müşterilere hizmet veren kişilerdir (Goleman, 2015).

Beşinci boyut olan sosyal beceriler ilişkilerde yeterli olmayı, yeni ağlar üretebilmeyi, ilişkilerde ortak bir zemini yaratmayı ve olumlu ilişkileri ifade eder. Bu boyutta başarılı olan kişilerin temel özellikleri arasında etkili liderlik vasıfları, takımlar yaratabilmeleri ve ikna kabiliyetleri yer almaktadır (Goleman, 2015).

Daniel Goleman, duygusal zekâ kavramını başta endüstriyel-organizasyonel alanlar olmak üzere birçok alanda popülerleşmesini sağlamış, teorikten pratiğe geçişini kolaylaştırmıştır (Çakar & Arbak, 2004).

Cooper ve Sawaf, duygusal zekâyı örgüt ve toplum ortamı içinde inceleyerek görüşlerini öne sürmüş ve duygusal zekâ ve liderlik üzerinde durmuşlardır (Çakar & Arbak, 2004). Cooper ve Sawaf'a göre duygusal zekâ 4 boyuttan oluşmaktadır bunlar: duyguları öğrenmek, duygusal zindelik, duygusal derinlik ve duygusal simyadır (Çakar & Arbak, 2004).

Duygusal zekâ, bilişsel ve duygusal boyutu bulunan ve duyguları ayarlayıp organize eden bir sistemdir. IQ olarak tanımladığımız zekâ ile duygusal zekâyı birbirinden bağımsız değildir, her ikisi de karmaşık yeteneklerin birleşimidir. Yukarıda görüldüğü gibi birçok araştırmacı duygusal zekâyı farklı tanımlarla açıklamıştır ve ortak nokta olarak onların duygusal zekâ tanımlamalarını şu 4 temel yapıda toplamak mümkündür (Weisinger, 1998):

1. Duygunun tam ve doğru olarak kavranabilmesi, yorum ve tanımlama becerisi.
2. Kendinizi ya da başka bir kişiyi anlamaya yardımcı olacak, gerektiğinde ve istenildiğinde duygulara erişebilme ve onları üretebilme becerisi.
3. Duyguları ve duygulardan iletilen bilgiyi anlama becerisi.
4. Duygusal ve entelektüel gelişmeye yardımcı olacak duyguları düzenleme becerisidir.

Duygusal zekanın gelişimi ile bilişsel gelişim paralel olarak ilerlemektedir ve bu bağlamda birey, çevresi ile ilişki kurmaya başladığı andan itibaren duygusal zekanın da gelişimi başlamıştır (Patrick ve ark., 2001).

Duygusal zekâ, esasında iki yetkinliğin bileşkesidir. Bu yetkinliklerden birincisi “kişisel yetkinlik”, ikincisi “sosyal yetkinlik”tir (Baltaş, 1999; Salopek, 1998).

Bu araştırmada duygusal zekânın, Kendini tanıma (Duygularını Anlama), Kişilerarası duygusal zekâ, Karşısındakinin Duygularını Anlama ve Duyguları Yönetme ve genel iyilik hali alt boyutları üzerinde çalışılmıştır. Alan yazında bu alt boyutlar aşağıdaki şekilde açıklanmaktadır:

a) Kendi Duygularını Anlama: Kişinin kendi duygularını, güçlü ve zayıf yönlerini, sınırlarını bilmesi ve anlamasıdır. Yüksek düzeyde duygusal zekaya sahip olan lider pozisyonundaki kişiler, kendi kişilik özelliklerinin birlikte çalıştıkları insanları doğrudan etkileyeceğinin farkındadırlar, bu yüzden kendilerini dürüst ve kompleksiz olarak değerlendirirler. Kendi kapasitelerini bildikleri için altından kalkamayacakları işlere girmezler; giriştikleri işlerde de ne kadar risk almaları gerektiğini ya da nerede yardıma gereksinimi duyabileceklerini bilirler. Kendini bilen liderler, özgüvene de sahiptirler; bu

anlamda kendilerine yöneltilen eleştirileri tehdit olarak değil, kendilerini geliştirme fırsatı olarak görürler.

b) Duyguları Yönetme: Kişinin duygularını kontrol ederek dürüst ve tutarlı davranması ve değişimlere karşı kendi kendini ayarlayabilmesidir. Refleksif duygularını kontrol edebilen liderler, birlikte çalıştıkları insanlara bir güven ve adalet ortamı içinde bulunduklarını hissettirirler. Başarılı bir lider, başarısızlıkla karşılaştığında mantıklı ve soğukkanlı davranarak, yapıcı çözümler üretebilir. Kendini yönetebilen lider, teknolojik, ekonomik ya da yönetsel değişikliklere karşı önyargısız yaklaşabilir ve kendini yeni duruma soğukkanlı bir şekilde adapte edebilir.

c) Karşısındakinin Duygularını Anlama: Başkalarının fikir ve duygularını anlamaya çalışma, tavırlarını onların ruhsal durumlarına göre ayarlama becerisidir, yani liderin çevresinden haberdar olmasıdır. Takım çalışmasının giderek önem kazandığı günümüzde, empatinin iyi bir lider için vazgeçilmez bir özellik olduğu açıktır. Birlikte çalıştığı insanların görüşlerini hisseden ve anlayan lider, bu görüşleri dikkate alarak hem insanlara örgütün etkin bir elemanı olduklarını hissettirir, hem de bu görüşlerden yapıcı eleştiriler olarak faydalanır. Böylece çalışanlarının bireysel verimliliklerini yükseltir ve liderlik gücünü pekiştirir.

Meslek tercihleri ile ilgili olarak alan yazında önemli kuram ve uygulamacılardan olan John L. Holland, eğitim kurumlarında, askeri kurumlarda ve psikiyatrik kurumlarda çalışan bir meslek danışmanıdır. Holland, insanların, tanımlanan altı kişilik tipinden birine ait özellikleri mutlaka taşıdığını ve yine bu tiplerden birine uygun mesleklerden birini seçtiğini savunur. Kişi ancak bu mesleklerden birini seçtiğinde doyuma ulaşabilir (Yeşilyaprak, 2008; 13; Careersnz, 2012; Jordan, 1983: 16).

Holland, kuramını dört temel varsayıma dayandırmaktadır (Niles vd., 2013: 69; Zunker, 2008:19; Yeşilyaprak, 2008: 13; Jordan, 1983: 15-18; Pilavcı, 2007: 33). Bu kuramın dayandığı varsayımlar şunlardır:

1. Amerikan kültüründe insanların pek çoğu altı tipten birine yerleştirilebilir. Bu tipler; gerçekçi tip, araştırmacı tip, artistik tip, sosyal tip, girişimci tip ve geleneksel tip olarak sıralanmaktadır.
2. Altı çeşit mesleki çevre vardır. Bu mesleki çevreler; gerçekçi çevre, araştırmacı çevre, artistik çevre, sosyal çevre, girişimci çevre ve geleneksel çevre olarak sınıflandırılmaktadır.

3. İnsanlar kendi becerilerini ve yeteneklerini sergilemelerine; tutumlarını ve değerlerini ifade etmelerine; üzerinde hem fikir olunan sorunları ve rolleri üstlenmelerine olanak sunan çevreleri ararlar.

4. Bir bireyin davranışı, kişiliği ve çevre özellikleri arasındaki etkileşim tarafından belirlenir.

Holland'ın kuramının daha iyi anlaşılabilmesi ve kullanılabilmesi için kişilik tiplerinin incelenmesi gerekmektedir. Kişilik tipleri hem genetik hem de çevresel unsurlara dayanmaktadır.

Mesleki kararsızlık lise dönemindeki gençlerin çok sık karşılaştıkları bir sorundur. Lise eğitimi boyunca yapılan rehberlik çalışmaları içinde konu ile ilgili birçok etkinlik olsa da, mesleki karar aşaması öğrenciler için zorlu bir süreçtir. Bu konuda gençleri destekleyecek çalışmalar yapılması karar aşamasının sağlıklı yaşanması için gerekli ve önemlidir. Çalışmalarla, okulda yapılabilecek grup rehberliği ve grupla psikolojik danışma çalışmalarının yararlı olduğu kanıtlanmıştır (Bal, 1998; Bilgin, 1995; Kırdök, 2006, Nota ve Soresi, 2003; Peng, 2001; Peng ve Herr, 1999). Bu çalışmalar sadece öğrencilere yönelik olarak yapılmamalı, aileler de bu süreçte bilinçlendirilmelidir. Ailelerin okullarla yapacağı işbirliği karar verme aşamasında çocuklarına daha sağlıklı şekilde destek verebilmelerine yardımcı olabilir. Psikolojik danışmanların mesleki rehberlik konusunda daha fazla bilgiye ihtiyaç duydukları sonucuna varılabilir.

Ülkemiz için mesleki rehberlik konusundaki yeterli alanlarının neler olabileceğinin belirlenmesi için çalışmaların yapılması gerekmektedir. Çalışmada öğrencilerin meslek ve kariyer seçimleri altı boyutta incelenmiştir. Bu boyutlar Sosyal, Araştırmacı, Sanatçı, Geleneksel, Gerçekçi ve Girişimci kariyer boyutlarıdır. Henüz meslek yaşamında olmayan meslek lisesi öğrencilerinin kariyer seçimlerini, hangi faktörlerin etkilediğinin tespit edilmesi; bu faktörlerin kontrolünün sağlanması ve böylece öğrencilerin kariyer seçimlerinde bilinçli ve programlı olarak desteklenmesi açısından önem taşımaktadır. Bu çalışmanın, böyle bir işleve hizmet edeceği söylenebilir. Alan yazındaki benzer çalışmalar ile de bu desteğin ölçüsü ve kapsamı artırılabilir. Gelecekte duygusal zekâ ve meslek tercihlerine yönelik deneysel çalışmalar yapılması ve sonuçlarının değerlendirilmesi yararlı olacaktır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın grubu, veri toplama araçları ve teknikleriyle ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Tarama modelleri; geniş kitlelerin görüşlerini özelliklerini betimlemeyi hedefleyen araştırmalardır. Daha çok “ne, nerede, ne zaman” gibi betimleyici soruların cevaplandırılmasında etkilidir. Araştırmacı farklı yöntemler kullanılarak, genelde geniş bir kitleden seçilen bir gruba yönelik uygulamalar yapılır (Büyüköztürk, 2013). Bu araştırma, halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle araştırma betimsel tarama modeline göre yapılmıştır.

Araştırmada meslek lisesi öğrencilerinin meslek tercihlerinin, duygusal zeka düzeylerinin ve bir takım psiko-sosyal değişkenlere göre farklılaşma olup olmadığı incelenmiştir.

3.2. Evren /Katılımcılar

Evren, araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği elemanlar bütünüdür (Karasar, 1998). Bu bütün ortak özellikleri olan, canlı ve cansız her türlü elemanı içerebilir. İki tür evren vardır. Biri, araştırma evreni olarak da nitelenen genel evren, diğeri ise, çalışma evrenidir. Genel evren tanımlaması kolay ama ulaşılması güç hatta çoğu zaman imkânsız olan evrendir. Bu nedenle, olası yanlış anlamaları değiştirmek için "çalışma evreni" kavramı önerilmektedir. Kısaca çalışma evreni, araştırma evreninin bütün niteliklerini temsil eden ve ulaşılabilirliği olan, onun küçük bir modelidir. Evreni tanımlarken araştırmacının amacının ne olduğu, temel ölçüttür. Hipotezimizde var olduğunu iddia ettiğimiz ilişkinin ya da etkinin gerçekten var olup olmadığını gösterebilmek için veya sonunda genel bir yargıya varabilmek için verilerin toplanacağı kaynakla alakalı birtakım tanımlamalar yapmak gereklidir (Ank, 1992:Akt: Özen ve Gül;2007). Bu bakımdan bu çalışmanın evreni 2016-2017 eğitim öğretim yılında İzmir ili Menemen ilçesinde öğrenim gören meslek lisesi öğrencileri olarak tanımlanmaktadır.

Evrenden örneklem seçme süreci önemlidir. Örnekleme sebebi, araştırmanın dış geçerliğidir. Bulguların uygulanacağı ya da genelleme yapılacağı somut bir evrenin bilinmesidir (Creswell, 2005 Akt: Özen ve Gül;2007).

Bu çalışmada araştırmacının görev yaptığı kurumlar olmasından dolayı araştırmacı katılımcılar hakkında bilgi sahibidir. Katılımcılara ulaşma kolaylığı vardır. Bu sebeple çalışma grubunun oluşturulması amaçlı örneklem ve uygun örneklem seçimi ile yapılmıştır. Amaçlı Örnekleme (Purposive Sampling) Tekniği “yargısal örnekleme” de denilir. Temel amaç, evrenin genelini temsil edecek bir örneklem seçmektir. Koşulların kontrol altına alındığı problemlerde evrenden yüzeysel olarak farklı olan, araştırma için önemli olan özellikler bakımından ortalama düzeyde bunlara sahip olunmasına dikkat edilerek bir örneklem seçilmesini araştırmacı uygun bulabilir. Araştırmacılar kendi yargılarını veya önceden edinmiş oldukları bilgilerini kullanarak örneklem seçimi yaparlar, yani araştırmanın amacına hizmet edebilecek bireyleri seçmeyi tercih ederler (Monette, Sullivan ve Dejong, 1990 Akt: Özen ve Gül;2007).

Bu temelde çalışma örneklemine araştırmacının görev yaptığı meslek lisesinin de yer aldığı İzmir İli Menemen İlçesi’nde bulunan okullar oluşturacaktır. Menemen Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi, Menemen Halide Gencer Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi ve Menemen Nene Hatun Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi’nde 2016-2017 Eğitim Öğretim Yılında 10., 11. ve 12. sınıfta öğrenim gören toplam 1250 öğrenciden oluşmaktadır.

Bu öğrencilerin 564 (%45,1)’ü kız, 686 (% 54,9)’i ise erkektir.

3.3. Veri Toplama Süreci ve Araçları

Bu araştırmada Ergenler İçin Duygusal Zeka Ölçeği, Mesleki İlgi Ölçeği ve araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu olmak üzere 3 adet veri toplama aracı kullanılmıştır. Öğrencilere uygulanan ölçekler için öğrenci velisinden onam formu alındıktan sonra ilk önce Kişisel Bilgi Formu, Ergenler İçin Duygusal Zeka Ölçeği ve Mesleki İlgi Ölçeği araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

Araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formunda meslek lisesi öğrencilerine yönelik, yaş, cinsiyet, anne baba eğitim durumu, anne baba meslek durumu, okul durumu gibi sorular araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri; Küçükkaragöz, Aydın ve Yurdabakan (2016) tarafından geliştirilen “Ergenler için duygusal zeka ölçeği” kullanılarak belirlenmiştir.

Salovey ve Mayer (1989-1990) duygusal zekanın “bireyin kendisinin ve diğer kişilerin duygu ve hislerini gözlemleme, aralarındaki farkı ayırt etme ve bu bilgiyi kişinin düşünce ve eylemlerine rehberlik edecek şekilde kullanma kabiliyeti” tanımları ve bu temelde Bar-On tarafından geliştirilen “duygusal zeka envanteri” esas alınarak oluşturulmuştur. Süreç odaklı olan bu modelde yeterli derecede duygusal zekası olan kişi oldukça işlevsel, başarılı ve duygusal anlamda sağlıklı bir birey olarak kabul edilir. Duygusal zeka zamanla gelişip değişebilen ve iyileştirici program ve eğitimlerle ilerleyebilen yetenek ve becerilerdir (Bar-on,1997; Akt: Küçükkaragöz ve Diğ.2016).

Ölçekler, gönüllülük esasına göre İzmir Menemen’de Menemen Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi, Nene Hatun Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Halide Gencer Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerine araştırmanın amacı ve kapsamı açıklanarak uygulanmıştır. Yapılan uygulamalar sonucunda veriler analiz edilmek üzere bir araya getirilmiştir.

EDZÖ’de toplam 33 madde ve üç alt boyut bulunmaktadır. Alt boyutlar: Birinci (1.) alt boyut duygusal niteliklerin içsel kişisel boyutu oluşturan (DNİKB) (k=16, Cronbach's Alpha: ,930) , İkinci (2.) alt boyut kişilerarası boyutu oluşturan (KB) (k=13, Cronbach's Alpha: ,843) ve üçüncü (3.) alt boyut ise genel duygusal durumu (GDDB) oluşturan dört maddeden (k=4, Cronbach's Alpha: ,716) oluşmaktadır (Ek:3). Birinci alt boyutla ilgili maddeler: 1, 2, 3, 4, 10, 15, 16, 17, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 33. İkinci alt boyutla ilgili maddeler: 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 19, 20, 24, 26, 32. Üçüncü alt boyutla ilgili maddeler: 9,

18, 21, 22. Ölçeğin tamamı Ek 2’de verilmiştir. Katılımcılar verilen her madde ile ilgili ne kadar doğru bulduklarını 1 ile 4 arasında değişen (1 = Kesinlikle Yanlış, 2=Bazen Doğru 3=Çoğunlukla Doğru, 4 = Kesinlikle Doğru) puanla belirtmektedirler.

Bu çalışmada Gencür’ün (2011) geliştirmiş olduğu 55 maddelik mesleki ilgi ölçeği kullanılmıştır. Bu araştırmacı, ölçeği 518 matematik öğretmenliği bölümünde okuyan öğrenci üzerinde uygulamış ve açımlayıcı faktör analizi yapmıştır. Holland Teorisi’nin de iddia ettiği gibi faktör analizi sonuçları 6 faktörlü sonucu desteklemiş ve bu faktörler toplam varyansın % 43’ünü açıklamıştır. Ancak ölçekteki 15 madde ait olduğu faktöre ya düşük faktörle yığılmış ya da birden fazla faktöre yığılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa değeri 0.85 bulunmuştur. Her ne kadar bu ölçekteki 15 madde problemleri gibi görünse de Gencür (2011) ölçeğin yapı geçerliğini doğrulayıcı faktör analizi ile değil açımlayıcı faktör analizi ile yapmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi ölçeğin yapı geçerliğine ilişkin daha sağlıklı bilgi verebileceğinden 55 maddenin hepsi bu çalışmada kullanılmıştır. Bu çalışmada 55 maddenin tamamı üzerine doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Mesleki İlgi Ölçeği 6 boyuttan oluşmaktadır: Gerçekçi (10 madde), Araştırmacı (9 madde), Sanatçı (9 madde), Sosyal (9 madde), Girişimci (9 madde) ve Geleneksel (9 madde). “Bozulan mekaniksel ve elektrikli cihazları tamir etmeye çalışmayı” (Gerçekçi), “Bilimsel teorileri anlamaya çalışmayı” (Araştırmacı), “Tiyatro ve drama gibi oyunlarda oynamayı” (Sanatçı), “Diğer insanların problemlerini dinlemeyi ve onlara çözümler üretmeye çalışmayı” (Sosyal), “Bir gruba liderlik yapmayı” (Girişimci), “Derslerde veya toplantılarda not tutmayı” (Geleneksel) ölçek maddelerine örneklerdir. Ölçeğin tamamı Ek 3’te verilmiştir. Katılımcılar bu aktiviteleri yapmayı ne kadar sevdiklerini 1 ile 5 arasında değişen (1 = Hiç Sevmem, 2=Sevmem, 3=Ne Severim Ne Sevmem, 4 = Severim, 5 = Çok Severim) puanla belirtmektedirler. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda düşük faktörlü maddeler ölçekten çıkartılmış ve katılımcıların kişiliğin her bir boyutundaki puanları hesaplanmıştır. Puan hesaplaması yaparken ilgili boyuttaki maddelere verilen yanıtların ortalaması alınmıştır. Dolayısıyla kişiliğin her bir boyutundaki puanlar 1 ile 5 puan arasında değişmektedir (Ek:4).

EDZÖ’de toplam 33 madde ve üç alt boyut bulunmaktadır. Alt boyutlar: Birinci (1.) alt boyut duygusal niteliklerin içsel kişisel boyutu oluşturan (DNİKB) (k=16, Cronbach's Alpha: ,930) , İkinci (2.) alt boyut kişilerarası boyutu oluşturan (KB) (k=13, Cronbach's Alpha: ,843) ve üçüncü (3.) alt boyut ise genel duygusal durumu (GDD) oluşturan dört maddeden (k=4, Cronbach's Alpha: ,716) oluşmaktadır (Ek:2). Birinci alt boyutla ilgili maddeler: 1, 2, 3, 4, 10, 15, 16, 17, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 33. İkinci alt boyutla ilgili

maddeler: 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 19, 20, 24, 26, 32. Üçüncü alt boyutla ilgili maddeler: 9, 18, 21, 22. Ölçeğin tamamı Ek 2’de verilmiştir. Katılımcılar verilen her madde ile ilgili ne kadar doğru bulduklarını 1 ile 4 arasında değişen (1 = Kesinlikle Yanlış, 2=Bazen Doğru 3=Çoğunlukla Doğru, 4 = Kesinlikle Doğru) puanla belirtmektedirler.

Bu çalışmada Gencür’ün (2011) geliştirmiş olduğu 55 maddelik mesleki ilgi ölçeği kullanılmıştır. Bu araştırmacı, ölçeği 518 matematik öğretmenliği bölümünde okuyan öğrenci üzerinde uygulamış ve açımlayıcı faktör analizi yapmıştır. Holland Teorisi’nin de iddia ettiği gibi faktör analizi sonuçları 6 faktörlü sonucu desteklemiş ve bu faktörler toplam varyansın % 43’ünü açıklamıştır. Ancak ölçekteki 15 madde ait olduğu faktöre ya düşük faktörle yığılmış ya da birden fazla faktöre yığılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa değeri 0.85 bulunmuştur. Her ne kadar bu ölçekteki 15 madde problemli gibi görünse de Gencür (2011) ölçeğin yapı geçerliğini doğrulayıcı faktör analizi ile değil açımlayıcı faktör analizi ile yapmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi ölçeğin yapı geçerliğine ilişkin daha sağlıklı bilgi verebileceğinden 55 maddenin hepsi bu çalışmada kullanılmıştır. Bu çalışmada 55 maddenin tamamı üzerine doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Mesleki İlgi Ölçeği 6 boyuttan oluşmaktadır: Gerçekçi (10 madde), Araştırmacı (9 madde), Sanatçı (9 madde), Sosyal (9 madde), Girişimci (9 madde) ve Geleneksel (9 madde). “Bozulan mekaniksel ve elektrikli cihazları tamir etmeye çalışmayı” (Gerçekçi), “Bilimsel teorileri anlamaya çalışmayı” (Araştırmacı), “Tiyatro ve drama gibi oyunlarda oynamayı” (Sanatçı), “Diğer insanların problemlerini dinlemeyi ve onlara çözümler üretmeye çalışmayı” (Sosyal), “Bir gruba liderlik yapmayı” (Girişimci), “Derslerde veya toplantılarda not tutmayı” (Geleneksel) ölçek maddelerine örneklerdir. Ölçeğin tamamı Ek 3’te verilmiştir. Katılımcılar bu aktiviteleri yapmayı ne kadar sevdiklerini 1 ile 5 arasında değişen (1 = Hiç Sevmem, 2=Sevmem, 3=Ne Severim Ne Sevmem, 4 = Severim, 5 = Çok Severim) puanla belirtmektedirler. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda düşük faktörlü maddeler ölçekten çıkartılmış ve katılımcıların kişiliğin her bir boyutundaki puanları hesaplanmıştır. Puan hesaplaması yaparken ilgili boyuttaki maddelere verilen yanıtların ortalaması alınmıştır. Dolayısıyla kişiliğin her bir boyutundaki puanlar 1 ile 5 puan arasında değişmektedir (Ek:3).

3.5. Verilerin Analizi,

Araştırmamızda; ankete katılan öğrencilerin 564’ü kız (%45,4), 686’sı erkektir. Öğrencilerin %11,8’i (N=148) Bilişim, %9,7’si (N=121)Elektrik, %9,3’ü (N=116) Adalet bölümünde eğitim gördükleri (en yüksek oranlar) ve diğerlerinin de bunu takip ettiği

görülmektedir. Katılımcıların %39,7'si (N=496) 10.sınıf, %31,9'u (N=399) 11.sınıf, %28,4'ü (N=355) 12.sınıf öğrencileri olduğu saptanmıştır. Katılımcıların 15-20 yaş aralığında olduğu, çoğunluğun ise; %38'i (n=475) 17 yaşında, % 36,7'si (n=459) 16 yaşında olduğu saptanmıştır. Araştırmamıza katılanların; okul başarı oranlarının Orta %44,8(n=560) ve Orta'nın üstünde %34,56 (n=432) olduğudur.

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde tek yönlü varyans analizi, sıklık ve yüzdeler ile regresyon analizi ve uygun olan diğer istatistiksel teknikler kullanılmıştır. Verilerinin çözümlenmesinde SPSS 20. programından yararlanılmıştır.

Araştırmanın verileri SPSS 20.0 kullanılarak veri setine dönüştürülmüştür. Araştırma analizleri de aynı program üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilere uygulanacak olan kişisel bilgi formu, duygusal zeka ölçeği ve mesleki ilgi ölçeğinden elde edilen veriler üzerinde aşağıdaki analizler yapılmıştır.

1.Ergenler için duygusal zeka ölçeği ve mesleki ilgi ölçeği puanları belirlenerek, onların çeşitli bireysel özellikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu amaçla, bilgilerin analizi için araştırmada uygulanan ölçeklerin her bir öğrenci için aldığı puanlar saptanmıştır. Daha sonra tüm veriler SPSS 20.0 programı kullanılarak istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir.

2. Öğrencilerin sosyo-demografik değişkenlerine göre dağılımın hesaplanmasında frekans ve yüzde,

3. Öğrencilerin duygusal zeka ve mesleki tercih düzeyleri ile ilgili aritmetik ortalama ve standart sapmalar,

4. Duygusal zeka ve mesleki ilgi ölçeğinin Kolmogorov-Smirnov normallik testi,

5. Öğrencilerin duygusal zeka ile mesleki ilgi düzeylerinin kişisel bilgi formunda cevap verdikleri özelliklere göre farklılaşma durumunu belirlemek amacıyla t istatistik testi,

6. Öğrencilerin duygusal zeka ve mesleki ilgi düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla da pearson çarpım momentler korelasyon katsayısı hesaplanmıştır.

3.6. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

Araştırmamızda ergenler için duygusal zeka ölçeğinin iç tutarlılık güvenirliliği için Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı ile iç tutarlılık hesaplanmış ve Cronbach Alfa değeri (α)=.85 bulunmuştur.

Mevcut araştırmada mesleki ilgi ölçeğinin iç tutarlılık güvenirliği hesaplanmış ve Cronbach Alfa değeri (α)=.94 olarak bulunmuştur.

Elde edilen bu bulgular ölçeklerin duygusal zeka düzeylerini ve mesleki ilgi düzeylerini değerlendirmede yüksek derecede geçerli ve güvenilir ölçme araçları olduklarını göstermektedir.

3.7. Araştırmacının Rolü

Uygulama süreci, araştırmacı tarafından kendi okulunda Menemen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde yapılmıştır. Araştırma için öğrencilere bilgi formu, ergenler için duygusal zeka ölçeği ve mesleki ilgi ölçeği hakkında bilgi vermiştir. Diğer okullarda araştırmacının meslektaşı olan okul psikolojik danışmanlarına ölçekler ve uygulama süreci hakkında bilgi verilmiştir. Diğer okullardaki psikolojik danışmanlar tarafından uygulama süreci gerçekleştirilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, veri toplama araçlarıyla elde edilen bulgular tablolaştırılarak verilmiştir. Araştırmada uygulanan ölçekler üzerinden elde edilen puanlar, Kişisel Bilgi Formu'nda yer alan sorulara verilen yanıtlar değerlendirmeye alınmıştır.

Bu bölümde, meslek lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve mesleki tercihlerinin cinsiyet, yaş, çocuk sayısı, sınıf düzeyi, bölümü, alt bölümü, anne-babanın eğitim durumu, aile gelir durumu, anne babanın meslek durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek için yapılan MANOVA (Çok Yönlü Varyans Analizi) sonuçları aşağıda verilmektedir. Tablolar biçiminde açıklanmıştır.

4.1.1 Demografik verilere ilişkin sonuçlar

Tablo 1

Araştırmaya katılan kişilerin yaş gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı

Yaş Grupları		Cinsiyet		Toplam
		Erkek	Kadın	
15 Yaş	N	27	28	55
16 Yaş	N	203	256	459
17 Yaş	N	276	199	475
18 Yaş	N	150	62	212
19 Yaş	N	30	19	49
Toplam	N	686	564	1250

Tablo 1'de araştırmaya katılan katılımcıların yaş gruplarına göre cinsiyet dağılımı yer almaktadır.

15 yaş kategorisinde 27 erkek, 28 kız öğrenci olmak üzere 55 öğrenci yer almaktadır. Erkek öğrenciler 15 yaş kategorisinin 49,1%'ini oluştururken, kız öğrenciler 50,9%'unu oluşturmaktadır.

16 yaş kategorisinde 203 erkek, 256 kız öğrenci yer almaktadır. Öğrencilerin bu kategorideki toplam sayısı 459'dur. Erkek öğrenciler 16 yaş kategorisinin 44,2 %'sini oluştururken, kız öğrenciler 55,8%'ini oluşturmaktadır.

17 yaş kategorisinde 276 erkek, 199 kız öğrenci yer almaktadır. Kategori toplamda 475 öğrenciden oluşmaktadır. Erkek öğrenciler 17 yaş kategorisinin 58,1%'ini oluştururken, kız öğrenciler 41,9%'unu oluşturmaktadır.

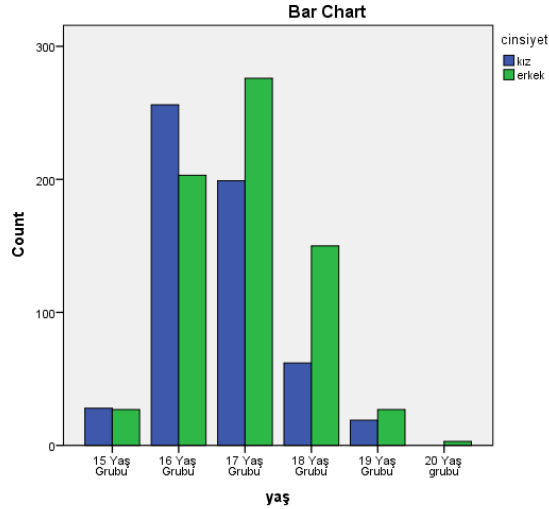
18 yaş kategorisinde 150 erkek, 62 kız öğrenci yer almaktadır. Kategori içinde toplam 212 öğrenci bulunmaktadır. Erkek öğrenciler 18 yaş kategorisinin 70,8%'ini oluştururken, kız öğrenciler 29,2%'sini oluşturmaktadır.

19 yaş kategorisinde 30 erkek, 19 kız öğrenci olmak üzere 49 öğrenci yer almaktadır. Erkek öğrenciler 19 yaş kategorisinin 58,7%'sini oluştururken, kız öğrenciler 41,3%'ünü oluşturmaktadır.

Araştırmada 686 erkek, 564 kız olmak üzere toplamda 1250 öğrenci yer almaktadır. Erkek öğrenciler araştırmanın 54,9%'unu oluştururken, kız öğrenciler araştırmanın 45,1%'ini oluşturmaktadır.

Şekil 1

Araştırmaya katılan kişilerin yaş gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı

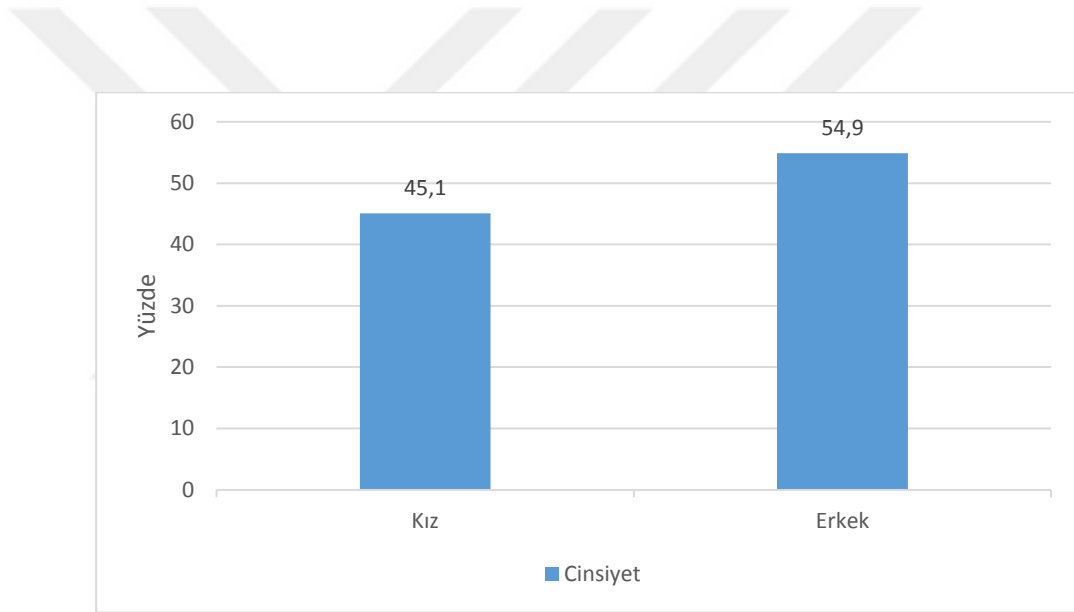


Tablo 2

Cinsiyete İlişkin Frekans ve Dağılım Tablosu

Cinsiyet	f	%
Kız	564	45,1
Erkek	686	54,9
Toplam	1250	100,0

Şekil 2

Araştırmaya katılan kişilerin cinsiyetlere göre dağılımı

Tablo 3

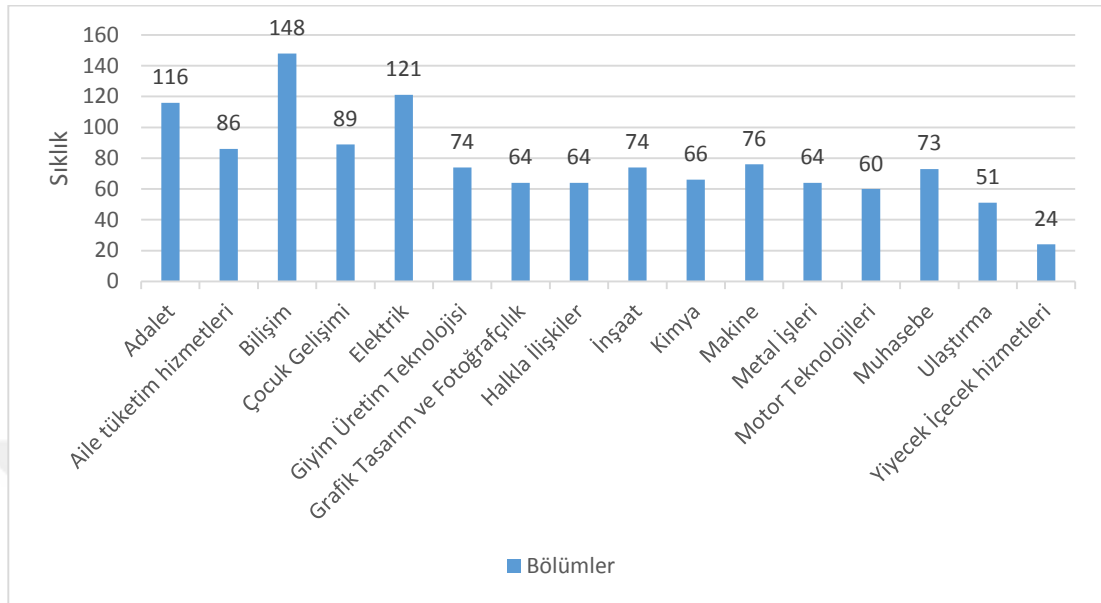
Araştırmaya katılanların bölümlere göre cinsiyet dağılımı

Bölümler	f			%		
	Cinsiyet					
	K	T	E	K	T	E
Adalet	83	116	33	6.6	9.,2	2.6
Aile Tüketim Hizmetleri	66	86	20	5.3	6.9	1.6
Bilişim	60	148	88	4.8	11.8	7.0
Çocuk Gelişimi	88	89	1	7.0	7.1	0.1
Elektrik	2	121	119	0.2	97	9.5
Giyim Üretim Teknolojisi	67	74	7	5.4	6.0	0.6
Grafik Tasarım ve Fotoğrafçılık	42	64	22	3.4	5.2	1.8
Halkla İlişkiler	39	64	25	3.1	5.1	2.0
İnşaat	10	74	64	0.8	5.9	5.1
Kimya	32	66	34	2.6	5.3	2.7
Makine	7	76	69	0.6	6.1	5.5
Metal İşleri	0	64	64	0.0	5.1	5.1
Motor Teknolojileri	0	60	60	0.0	4.8	4.8
Muhasebe	31	73	42	2.5	5.9	3.4
Ulaştırma	21	51	30	1.7	4.1	2.4
Yiyecek İçecek hizmetleri	16	24	8	1.3	1.9	0.6
Toplam	564	1250	686	45.1	100,0	54.9

Araştırmamızda; ankete katılanların %11,8'i (N=148) Bilişim, %9,7'si (N=121)Elektrik, %9,3'ü (N=116) Adalet bölümünde eğitim gördükleri (en yüksek oranlar) ve diğerlerinin de bunu takip ettiği görülmektedir.

Şekil 3

Bölümlerin dağılımı

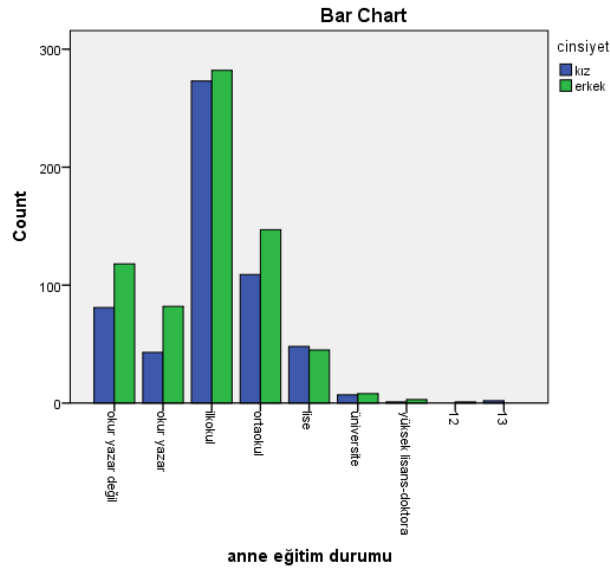


Tablo 4

Araştırmaya katılanların anne eğitim düzeyine göre cinsiyet dağılımı

Anne Eğitim Düzeyi	f			%		
	Cinsiyet					
	K	T	E	K	T	E
Okur Yazar Değil	81	199	118	6.5	15.9	9.4
Okur Yazar	43	125	82	3.4	10.0	6.6
İlkokul	273	555	282	21.8	44.4	22.6
Ortaokul	109	256	147	8.7	20.5	11.8
Lise	48	93	45	3.8	7.4	3.6
Üniversite	9	18	9	0,9	1.8	0.9
Yüksek Lisans-Doktora	1	4	3	0.1	0.3	0.2
Toplam	564	1250	686	45.1	100.0	54.9

Şekil 4

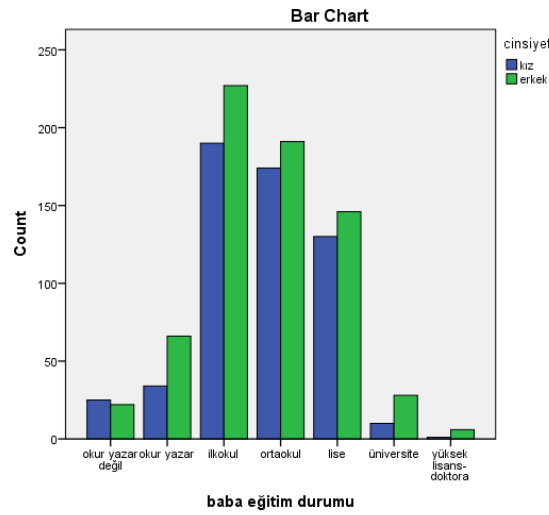
Anne eğitim düzeyinin dağılımı

Tablo 5

Araştırmaya katılanların baba eğitim düzeyine göre cinsiyet dağılımı

Baba Eğitim Düzeyi	f			%		
	Cinsiyet					
	K	T	E	K	T	E
Okur Yazar Değil	25	47	22	2.0	3.8	1.8
Okur Yazar	34	100	66	2.7	8.0	5.3
İlkokul	190	417	227	15.2	33.4	18.2
Ortaokul	174	365	191	13.9	29.2	15.3
Lise	130	276	146	10.4	22.1	11.7
Üniversite	10	38	28	0,8	3.0	2.2
Yüksek Lisans-Doktora	1	7	6	0.1	0.6	0.5
Toplam	564	1250	686	45.1	100.0	54.9

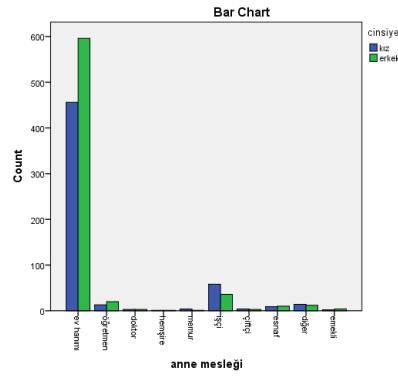
Şekil 5
Baba eğitim düzeyinin dağılımı



Tablo 6
Anne mesleğine göre cinsiyet dağılımı

<i>Anne Mesleği</i>	<i>f</i>			<i>%</i>		
	<i>Cinsiyet</i>					
	K	T	E	K	T	E
Ev hanımı	456	1052	596	36.5	84.2	47.7
Öğretmen	13	33	20	1.0	2.6	1.6
Doktor	3	6	3	0.2	0.4	0.2
Hemşire	1	2	1	0.1	0.2	0.1
Memur	4	5	1	0.3	0.4	0.1
İşçi	58	94	36	4.6	7.5	2.9
Çiftçi	4	7	3	0.3	0.5	0.2
Esnaf	9	19	10	0.7	1.5	0.8
Diğer	14	26	12	1.1	2.1	1.0
Emekli	2	6	4	0.2	0.5	0.3
Toplam	564	1250	686	45.1	100,0	54.9

Şekil 6.
Anne mesleklerinin dağılımı

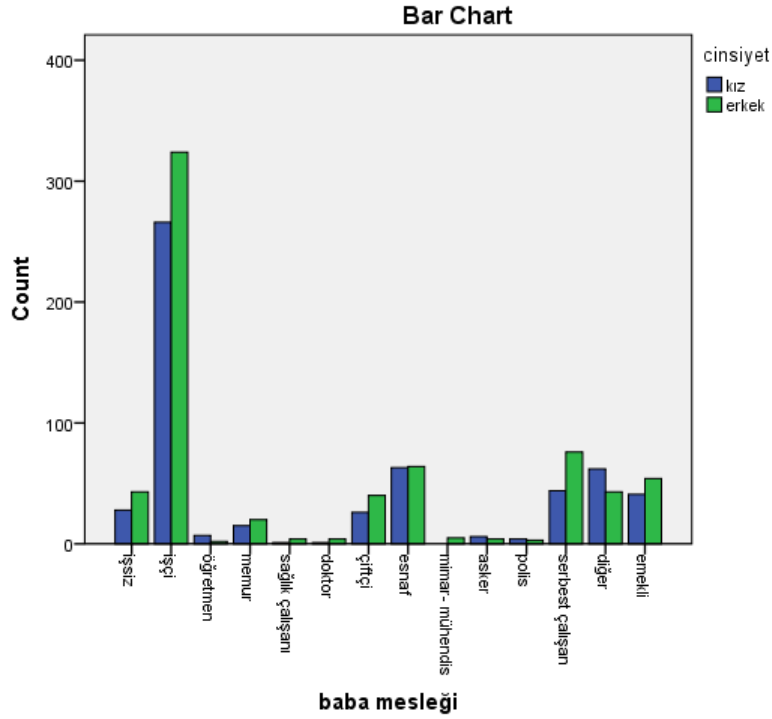


Tablo 7
Araştırmaya katılanların baba mesleğine göre cinsiyet dağılımı

Baba Mesleği	f		Cinsiyet				%
	K	T	E	K	T	E	
İşsiz	28	71	43	2.2	5.6	3.4	
İşçi	266	590	324	21.3	47.2	25.9	
Öğretmen	7	9	2	0.6	0.7	0.1	
Memur	15	35	20	1.2	2.8	1.6	
Sağlık Çalışanı	1	5	4	0.1	0.4	0.3	
Doktor	1	5	4	0.1	0.4	0.3	
Çiftçi	26	66	40	2.1	5.3	3.2	
Esnaf	63	127	64	5.1	10.2	5.1	
Mimar-Mühendis	0	5	5	0.0	0.4	0.4	
Asker	6	10	4	0.5	0.8	0.3	
Polis	4	7	3	0.3	0.5	0.2	
Serbest Çalışan	44	120	76	3.5	9.6	6.1	
Diğer	62	105	43	5.0	8.4	3.4	
Emekli	41	95	54	3.3	7.6	4.3	
Toplam	564	1250	686	45.1	100.0	54.9	

Şekil 7

Baba mesleklerinin dağılımı



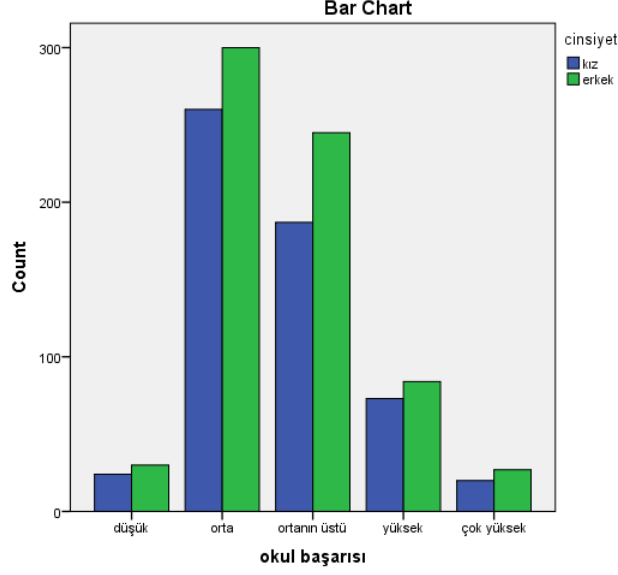
Tablo 8

Akademik başarı algısına göre cinsiyet dağılımı

<i>Akademik Başarı Algısı</i>	<i>f</i>			<i>%</i>		
	<i>Cinsiyet</i>					
	K	T	E	K	T	E
Düşük	24	54	30	1.9	4.3	2.4
Orta	260	560	300	20.8	44.8	24.0
Ortanın Üstü	187	432	245	15.0	34.6	19.6
Yüksek	73	157	84	5.8	12.5	6.7
Çok Yüksek	20	47	27	1.6	3.8	2.2
Toplam	564	1250	686	45.1	100.0	54.9

Şekil 8

Akademik Başarı Algısının dağılımı



Tablo 9

Araştırmaya katılanların aile gelir durumuna göre cinsiyet dağılımı

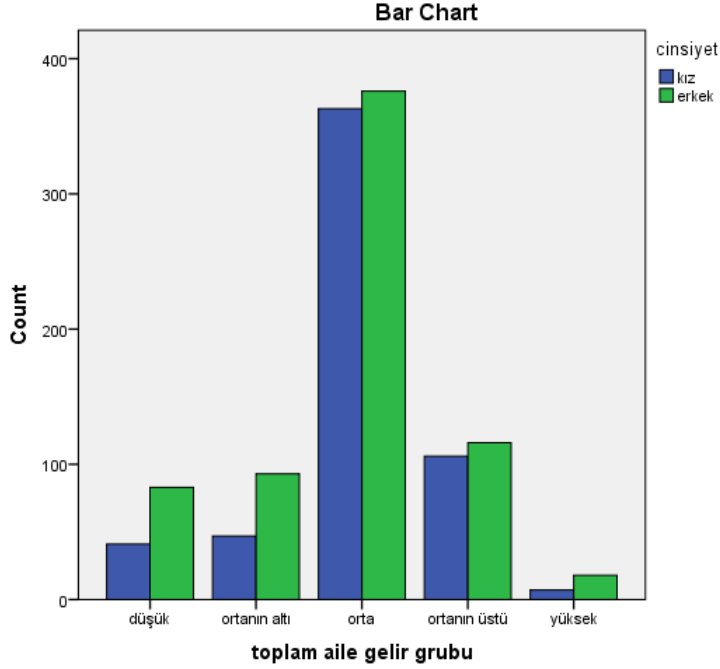
Aile Gelir Durumu

f

%

	Cinsiyet					
	K	T	E	K	T	E
Düşük	41	124	83	3.3	9.9	6.6
Ortanın Altı	47	140	93	3.8	11.2	7.4
Orta	363	739	376	29.0	59.1	30.1
Ortanın Üstü	106	222	116	8.5	17.8	9.3
Yüksek	7	25	18	0.6	2.0	1.4
Toplam	564	1250	686	45.1	100.0	54.9

Şekil 9

Aile gelir durumunun dağılımı

Araştırmada elde edilen verilerin dağılımını incelemek ve normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek, meslek lisesi öğrencileri 10.,11. ve 12.. sınıf örnekleminin ölçeklerden aldığı puanlara Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. Büyüköztürk (2011: 40) çarpıklık ve basıklık katsayıları -1, +1 sınırları içinde kalıyorsa, puanların normal dağılımdan önemli bir sapma göstermediğini belirtir. Analizde “p” değerinin 0.05’den büyük çıkması durumunda, anlamlılık düzeyinde puanların normal dağılımdan anlamlı sapma göstermediği, normal dağılıma uygun olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. Örneklemin demografik özelliklere göre normal dağılıma uygun olup olmadığına ilişkin Kolmogorov-Smirnov Testi sonuçları ile Çarpıklık ve Basıklık değerleri aşağıda yer almaktadır.

Tablo 10

Duygusal Zekâya ve Meslek Tercihlerine Etki Eden Faktörlere Ait Betimsel İstatistikler

	<i>x</i>	<i>M</i>	<i>SS</i>	<i>Kolmogorov-Smirnov Z</i>	<i>Çarpıklık</i>	<i>Basıklık</i>
Yaş	16.800	17.000	0.917	0.000	0.435	-0.039
Cinsiyet	1.550	2.000	0.498	0.039	-0.196	-1.965
Bölüm	7.730	7.000	4.876	0.000	0.240	-1,264
Anne Eğitim Durumu	3.010	3.000	1.275	0.000	1.018	7.290
Baba Eğitim Durumu	3.690	4.000	1.136	0.000	-0.104	-0.057
Anne Mesleği	1.820	1.000	2.161	0.000	2.647	5.992
Baba Mesleği	5.850	2.000	4.727	0.000	0.600	-1.320
Akademik Başarı Algısı	2.670	3.000	0.887	0.000	0.656	0.146
Aile Gelir Durumu	2.910	3.000	0.871	0.000	-0.541	0.534

Tablo 10'a göre dağılımın anlamlı çıkabilmesi için çarpıklık ve basıklık değerlerinin toplamının 0 ile -1 veya + 1 arasında olması gerekir. Duygusal zeka ve meslek tercihlerine etki eden faktörlerden çarpıklık ve basıklık katsayısı değerlerinin toplamı +1 ve -1 değerinden küçük çıktığından bütün dağılımların anlamlı olduğu anlaşılmıştır.

Yaşa göre çarpıklık katsayısının 0,435 ve 0'dan büyük olması dağılımın sağa pozitif olduğunu, basıklık katsayısının -0,039 bulunması 0'dan küçük olduğundan normal dağılıma göre basık heterojen olduğunu gösterir. Cinsiyete göre çarpıklık katsayısının -0,196 ve 0'dan küçük olması dağılımın sola negatif olduğunu, basıklık katsayısının -1,965 bulunması normal dağılıma göre basık heterojen olduğunu gösterir. Bölüme göre çarpıklık katsayısının 0,240 ve 0'dan büyük olması dağılımın sağa pozitif olduğunu, basıklık katsayısının -1,264 bulunması 0'dan küçük olduğundan normal dağılıma göre basık heterojen olduğunu gösterir. Annenin eğitim düzeyine göre çarpıklık katsayısının 1,018 ve 0'dan büyük olması dağılımın sağa pozitif olduğunu, basıklık katsayısının 7,290 bulunması 0'dan büyük olduğundan normal dağılıma göre dik homojen olduğunu gösterir. Babanın eğitim düzeyine göre çarpıklık katsayısının -0,104 ve 0'dan küçük olması dağılımın sola negatif olduğunu; basıklık katsayısının -0,057 bulunması 0'dan küçük olduğundan normal dağılıma göre basık heterojen olduğunu gösterir. Anne mesleğine göre çarpıklık katsayısının 2,647 bulunması dağılımın sağa pozitif olduğunu, basıklık katsayısının 5,992 bulunması 0'dan büyük

olduğundan normal dağılıma göre dik homojen olduğunu gösterir. Baba mesleğine göre çarpıklık katsayısının 0,600 bulunması dağılımın sağa pozitif olduğunu, basıklık katsayısının -1,320 bulunması 0'dan küçük olduğundan normal dağılıma göre basık heterojen olduğunu gösterir. Akademik başarı algısının çarpıklık katsayısının 0,656 bulunması dağılımın sağa pozitif olduğunu, basıklık katsayısının 0,146 bulunması 0'dan büyük olduğundan normal dağılıma göre dik homojen olduğunu gösterir. Aile gelir durumuna göre çarpıklık katsayısının -0,541 ve 0'dan küçük olması dağılımın sola negatif olduğunu; basıklık katsayısının 0,534 bulunması 0'dan büyük olduğundan normal dağılıma göre dik homojen olduğunu gösterir. Normal dağılım gösterip göstermediğini bulmak için One-Sample Kolmogorov-Smirnov Testine bakılmıştır. Örneklemen $p = 0,00$ çıkarak 0,05'ten küçük olduğu görülmüştür. Normal dağılım göstermemektedir.

4.1.2 Ergenler için Duygusal Zeka ve Alt Boyutlara İlişkin Bulgular

4.1.2.1 Demografik özelliklere göre bulgular

1. Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri yaşa göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın birinci alt problemi olan “ Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri yaşa göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için EDZÖ'den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 11.1'de verilmiştir.
2. Varyansların homojen olmamasından dolayı Kruskal-Wallis ile test edilmiştir. Tablo 11.2'de verilmektedir.

Tablo 11.1

Yaşa Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının ve Alt Boyutlarının Anova Testi

	<i>Yaş</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
DZDO					1249	0.790	0.532
	15	55	2.418	0.387			
	16	459	2.434	0.431			
	17	475	2.432	0.407			
	18	212	2.402	0.448			
	19	49	2.335	0.519			
	Toplam	1250	2.423	0.427			
DNİKB					1249	0.973	0.421
	15	55	2.370	0.377			
	16	459	2.393	0.433			
	17	475	2.389	0.412			
	18	212	2.363	0.441			
	19	49	2.276	0.496			
	Toplam	1250	2.381	0.427			
GDDB					1249	0.793	0.542
	15	55	2.646	0.680			
	16	459	2.631	0.636			
	17	475	2.657	0.616			
	18	212	2.621	0.654			
	19	49	2.492	0.712			
	Toplam	1250	2.634	0.636			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, Yaşa göre $p=0.258>.05$, $p=0.557>.05$, $p=0.027<.05$ ve $p=0.542>.05$ olduğu için %95 güvenle yaşa göre DZDO, DNIKB, ve GDBB varyansları homojendir. Bu nedenle tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. KB varyansları homojen olmadığı için tek yönlü varyans analizine yorum yapılamaz.

Tablo 11.1'e göre Meslek Lisesi öğrencilerinin yaşlarına göre duygusal zeka ölçeğinden aldıkları puan arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p=0.532>.05$). Meslek Lisesi öğrencilerinin yaşlarına göre DNIKB ve GDDB'dan aldıkları puan arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p=0.973>.05$ ve $p=0.793>.05$).

Tablo 11.2

Yaşa Göre Duygusal Zeka Düzeyi Alt Boyutlarının Kruskal-Wallis Testi

<i>DZ Alt Boyutu</i>	<i>Yaş</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
KB				4	2.998	0.558	*19 Yaş-18 Yaş
	15	55	616.48				
	16	459	643.25				
	17	475	620.10				
	18	212	595.55				
	19	49	651.29				

Meslek Lisesi öğrencilerinin DZ Alt Boyutu'nun beş yaş grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. KB alt boyutundan alınan puanın yaşa göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=4, n=1250)=2.998; p>.05$.

2. Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ortalamaları ve Alt Boyutları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve alt boyutları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “ Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve alt boyutları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için EDZÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar Tablo 12’de sonuçlar t testi ile gösterilmiştir.

Tablo 12

Cinsiyete Göre Duygusal Zeka Düzey Ortalamasının ve Alt Boyutlarının t Testi

<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
DZDO				1248	0.363	0.720
Kız	564	2.428	0.424			
Erkek	686	2.419	0.430			
DNİKB				1248	0.254	0.614
Kız	564	2.378	0.419			
Erkek	686	2.383	0.433			
KB				1248	0.002	0.968
Kız	564	2.278	0.456			
Erkek	686	2.276	0.463			
GDDB				1248	1.184	0.277
Kız	564	2.660	0.647			
Erkek	686	2.613	0.628			

Tablo 12’ye göre Ergenler İçin Duygusal Zeka Ölçeğinden ve alt boyutlarından elde edilen sonuçların cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için t

testi gerçekleştirilmiştir. t Testi tablosuna göre $p=0.720>.05$ olduğu için cinsiyet ile duygusal zeka ortalaması arasında istatistiksel anlamlılık bulunmamaktadır. DNİKB, KB ve GDDB için t testi tablosuna göre $p=0.614>.05$, $p=0.968>.05$ ve $p=0.277>.05$ olduğu için cinsiyet ile DNİKB, KB ve GDDB arasında istatistiksel anlamlılık bulunmamaktadır.

3. Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve alt boyutları bölümlere göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri bölümlere göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “ Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri bölümlere göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için EDZÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 13.1’de verilmektedir.
2. Varyansların homojen olmamasından dolayı Kruskal-Wallis ile test edilmiştir. Tablo 13.2’de verilmektedir.

Tablo 13.1.1

Bölgümlere Göre Kişilerarası Boyutunun Anova Testi

<i>Bölüm</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
KB				1249	1.409	0.135
Adalet	116	2.355	0.450			
Aile Tüketim Hizmetleri	86	2.312	0.480			
Bilişim	148	2.286	0.507			
Çocuk Gelişimi	89	2.270	0.419			
Elektrik	121	2.285	0.493			
Giyim Üretim Teknolojisi	74	2.374	0.489			
Grafik Tasarım ve Fotoğrafçılık	64	2.271	0.0.472			
Halkla İlişkiler	64	2.328	0.456			
İnşaat	74	2.228	0.383			
Kimya	66	2.197	0.502			
Makine	76	2.274	0.415			
Metal İşleri	64	2.115	0.468			
Motor Teknolojileri	60	2.292	0.412			
Muhasebe	73	2.201	0.374			
Ulaştırma	51	2.265	0.374			
Yiyecek İçecek Hizmetleri	24	2,299	0.466			
Toplam	1250	2.277	0.460			

Tablo 13.1.2

Bölmömlere Göre Genel Duygu Durum Boyutunun Anova Testi

<i>Bölmömler</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
GDDB				1249	2.655	0.001
Adalet	116	2.806	0.582			
Aile Tüketim Hizmetleri	86	2.496	0.652			
Bilişim	148	2.606	0.664			
Çocuk Gelişimi	89	2.622	0.636			
Elektrik	121	2.534	0.622			
Giyim Üretim Teknolojisi	74	2.770	0.684			
Grafik Tasarım ve Fotoğrafçılık	64	2.629	0.652			
Halkla İlişkiler	64	2.725	0.606			
İnşaat	74	2.625	0.606			
Kimya	66	2.443	0.634			
Makine	76	2.716	0.640			
Metal İşleri	64	2.445	0.700			
Motor Teknolojileri	60	2.673	0.565			
Muhasebe	73	2.807	0.555			
Ulaştırma	51	2.613	0.562			
Yiyecek İçecek Hizmetleri	24	2.604	0.745			
Toplam	1250	2.634	0.634			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, Bölmömlere göre $p=0.002<.05$, $p=0.001<.05$, $p=0.487>.05$ ve $p=0.053>.05$ ve $p=0.542>.05$ olduğu için %95 güvenle bölmömlere göre KB ve GDDB varyansları homojendir. Bu nedenle tek yönlü varyans analizi

yapılmıştır. DZDO ve DNİKB varyansları homojen olmadığı için tek yönlü varyans analizine yorum yapılamaz.

Tablo 13.1'e göre Meslek Lisesi öğrencilerinin bölümlere göre KB'den aldıkları puan arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p=0.135>.05$). ML öğrencilerinin bölümlere göre GDDB'den aldıkları puan arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0.001<.05$).

Tablo 13.2.1

Bölümlere Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının Kruskal-Wallis Testi

<i>DZDO ve DZ Alt Boyutları</i>	<i>Bölüm</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	χ^2	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
DZDO				15	33.888	0.004	*Giyim-Metal İşleri
	Adalet	116	701.71				
	Aile Tüketim Hizmetleri	86	577.87				
	Bilişim	148	626.65				
	Çocuk Gelişimi	89	605.45				
	Elektrik	121	603.85				
	Giyim Üretim Teknolojisi	74	728.51				
	Grafik Tasarım ve Fotoğrafçılık	64	629.58				
	Halkla İlişkiler	64	678.65				
	İnşaat	74	567.52				

Kimya	66	515.71
Makine	76	671.05
Metal İşleri	64	505.00
Motor Teknolojileri	60	621.86
Muhasebe	73	692.03
Ulaştırma	51	604.65
Yiyecek İçecek Hizmetleri	24	642.83

Tablo 13.2.2

Bölgümlere Göre Duygusal Niteliklerin İçsel Kişilik Boyutu Puan Ortalamasının Kruskal-Wallis Testi

<i>DZDO ve DZ Alt Boyutları</i>	<i>Bölüm</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ²</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
DNİKB				15	31.127	0.008	*Giyim-Metal İşleri
	Adalet	116	666.67				
	Aile Tüketim Hizmetleri	86	580.99				
	Bilişim	148	628.89				
	Çocuk Gelişimi	89	596.61				

Elektrik	121	613.83
Giyim Üretim Teknolojisi	74	733.32
Grafik Tasarım ve Fotoğrafçılık	64	640.30
Halkla İlişkiler	64	672.24
İnşaat	74	553.75
Kimya	66	534.88
Makine	76	676.14
Metal İşleri	64	505.41
Motor Teknolojileri	60	623.17
Muhasebe	73	710.95
Ulaştırma	51	620.40
Yiyecek İçecek Hizmetleri	24	621.56

Meslek Lisesi öğrencilerinin DZ ve DZ Alt Boyutu'nun on altı bölüm grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. DZDO'dan alınan puanın bölüme göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=15, n=1250)=33.888; p<.05$. DNİKB'den alınan puanın bölüme göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=15, n=1250)=31.127; p<.05$. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında en yüksek duygusal zeka düzeyini Giyim Üretim Teknolojisi bölümü, en düşük duygusal zeka düzeyi Metal İşleri bölümü öğrencileri izlemiştir.

3. Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri anne eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri anne eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “ Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri anne eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için EDZÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 14.1’de verilmektedir.

2. Varyansların homojen olmamasından dolayı Kruskal-Wallis ile test edilmiştir. Tablo 14.2’de verilmektedir.

Tablo 14.1

Anne Eğitim Durumuna Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının ve Alt Boyutlarının Anova Testi

<i>Anne Eğitim Düzeyi</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
DZDO				1249	2.028	0.072
Okur yazar değil	199	2.440	0.462			
Okur yazar	126	2.350	0.430			
İlkokul	557	2.419	0.421			
Ortaokul	256	2.457	0.383			
Lise	93	2.379	0.448			
Üniversite	19	2.603	0.564			
Toplam	1250	2.423	0.427			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, anne eğitim durumuna göre $p=0.124>.05$, $p=0.026<.05$, $p=0.043<.05$ ve $p=0.040<.05$ olduğu için %95 güvenle anne eğitim durumuna göre DZDO varyansları homojendir. Bu nedenle tek yönlü varyans analizi yapılmıştır.

DNİKB, KB ve GDDDB varyansları homojen olmadığı için tek yönlü varyans analizine yorum yapılamaz.

Tablo 14.1'e göre Meslek Lisesi öğrencilerinin anne eğitim durumuna göre DZDO'dan aldıkları puan arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p=0.072>.05$).

Tablo 14.2.1

Anne Eğitim Durumuna Göre Duygusal Niteliklerin İçsel Kişisel Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>DZ Alt Boyutları</i>	<i>Anne Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
DNİKB				5	13.209	0.021	*Üniversite-Okur yazar
	Okur yazar değil	199	631.86				
	Okur yazar	126	567.76				
	İlkokul	557	608.98				
	Ortaokul	256	681.54				
	Lise	93	608.80				
	Üniversite	19	752.84				

Tablo 14.2.2

Anne Eğitim Durumuna Göre Kişilerarası Boyutun Kruskal-Wallis Testi

<i>DZ Alt Boyutları</i>	<i>Anne Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
KB				5	9.438	0.093	*Üniversite-Okur yazar
	Okur yazar değil	199	661.57				
	Okur yazar	126	557.92				
	İlkokul	557	624.13				
	Ortaokul	256	625.34				
	Lise	93	619.78				
	Üniversite	19	766.11				

Tablo 14.2.3

Anne Eğitim Durumuna Göre Genel Duygu Durum Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>DZ Alt Boyutları</i>	<i>Anne Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	χ^2	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
GDDB				5	8.372	0.137	*Üniversite-Okur yazar
	Okur yazar değil	199	626.71				
	Okur yazar	126	554.07				
	İlkokul	557	640.72				
	Ortaokul	256	628.87				
	Lise	93	596.57				
	Üniversite	19	736.47				

Meslek Lisesi öğrencilerinin DZ Alt Boyutu'nun altı anne eğitim durumu grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. DNİKB'den alınan puanın anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=5, n=1250)=13.209$; $p<.05$. KB alt boyutundan alınan puanın anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=5, n=1250)=9.438$; $p>.05$. GDDB alt boyutundan alınan puanın anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=5, n=1250)=8.372$ $p>.05$. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında en yüksek duygusal zeka düzeyini Üniversiteyi bitiren annelerin çocukları, bunu sırasıyla ortaokul mezunu, okur yazar olmayan, ilkokul mezunu, ortaokul mezunu ve okur yazar annelerin çocukları izlemiştir.

4. Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri baba eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri baba eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “ Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri baba eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için EDZÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 15.1’de verilmektedir.

2. LSD analizi ile ileri analiz yapılmıştır. Tablo 15.2’de verilmektedir.

Tablo 15.1.1

Baba Eğitim Durumuna Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının Anova Testi

<i>Baba Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
DZDO				1249	1.988	0.078
Okur yazar değil	47	2.424	0.421			
Okur yazar	100	2.302	0.419			
İlkokul	417	2.451	0.417			
Ortaokul	365	2.418	0.404			
Lise	276	2.430	0.437			
Üniversite	45	2.438	0.606			
Toplam	1250	2.423	0.427			

Tablo 15.1.2

Baba Eğitim Durumuna Göre Duygusal Niteliklerin İçsel Kişilik Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
DNİKB				1249	1.516	0.182
Okur yazar değil	47	2.387	0.393			
Okur yazar	100	2.269	0.439			
İlkokul	417	2.395	0.417			
Ortaokul	365	2.386	0.403			
Lise	276	2.387	0.434			
Üniversite	45	2.401	0.616			
Toplam	1250	2.381	0.427			

Tablo 15.1.3

Baba Eğitim Durumuna Göre Kişilerarası Boyutun Anova Testi

<i>Baba Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
KB				1249	1.511	0.184
Okur yazar değil	47	2.323	0.370			
Okur yazar	100	2.197	0.463			
İlkokul	417	2.301	0.448			
Ortaokul	365	2.243	0.450			
Lise	276	2.303	0.474			
Üniversite	45	2.282	0.605			
Toplam	1250	2.277	0.460			

Tablo 15.1.4

Baba Eğitim Durumuna Göre Genel Duygu Durum Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
GDDB				1249	2.315	0.042
Okur yazar değil	47	2.590	0.684			
Okur yazar	100	2.461	0.635			
İlkokul	417	2.695	0.647			
Ortaokul	365	2.624	0.604			
Lise	276	2.626	0.637			
Üniversite	45	2.644	0.700			
Toplam	1250	2.634	0.636			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, baba eğitim durumuna göre $p=0.132>.05$, $p=0.056>.05$, $p=0.177>.05$ ve $p=0.564>.05$ olduğu için %95 güvenle baba eğitim durumuna göre DZDO, DNİKB, KB ve GDBB varyansları homojendir. Bu nedenle tek yönlü varyans analizi yapılmıştır.

Tablo 15.1'e göre Meslek Lisesi öğrencilerinin baba eğitim durumuna göre DZDO, DNİKB ve KB'den aldıkları puan arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p=0.078>.05$, $p=0.182>.05$ ve $p=0.184>.05$). ML öğrencilerinin baba eğitim durumuna göre GDDB'den aldıkları puan arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0.042<.05$).

Tablo 15.2

Baba Eğitim Durumuna Göre Kişilerarası Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Baba Eğitim Durumu (I)</i>	<i>Baba Eğitim Durumu (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
GDDB	Okur Yazar Değil	Okur Yazar	,12918	,11225	,250
		İlkokul	-,10412	,09766	,287
		Ortaokul	-,03355	,09836	,733
		Lise	-,03503	,10015	,727
		Üniversite	-,05402	,13237	,683
	Okur Yazar	Okur Yazar Değil	-,12918	,11225	,250
		İlkokul	-,23329*	,07067	,001
		Ortaokul	-,16272*	,07164	,023
		Lise	-,16420*	,07408	,027
		Üniversite	-,18319	,11393	,108
	İlkokul	Okur Yazar Değil	,10412	,09766	,287
		Okur Yazar	,23329*	,07067	,001
		Ortaokul	,07057	,04549	,121
		Lise	,06909	,04925	,161
		Üniversite	,05010	,09959	,615
	Ortaokul	Okur Yazar Değil	,03355	,09836	,733
		Okur Yazar	,16272*	,07164	,023
		İlkokul	-,07057	,04549	,121
		Lise	-,00148	,05063	,977
		Üniversite	-,02047	,10028	,838
	Lise	Okur Yazar Değil	,03503	,10015	,727
		Okur Yazar	,16420*	,07408	,027
		İlkokul	-,06909	,04925	,161
		Ortaokul	,00148	,05063	,977
		Üniversite	-,01899	,10204	,852
	Üniversite	Okur Yazar Değil	,05402	,13237	,683
		Okur Yazar	,18319	,11393	,108
		İlkokul	-,05010	,09959	,615
		Ortaokul	,02047	,10028	,838
		Üniversite	,01899	,10204	,852

* $p < .05$

Tablo 15.2 incelendiğinde Baba Eğitim Durumuna göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Genel Duygu Durum Boyutunda babaları okur yazar olanlarla ile ilkokul, ortaokul ve lise mezunları arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Başka bir deyişle Meslek Lisesi öğrencilerinin baba eğitim durumu okur-yazar olanların genel duygu durum boyut duygusal zeka puanı babası ilkokul, ortaokul ve lise mezunu olanlara göre daha düşük olduğu görülmektedir. Babaları ilkokul mezunu olanlarla okur-yazar olanlar arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Babaları ortaokul mezunu olanlarla okur-yazar olanlar arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Başka bir deyişle Meslek Lisesi öğrencilerinin baba eğitim durumu ortaokul mezunu olanların genel duygu durum boyutu duygusal zeka puanı okur yazar olanlara göre daha yüksektir. Babaları lise mezunu olanlarla okur-yazar olanlar arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Başka bir deyişle Meslek Lisesi öğrencilerinin baba eğitim durumu lise mezunu olanların genel duygu durum boyutu duygusal zeka puanı okur yazar olanlara göre daha yüksektir.

Baba eğitim düzeyi okuryazarlıktan liseye doğru yükseldikçe ML öğrencilerinin GDDB DZ puanları artmaktadır. Üniversite mezunu babası olan öğrencilerinin sayılarının diğer grup sayılarına göre yarıdan daha az olmasının bu durumu etkilemiş olabilir.

5. Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri anne mesleğine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri anne mesleğine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “ Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri anne mesleğine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için EDZÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 16.1’de verilmektedir.
2. LSD analizi ile ileri analiz yapılmıştır. Tablo 16.2’de verilmektedir.

Tablo 16.1.1

Anne Mesleğine Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının ve Alt Boyutlarının Anova Testi

<i>Anne Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
DZDO				1249	1.692	0.150
Ev hanımı	1052	2.419	0.421			
Memur	46	2.354	0.446			
İşçi	94	2.452	0.428			
Esnaf	26	2.611	0.581			
Diğer	32	2.425	0.412			
Toplam	1250	2.423	0.427			

Tablo 16.1.2

Anne Mesleğine Göre Duygusal Niteliklerin İçsel Kişilik Boyutunun Anova Testi

<i>Anne Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
DNİKB				1249	1.889	0.110
Ev hanımı	1052	2.377	0.422			
Memur	46	2.315	0.453			
İşçi	94	2.414	0.422			
Esnaf	26	2.573	0.561			
Diğer	32	2.327	0.408			
Toplam	1250	2.381	0.427			

Tablo 16.1.3

Anne Mesleğine Göre Kişilerarası Boyutunun Anova Testi

<i>Anne Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
KB				1249	3.299	0.011
Ev hanımı	1052	2.275	0.454			
Memur	46	2.105	0.460			
İşçi	94	2.286	0.440			
Esnaf	26	2.410	0.687			
Diğer	32	2.448	0.428			
Toplam	1250	2.277	0.460			

Tablo 16.1.4

Anne Mesleğine Göre genel Duygu Durum Boyutunun Anova Testi

<i>Anne Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
GDDB				1249	0.860	0.488
Ev hanımı	1052	2.626	0.634			
Memur	46	2.636	0.622			
İşçi	94	2.666	0.655			
Esnaf	26	2.851	0.704			
Diğer	32	2.641	0.631			
Toplam	1250	2.634	0.636			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, anne mesleğine göre $p=0.490>.05$, $p=0.730>.05$, $p=0.252>.05$ ve $p=0.905>.05$ olduğu için %95 güvenle anne mesleğine göre DZDO, DNİKB, KB ve GDBB varyansları homojendir. Bu nedenle tek yönlü varyans analizi yapılmıştır.

Tablo 16.1'e göre Meslek Lisesi öğrencilerinin anne mesleğine göre DZDO, DNİKB ve GDDB'den aldıkları puan arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p=0.150>.05$, $p=0.110>.05$ ve $p=0.488>.05$). ML öğrencilerinin anne mesleğine göre KB'den aldıkları puan arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0.011<.05$).

Tablo 16.2

Anne Mesleğine Göre Kişilerarası Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Anne Mesleği(I)</i>	<i>Anne Mesleği (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
KB	Ev Hanımı	Memur	,16964*	,06899	,014
		İşçi	-,01075	,04930	,827
		Esnaf	-,13554	,09092	,136
		Diğer	-,17320*	,08218	,035
	Memur	Ev Hanımı	-,16964*	,06899	,014
		İşçi	-,18039*	,08241	,029
		Esnaf	-,30518*	,11237	,007
		Diğer	-,34284*	,10543	,001
	İşçi	Ev Hanımı	,01075	,04930	,827
		Memur	,18039*	,08241	,029
		Esnaf	-,12480	,10148	,219
		Diğer	-,16246	,09373	,083
	Esnaf	Ev Hanımı	,13554	,09092	,136
		Memur	,30518*	,11237	,007
		İşçi	,12480	,10148	,219
		Diğer	-,03766	,12092	,756
	Diğer	Ev Hanımı	,17320*	,08218	,035
		Memur	,34284*	,10543	,001
		İşçi	,16246	,09373	,083
		Esnaf	,03766	,12092	,756

*p< 0.05

Tablo 16.2 incelendiğinde Anne Mesleğine göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Kişilerarası Boyutunda Ev Hanımı ile Memur ve Diğer meslekler arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Duyusal Zeka Kişilerarası Alt Boyutu puanlarının anne mesleği değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda anne mesleği memur ve diğer meslek gruplarında olanlar lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Başka bir deyişle Meslek Lisesi öğrencilerinin anne mesleği ev hanımı olanların kişilerarası boyut duygusal zeka puanı anne mesleği memur ve

diğer mesleklere göre daha düşük olduğu görülmektedir. Annesi ev hanımı olan öğrencilerin KB DZ puan ortalamaları memur (öğretmen, doktor, hemşire) olanlara göre daha yüksektir. Anne mesleği diğer olan (çiftçi, emekli) öğrencilerin KB DZ puan ortalamaları annesi ev hanımı olanlardan daha yüksektir. Anne mesleği memur olan öğrencilerin KB DZ puan ortalaması anne mesleği esnaf ve diğer (çiftçi, emekli) olanlara göre daha düşüktür.

6. Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri baba mesleğine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri baba mesleğine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın yedinci alt problemi olan “ Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri baba mesleğine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için EDZÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 17’de verilmektedir.

Tablo 17.1

Baba Mesleğine Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının ve Alt Boyutlarının Anova Testi

<i>Baba Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
DZDO				1249	1.030	0.404
İşsiz	71	2.38	0.416			
İşçi	590	2.41	0.434			
Memur	54	2.365	0.362			
Çiftçi	66	2.436	0.441			
Esnaf	127	2.441	0.463			
Diğer	247	2.431	0.425			
Emekli	95	2.507	0.363			
Toplam	1250	2.423	0.427			

Tablo 17.2

Baba Mesleğine Göre Duygusal Niteliklerin İçsel Kişilik Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
DNİKB				1249	0.706	0.645
İşsiz	71	2.343	0.418			
İşçi	590	2.375	0.438			
Memur	54	2.300	0.388			
Çiftçi	66	2.384	0.428			
Esnaf	127	2.404	0.466			
Diğer	247	2.393	0.419			
Emekli	95	2.426	0.344			
Toplam	1250	2.381	0.427			

Tablo 17.3

Baba Mesleğine Göre Kişilerarası Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
KB				1249	2.024	0.060
İşsiz	71	2.268	0.391			
İşçi	590	2.264	0.456			
Memur	54	2.213	0.381			
Çiftçi	66	2.321	0.492			
Esnaf	127	2.291	0.509			
Diğer	247	2.248	0.451			
Emekli	95	2.418	0.484			
Toplam	1250	2.278	0.460			

Tablo 17.4

Baba Mesleğine Göre Genel Duygu Durum Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
GDDB				1249	1.095	0.363
İşsiz	71	2.546	0.690			
İşçi	590	2.611	0.633			
Memur	54	2.634	0.514			
Çiftçi	66	2.646	0.638			
Esnaf	127	2.642	0.642			
Diğer	247	2.657	0.673			
Emekli	95	2.766	0.565			
Toplam	1250	2.634	0.636			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, baba mesleğine göre $p=0.585>.05$, $p=0.491>.05$, $p=0.182>.05$ ve $p=0.055>.05$ olduğu için %95 güvenle baba mesleğine göre DZDO, DNİKB, KB ve GDBB varyansları homojendir. Bu nedenle tek yönlü varyans analizi yapılmıştır.

Tablo 17'ye göre Meslek Lisesi öğrencilerinin baba eğitim durumuna göre DZDO, DNİKB, KB, GDDB'den aldıkları puan arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p=0.404>.05$, $p=0.645>.05$, $p=0.060>.05$ ve $p=0.363>.05$).

7. Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri akademik başarı algılarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri akademik başarı algılarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın sekizinci alt problemi olan “ Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri akademik başarı algılarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için EDZÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Varyansların homojen olmamasından dolayı Kruskal-Wallis ile test edilmiştir. Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18.1

Akademik Başarı Algılarına Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının Kruskal-Wallis Testi

<i>DZ ve Alt Boyutları</i>	<i>Akademik Başarı Algıları</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
DZDO				4	8.930	0.063	*Orta-Yüksek
	Düşük	54	600.20				
	Ortanın altı	560	599.04				
	Orta	432	663.96				
	Ortanın üstü	157	635.28				
	Yüksek	47	583.66				

Tablo 18.2

Akademik Başarı Algılarına Göre Duygusal Niteliklerin İçsel Kişilik Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>DZ ve Alt Boyutları</i>	<i>Akademik Başarı Algıları</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ²</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
DNİKB				4	5.168	0.270	*Orta-Düşük
	Düşük	54	581.50				
	Ortanın altı	560	605.62				
	Orta	432	653.36				
	Ortanın üstü	157	631.95				
	Yüksek	47	635.37				

Tablo 18.3

Akademik Başarı Algılarına Göre Kişilerarası Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>DZ ve Alt Boyutları</i>	<i>Akademik Başarı Algıları</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ²</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
KB				4	8.079	0.089	*Düşük-Yüksek
	Düşük	54	673.33				
	Ortanın altı	560	626.56				
	Orta	432	646.09				
	Ortanın üstü	157	571.37				
	Yüksek	47	549.45				

Tablo 18.4

Akademik Başarı Algılarına Göre Genel Duygu Durum Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>DZ ve Alt Boyutları</i>	<i>Akademik Başarı Algıları</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	χ^2	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
GDDB				4	21.426	0.000	*Orta-Yüksek
	Düşük	54	586.93				
	Ortanın altı	560	587.88				
	Orta	432	680.09				
	Ortanın üstü	157	653.54				
	Yüksek	47	522.57				

Meslek Lisesi öğrencilerinin DZ Alt Boyutu'nun beş akademik başarı algıları grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. DZDO'dan alınan puanın akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=4, n=1250)=8.930, p>.05$. DNİKB'den alınan puanın akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=4, n=1250)=5.168, p>.05$. KB alt boyutundan alınan puanın akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=4, n=1250)=8.079, p>.05$. GDDB alt boyutundan alınan puanın akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=4, n=1250)=21.426; p<.05$. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında en yüksek duygusal zeka düzeyini akademik başarı algı düzeylerini orta düzeyde ifade eden çocukları, bunu sırasıyla ortanın üstü, ortanın altı, düşük ve yüksek düzeyde akademik başarı algılarına sahip çocuklar izlemiştir. DNİKB'ye göre en yüksek duygusal zeka düzeyini akademik başarı algı düzeylerini orta düzeyde ifade eden çocukları, bunu sırasıyla yüksek, ortanın üstü, ortanın altı ve düşük düzeyde akademik başarı algılarına sahip çocuklar izlemiştir. KB'ye göre en yüksek duygusal zeka düzeyini akademik başarı algı düzeylerini düşük düzeyde ifade eden çocukları, bunu sırasıyla orta, ortanın altı, ortanın üstü ve yüksek düzeyde akademik başarı algılarına sahip

çocuklar izlemiştir. GDDDB'ye göre en yüksek duygusal zeka düzeyini akademik başarı algı düzeylerini orta düzeyde ifade eden çocukları, bunu sırasıyla ortanın üstü, ortanın altı, düşük ve yüksek düzeyde akademik başarı algılarına sahip çocuklar izlemiştir.

8. Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri anne babalarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri anne babalarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi olan “ Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri anne babalarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için EDZÖ'den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 19.1'de verilmektedir.

2. Varyansların homojen olmamasından dolayı Kruskal-Wallis ile test edilmiştir. Tablo 19.2'de verilmiştir.

Tablo 19.1.1

Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyine Göre Duygusal Zeka Düzeyi Ortalamasının Anova Testi

<i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyi</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
DZDO				1249	1.560	0.183
Düşük	124	2.473	0.481			
Ortanın altı	140	2.400	0.450			
Orta	739	2.415	0.412			
Ortanın üstü	222	2.418	0.421			
Yüksek	25	2.590	0.482			
Toplam	1250	2.423	0.427			

Tablo 19.1.2

Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyine Göre Kişilerarası Boyutunun Anova Testi

<i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyi</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
KB				1249	1.194	0.312
Düşük	124	2.330	0.499			
Ortanın altı	140	2.301	0.488			
Orta	739	2.254	0.443			
Ortanın üstü	222	2.299	0.465			
Yüksek	25	2.333	0.507			
Toplam	1250	2.277	0.460			

Tablo 19.1.3

Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyine Göre Genel Duygu Durum Boyutunun Anova Testi

<i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyi</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
GDDB				1249	1.060	0.375
Düşük	124	2.653	0.704			
Ortanın altı	140	2.561	0.687			
Orta	739	2.646	0.621			
Ortanın üstü	222	2.614	0.616			
Yüksek	25	2.805	0.617			
Toplam	1250	2.634	0.636			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, akademik başarı algılarına göre $p=0.000<.05$, $p=0.000<.05$, $p=0.023<.05$ ve $p=0.001<.05$ olduğu için %95 güvenle akademik başarı algılarına göre DZDO, DNİKB, KB ve GDBB varyansları homojen olmadığı için tek yönlü varyans analizine yorum yapılamaz.

Tablo 19.1'e göre Meslek Lisesi öğrencilerinin anne babalarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre DZDO, KB ve GDDDB'den aldıkları puan arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p=0.183>.05$, $p=0.312>.05$ ve $p=0.375>.05$).

Tablo 19.2

Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyine Göre Duygusal Niteliklerin İçsel kişilik Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>DZ ve Alt Boyutları</i>	<i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzey</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	χ^2	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
DNİKB				4	5.327	0.255	*Yüksek-Orta
	Düşük	124	674.55				
	Ortanın altı	140	617.18				
	Orta	739	616.22				
	Ortanın üstü	222	621.54				
	Yüksek	25	738.26				

Meslek Lisesi öğrencilerinin DZ Alt Boyutu'nun beş sosyo-ekonomik düzey grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. DNİKB'den alınan puanın ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=4, n=1250)=5.327$, $p>.05$. DNİKB'ye göre en yüksek duygusal zeka düzeyini yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip olduklarını ifade eden çocukları, bunu sırasıyla düşük, ortanın üstü, ortanın altı ve orta düzeyde sosyo-ekonomik düzeye sahip olduklarını ifade eden çocuklar izlemiştir.

4.1.3 Ergenler için Mesleki İlgi ve Alt Boyutlarına İlişkin Bulgular

4.1.3.1 Demografik özelliklere göre bulgular

1. Meslek lisesi öğrencilerinin mesleki tercih düzeyleri yaşa göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih düzeyleri yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın birinci alt problemi olan “ Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih düzeyleri yaşa göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için MTO’dan ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 20.1’de verilmiştir.
2. LSD analizi ile ileri analiz yapılmıştır. Tablo 20.2.1.,20.2.2, 20.2.3 ve 20.2.4’te verilmiştir.

Tablo 20.1.1

Yaşa Göre Meslek Tercihleri Ortalamalarının Anova Testi

	<i>Yaş</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
MTO					1249	1.870	0.113
	15	55	3.489	0.531			
	16	459	3.258	0.630			
	17	475	3.306	0.690			
	18	212	3.246	0.675			
	19	49	3.349	0.810			
	Toplam	1250	3.288	0.666			

Tablo 20.1.2

Yaşa Göre Sosyal Alt Boyutunun Anova Testi

	<i>Yaş</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Sosyal					1249	2.946	0.019
	15	55	4.059	0.705			
	16	459	3.755	0.902			
	17	475	3.712	0.877			
	18	212	3.627	0.885			
	19	49	3.619	0.962			
	Toplam	1250	3.725	0.887			

Tablo 20.1.3

Yaşa Göre Araştırmacı Alt Boyutunun Anova Testi

	<i>Yaş</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Araştırmacı					1249	3.421	0.009
	15	55	3.519	0.761			
	16	459	3.118	0.874			
	17	475	3.214	0.907			
	18	212	3.085	0.906			
	19	49	3.293	1,182			
	Toplam	1250	3.173	0.905			

Tablo 20.1.4

Yaşa Göre Artistik Alt Boyutunun Anova Testi

<i>Yaş</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Artistik				1249	2.924	0.020
15	55	3.566	1.106			
16	459	3.485	0.939			
17	475	3.348	0.969			
18	212	3.293	0.915			
19	49	3.193	0.861			
Toplam	1250	3.393	0.954			

Tablo 20.1.5

Yaşa Göre Geleneksel Alt Boyutunun Anova Testi

<i>Yaş</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Geleneksel				1249	1.012	0.400
15	55	3.477	0.684			
16	459	3.241	0.868			
17	475	3.267	0.872			
18	212	3.251	0.875			
19	49	3.340	0.981			
Toplam	1250	3.267	0.868			

Tablo 20.1.6

Yaşa Göre Gerçekçi Alt Boyutunun Anova Testi

<i>Yaş</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Gerçekçi				1249	6.042	0.000
15	55	3.096	0.824			
16	459	2.975	0.831			
17	475	3.219	0.877			
18	212	3.102	0.850			
19	49	3.443	1.641			
Toplam	1250	3.113	0.903			

Tablo 20.1.7

Yaşa Göre Girişimci Alt Boyutunun Anova Testi

<i>Yaş</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Girişimci				1249	2.366	0.051
15	55	3.267	0.689			
16	459	3.014	0.789			
17	475	3.104	0.814			
18	212	3.156	0.877			
19	49	3.229	0.948			
Toplam	1250	3.092	0.818			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki Tercih Düzeyleri Ortalamaları (MTDO), Sosyal, Araştırmacı, Artistik, Geleneksel, Gerçekçi ve Girişimci alt boyutları yaşa göre $p=0.220>.05$, $p=0.293>.05$, $p=0.453>.05$, $p=0.215>.05$, $p=0.282>.05$, $p=0.147>.05$ ve $p=0.187>.05$ olduğu için %95 güvenle yaşa göre MTDO,

Sosyal, Araştırmacı, Artistik, Geleneksel, Gerçekçi ve Girişimci Alt Boyut varyansları homojendir.

Tablo 20.1'e göre Meslek Lisesi öğrencilerinin yaşlarına göre mesleki ilgi ölçeğinden (MİÖ) aldıkları puan arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p=0.113>.05$). Meslek Lisesi öğrencilerinin yaşlarına göre Geleneksel ve Girişimci Alt Boyutlarından aldıkları puan arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p=0.400>.05$, $p=0.051>.05$). ML öğrencilerinin yaşlarına göre Sosyal, Araştırmacı, Artistik ve Gerçekçi Alt Boyutlarından aldıkları puan arasında ise anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=0.019<.05$, $p=0.009<.05$, $p=0.020<.05$, $p=0.000<.05$).

Tablo 20.2.1

Yaşa Göre Sosyal Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Yaş(I)</i>	<i>Yaş (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Sosyal	15 Yaş	16 Yaş	,30380*	,12616	,016
		17 Yaş	,34645*	,12593	,006
		18 Yaş	,43208*	,13379	,001
		19 Yaş	,43954*	,17369	,012
	16 Yaş	15 Yaş	-,30380*	,12616	,016
		17 Yaş	,04265	,05787	,461
		18 Yaş	,12827	,07342	,081
		19 Yaş	,13573	,13288	,307
	17 Yaş	15 Yaş	-,34645*	,12593	,006
		16 Yaş	-,04265	,05787	,461
		18 Yaş	,08563	,07303	,241
		19 Yaş	,09309	,13266	,483
	18 Yaş	15 Yaş	-,43208*	,13379	,001
		16 Yaş	-,12827	,07342	,081
		17 Yaş	-,08563	,07303	,241
		19 Yaş	,00746	,14015	,958
	19 Yaş	15 Yaş	-,43954*	,17369	,012
		16 Yaş	-,13573	,13288	,307
		17 Yaş	-,09309	,13266	,483
		18 Yaş	-,00746	,14015	,958

* $p<.05$

Tablo 20.2.1 incelendiğinde yaşa göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Sosyal Boyutunda 15 yaş grubunda olanlar ile 16 yaş, 17 yaş, 18 yaş ve 19 yaş grupları arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Sosyal Altboyutu

puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda 15 yaş grubunda olanlarla 16, 17, 18 ve 19 yaş grubunda olanlar lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 19 yaşındaki öğrencilerin 15 yaşındaki öğrencilere göre daha fazla sosyal olduğunu ortaya koymaktadır.

16 yaşındaki öğrenciler ile 17, 18 ve 19 yaşındaki öğrenciler arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 20.2.2

Yaşa Göre Araştırmacı Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Yaş(I)</i>	<i>Yaş (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Araştırmacı	15 Yaş	16 Yaş	,40106*	,12857	,002
		17 Yaş	,30539*	,12834	,017
		18 Yaş	,43429*	,13635	,001
		19 Yaş	,22667	,17701	,201
	16 Yaş	15 Yaş	-,40106*	,12857	,002
		17 Yaş	-,09567	,05898	,105
		18 Yaş	,03323	,07482	,657
		19 Yaş	-,17439	,13542	,198
	17 Yaş	15 Yaş	-,30539*	,12834	,017
		16 Yaş	,09567	,05898	,105
		18 Yaş	,12890	,07443	,084
		19 Yaş	-,07872	,13520	,561
	18 Yaş	15 Yaş	-,43429*	,13635	,001
		16 Yaş	-,03323	,07482	,657
		17 Yaş	-,12890	,07443	,084
		19 Yaş	-,20761	,14283	,146
	19 Yaş	15 Yaş	-,22667	,17701	,201
		16 Yaş	,17439	,13542	,198
		17 Yaş	,07872	,13520	,561
		18 Yaş	,20761	,14283	,146

* $p < .05$

Tablo 20.2.2 incelendiğinde yaşa göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Araştırmacı Boyutunda 15 yaş grubunda olanlar ile 16 yaş, 17 yaş ve 18 yaş grupları arasında anlamlı bir fark ($p < .05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Araştırmacı Altboyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda 15 grubunda olanlarla 16,

17 ve 18 yaş grubunda olanlar lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 18 yaşındaki öğrencilerin 15 yaşındaki öğrencilere göre daha fazla araştırmacı olduğunu ortaya koymaktadır.

15 yaşındaki öğrenciler ile 19 yaşındaki öğrenciler arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 20.2.3

Yaşa Göre Artistik Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Yaş(I)</i>	<i>Yaş (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Artistik	15 Yaş	16 Yaş	,08054	,13577	,553
		17 Yaş	,21732	,13552	,109
		18 Yaş	,27320	,14398	,058
		19 Yaş	,37291*	,18691	,046
	16 Yaş	15 Yaş	-,08054	,13577	,553
		17 Yaş	,13678*	,06228	,028
		18 Yaş	,19266*	,07901	,015
		19 Yaş	,29237*	,14300	,041
	17 Yaş	15 Yaş	-,21732	,13552	,109
		16 Yaş	-,13678*	,06228	,028
		18 Yaş	,05588	,07859	,477
		19 Yaş	,15559	,14277	,276
	18 Yaş	15 Yaş	-,27320	,14398	,058
		16 Yaş	-,19266*	,07901	,015
		17 Yaş	-,05588	,07859	,477
		19 Yaş	,09971	,15082	,509
	19 Yaş	15 Yaş	-,37291*	,18691	,046
		16 Yaş	-,29237*	,14300	,041
		17 Yaş	-,15559	,14277	,276
		18 Yaş	-,09971	,15082	,509

* $p<.05$

Tablo 20.2.3 incelendiğinde yaşa göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Artistik Boyutunda 15 yaş grubunda olanlar ile 19 yaş grupları arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Artistik Altboyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda 15 yaş grubunda olanlarla 19 yaş grubunda olanlar lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 19 yaşındaki öğrencilerin 15 yaşındaki öğrencilere göre daha fazla

artistik olduğunu ortaya koymaktadır.

15 yaşındaki öğrenciler ile 16, 17 ve 18 yaşındaki öğrenciler arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 20.2.4

Yaşa Göre Gerçekçi Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Yaş(I)</i>	<i>Yaş (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Gerçekçi	15 Yaş	16 Yaş	,12120	,12781	,343
		17 Yaş	-,12228	,12758	,338
		18 Yaş	-,00599	,13555	,965
		19 Yaş	-,34649*	,17596	,049
	16 Yaş	15 Yaş	-,12120	,12781	,343
		17 Yaş	-,24348*	,05863	,000
		18 Yaş	-,12720	,07438	,088
		19 Yaş	-,46769*	,13462	,001
	17 Yaş	15 Yaş	,12228	,12758	,338
		16 Yaş	,24348*	,05863	,000
		18 Yaş	,11628	,07399	,116
		19 Yaş	-,22421	,13440	,096
	18 Yaş	15 Yaş	,00599	,13555	,965
		16 Yaş	,12720	,07438	,088
		17 Yaş	-,11628	,07399	,116
		19 Yaş	-,34050*	,14198	,017
	19 Yaş	15 Yaş	,34649*	,17596	,049
		16 Yaş	,46769*	,13462	,001
		17 Yaş	,22421	,13440	,096
		18 Yaş	,34050*	,14198	,017

* $p<.05$

Tablo 20.2.4 incelendiğinde yaşa göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda 15 yaş grubunda olanlar ile 19 yaş grupları arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Gerçekçi Altboyutu puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda 15 yaş grubunda olanlarla 19 yaş grubunda olanlar lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 19 yaşındaki öğrencilerin 15 yaşındaki öğrencilere göre daha fazla gerçekçi olduğunu ortaya koymaktadır.

15 yaşındaki öğrenciler ile 16, 17 ve 18 yaşındaki öğrenciler arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

2. Meslek Lisesi öğrencilerinin Mesleki Tercih Ortalamaları ve Alt Boyutları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalamaları ve alt boyutları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “ Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalamaları ve alt boyutları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için MİÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar Tablo 21’de sonuçlar t testi ile gösterilmiştir.

Tablo 21

Cinsiyete Göre Mesleki Tercih Ortalamasının ve Alt Boyutlarının t Testi

	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
MTO					1248	3.282	0.070
	Kız	564	3.243	0.642			
	Erkek	686	3.325	0.683			
Sosyal					1248	0.022	0.882
	Kız	564	3.854	0.899			
	Erkek	686	3.619	0.866			
Araştırıcı					1248	0.088	0.767
	Kız	564	3.057	0.897			
	Erkek	686	3.269	0.900			
Artistik					1248	0.000	0.983
	Kız	564	3.620	0.929			
	Erkek	686	3.206	0.935			

Geleneksel		1248	0.645	0.422
Kız	564	3.245	0.854	
Erkek	686	3.285	0.880	
Gerçekçi		1248	0.005	0.941
Kız	564	2.774	0.800	
Erkek	686	3.392	0.888	
Girişimci		1248	0.827	0.363
Kız	564	2.967	0.804	
Erkek	686	3.195	0.817	

Tablo 21'e göre Mesleki İlgi Ölçeğinden ve alt boyutlarından elde edilen sonuçların cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için t testi gerçekleştirilmiştir. t Testi tablosuna göre $p=0.070>.05$ olduğu için cinsiyet ile mesleki tercih ortalaması arasında istatistiksel anlamlılık bulunmamaktadır. Sosyal, Araştırmacı, Artistik, Geleneksel, Gerçekçi ve Girişimci Alt Boyutları için t testi tablosuna göre $p=0.882>.05$, $p=0.767>.05$, $p=0.983>.05$, $p=0.422>.05$, $p=0.941>.05$ ve $p=0.363>.05$ olduğu için cinsiyet ile Sosyal, Araştırmacı, Artistik, Geleneksel, Gerçekçi ve Girişimci Alt Boyutları arasında istatistiksel anlamlılık bulunmamaktadır.

3. Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları bölümlere göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları bölümlere göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “ Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları bölümlere göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için MİÖ'den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 22.1'de verilmektedir.
2. Varyansların homojen olmamasından dolayı Kruskal-Wallis ile test edilmiştir. Tablo 22.2'de verilmektedir.

Tablo 22.1.1

Bölmömlere Göre Geleneksel Alt Boyutunun Anova Testi

<i>Bölmömler</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Geleneksel				1249	1.495	0.099
Adalet	116	3.379	0.805			
Aile Tüketim Hizmetleri	86	3.071	0.852			
Bilişim	148	3.231	0.863			
Çocuk Gelişimi	89	3.262	0.785			
Elektrik	121	3.285	0.843			
Giyim Üretim Teknolojisi	74	3.243	0.938			
Grafik Tasarım ve Fotoğrafçılık	64	3.101	0.917			
Halkla İlişkiler	64	3.399	0.802			
İnşaat	74	3.236	0.925			
Kimya	66	3.108	0.877			
Makine	76	3.310	0.865			
Metal İşleri	64	3.243	0.872			
Motor Teknolojileri	60	3.146	0.921			
Muhasebe	73	3.452	0.954			
Ulaştırma	51	3.512	0.891			
Yiyecek İçecek Hizmetleri	24	3.412	0.653			
Toplam	1250	3.267	0.868			

Tablo 22.1.2

Bölmömlere Göre Gerçekçi Alt Boyutunun Anova Testi

<i>Bölmömler</i>	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Gerçekçi				1249	8.749	0.000
Adalet	116	2.791	0.793			
Aile Tüketim Hizmetleri	86	2.913	0.826			
Bilişim	148	3.021	0.842			
Çocuk Gelişimi	89	2.799	0.765			
Elektrik	121	3.498	0.641			
Giyim Üretim Teknolojisi	74	2.878	0.917			
Grafik Tasarım ve Fotoğrafçılık	64	2.845	0.853			
Halkla İlişkiler	64	2.931	0.820			
İnşaat	74	3.118	0.857			
Kimya	66	3.073	0.780			
Makine	76	3.530	0.888			
Metal İşleri	64	3.622	1.471			
Motor Teknolojileri	60	3.523	0.790			
Muhasebe	73	3.058	0.955			
Ulaştırma	51	3.371	0.832			
Yiyecek İçecek Hizmetleri	24	3.113	0.649			
Toplam	1250	3.113	0.903			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, Bölümlere göre $p=0.025<.05$, $p=0.025<.05$, $p=0.034<.05$, $p=0.023<.05$, $p=0.781>.05$, $p=0.092>.05$ ve $p=0.044<.05$ olduğu için %95 güvenle bölümlere göre Geleneksel ve Gerçekçi Alt Boyutları varyansları homojendir. Bu nedenle tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. MTO, Sosyal, Araştırmacı, Artistik ve Girişimci varyansları homojen olmadığı için tek yönlü varyans analizine yorum yapılamaz.

Meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki İlgi Ölçeği alt boyutları ile bölüm faktörü arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için Anova testi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre $p=0.099>.05$ olduğu için bölüm faktörü ile meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki Tercih Geleneksel Alt Boyutu arasında istatistiksel anlamlılık bulunmamaktadır. Meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki Tercih Gerçekçi Alt Boyutu ile bölüm faktörü arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için Anova testi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre $p=0.000<.05$ olduğu için meslek lisesi öğrencilerinin seçtikleri bölümle ile meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki Tercih Gerçekçi Alt Boyutu arasında anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 22.2.1

Bölümlere Göre Sosyal Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>MT Alt Boyutları</i>	<i>Bölüm</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Sosyal				15	96.21	0.000	*Adalet-İnşaat
					0		
	Adalet	116	813.14				
	Aile Tüketim Hizmetleri	86	620.99				
	Bilişim	148	582.80				
	Çocuk Gelişimi	89	731.05				

Elektrik	121	565.91
Giyim Üretim Teknolojisi	74	683.89
Grafik Tasarım ve Fotoğrafçılık	64	604.71
Halkla İlişkiler	64	618.95
İnşaat	74	457.71
Kimya	66	538.07
Makine	76	612.53
Metal İşleri	64	482.48
Motor Teknolojileri	60	521.31
Muhasebe	73	778.56
Ulaştırma	51	666.89
Yiyecek İçecek Hizmetleri	24	687.15

Tablo 22.2.2

Bölmelere Göre Araştırmacı Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>MT Alt Boyutları</i>	<i>Bölüm</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Araştırmacı				15	23.238	0.079	*Ulaştırma-Yiyecek İçecek Hizmetleri
	Adalet	116	639.48				
	Aile Tüketim Hizmetleri	86	607.90				
	Bilişim	148	634.97				
	Çocuk Gelişimi	89	588.75				
	Elektrik	121	689.88				
	Giyim Üretim Teknolojisi	74	650.32				
	Grafik Tasarım ve Fotoğrafçılık	64	626.95				
	Halkla İlişkiler	64	555.77				
	İnşaat	74	532.73				
	Kimya	66	602.97				
	Makine	76	689.68				
	Metal İşleri	64	626.93				

Motor Teknolojileri	60	556.90
Muhasebe	73	655.77
Ulaştırma	51	711.10
Yiyecek İçecek Hizmetleri	24	518.44

Tablo 22.2.3

Bölmelere Göre Artistik Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>MT Alt Boyutları</i>	<i>Bölüm</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Artistik	Adalet	116	757.43	15	60.578	0.000	*Adalet-Motor Teknolojileri
	Aile Tüketim Hizmetleri	86	659.26				
	Bilişim	148	611.21				
	Çocuk Gelişimi	89	710.00				
	Elektrik	121	574.03				
	Giyim Üretim Teknolojisi	74	704.26				
	Grafik Tasarım ve Fotoğrafçılık	64	672.05				
	Halkla İlişkiler	64	675.81				

İnşaat	74	494.38
Kimya	66	624.21
Makine	76	545.93
Metal İşleri	64	521.98
Motor Teknolojileri	60	481.01
Muhasebe	73	593.88
Ulaştırma	51	694.49
Yiyecek İçecek Hizmetleri	24	646.67

Tablo 22.2.4

Bölgelere Göre Girişimci Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>MT Alt Boyutları</i>	<i>Bölüm</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Girişimci				15	29.153	0.015	*Elektrik-Aile Tüketim Hizmetleri
	Adalet	116	609.02				
	Aile Tüketim Hizmetleri	86	536.40				
	Bilişim	148	628.26				
	Çocuk Gelişimi	89	606.23				

Elektrik	121	710.67
Giyim Üretim Teknolojisi	74	620.81
Grafik Tasarım ve Fotoğrafçılık	64	597.16
Halkla İlişkiler	64	758.20
İnşaat	74	541.45
Kimya	66	579.53
Makine	76	622.55
Metal İşleri	64	604.76
Motor Teknolojileri	60	659.69
Muhasebe	73	664.69
Ulaştırma	51	653.46
Yiyecek İçecek Hizmetleri	24	571.75

Meslek Lisesi öğrencilerinin MTD Alt Boyutları'nın on altı bölüm grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Sosyal alt boyutundan alınan puandan bölüme göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=15, n=1250)=96.210; p<0.05$. Araştırmacı alt boyutundan alınan puandan bölüme göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=15, n=1250)=23.238; p>.05$. Artistik alt boyutundan alınan puandan bölüme göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=15, n=1250)=60.578; p<.05$. Girişimci alt boyutundan alınan puandan bölüme göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=15, n=1250)=29.153; p<.05$. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında; sosyal alt boyuta göre en yüksek duygusal zeka düzeyini Adalet bölümü, en düşük duygusal zeka düzeyi İnşaat bölümü öğrencileri izlemiştir, araştırmacı alt boyuta göre en yüksek duygusal

zeka düzeyini Ulaştırma bölümü, en düşük duygusal zeka düzeyi Yiyecek-içecek Hizmetleri bölümü öğrencileri izlemiştir, artistik alt boyuta göre en yüksek duygusal zeka düzeyini Adalet bölümü, en düşük duygusal zeka düzeyi Motor Teknolojileri bölümü öğrencileri izlemiştir, girişimci alt boyuta göre en yüksek duygusal zeka düzeyini Elektrik bölümü, en düşük duygusal zeka düzeyi Aile Tüketim Hizmetleri bölümü öğrencileri izlemiştir.

4. Meslek Lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri anne eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları anne eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “ Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları anne eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için MİÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 23.1’de verilmektedir.
2. Varyansların homojen olmamasından dolayı Kruskal-Wallis ile test edilmiştir. Tablo 23.2’de verilmiştir.
3. LSD analizi ile ileri analiz yapılmıştır. Tablo 23.3’te verilmiştir.

Tablo 23.1.1

Anne Eğitim Durumuna Göre Meslek Tercihleri Ortalamasının Anova Testi

<i>Anne Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
MTO				1249	0.848	0.516
Okur yazar değil	199	3.319	0.656			
Okur yazar	126	3.332	0.733			
İlkokul	557	3.267	0.665			
Ortaokul	256	3.286	0.624			
Lise	93	3.339	0.718			
Üniversite	19	3.065	0.604			
Toplam	1250	3.289	0.666			

Tablo 23.1.2

Anne Eğitim Durumuna Göre Sosyal Alt Boyutunun Anova Testi

<i>Anne Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Sosyal				1249	1.535	0.176
Okur yazar değil	199	3.707	0.918			
Okur yazar	126	3.710	0.939			
İlkokul	557	3.713	0.901			
Ortaokul	256	3.758	0.836			
Lise	93	3.857	0.814			
Üniversite	19	3.269	0.687			
Toplam	1250	3.725	0.887			

Tablo 23.1.3

Anne Eğitim Durumuna Göre Araştırmacı Alt Boyutunun Anova Testi

<i>Anne Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Araştırmacı				1249	0.999	0.417
Okur yazar değil	199	3.228	0.907			
Okur yazar	126	3.295	0.973			
İlkokul	557	3.153	0.855			
Ortaokul	256	3.132	0.939			
Lise	93	3.172	1.016			
Üniversite	19	2.947	0.767			
Toplam	1250	3.173	0.905			

Tablo 23.1.4

Anne Eğitim Durumuna Göre Gerçekçi Alt Boyutunun Anova Testi

<i>Anne Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Gerçekçi				1249	2.955	0.012
Okur yazar değil	199	3.165	0.861			
Okur yazar	126	3.348	0.957			
İlkokul	557	3.068	0.847			
Ortaokul	256	3.129	1.025			
Lise	93	2.948	0.853			
Üniversite	19	2.916	0.809			
Toplam	1250	3.113	0.903			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, Anne eğitime göre $p=0.201>.05$, $p=0.343>.05$, $p=0.086>.05$, $p=0.006<.05$, $p=0.047<.05$, $p=0.922>.05$ ve $p=0.024<.05$ olduğu için %95 güvenle bölümlere göre Mesleki Tercih Ortalaması, Sosyal, Araştırmacı ve Gerçekçi Alt Boyutları varyansları homojendir. Bu nedenle tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Artistik, Geleneksel ve Girişimci varyansları homojen olmadığı için tek yönlü varyans analizine yorum yapılamaz.

Meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki İlgi Ölçeği alt boyutları ile anne eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için Anova testi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre $p=0.516>.05$, $p=0.176>.05$ ve $p=0.417>.05$ olduğu için anne eğitim durumu ile meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki Tercih Ortalaması, Sosyal ve Araştırmacı Alt Boyutu arasında istatistiksel anlamlılık bulunmamaktadır. Meslek lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Alt Boyutu ile anne eğitim durumu arasında anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.012<.05$).

Tablo 23.2.1

Anne Eğitim Durumuna Göre Artistik Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>MT Alt Boyutları</i>	<i>Anne Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Artistik				5	1.281	0.937	*Lise-Üniversite
	Okur yazar değil	199	621,82				
	Okur yazar	126	601,03				
	İlkokul	557	628,04				
	Ortaokul	256	633,50				
	Lise	93	639,73				
	Üniversite	19	574,37				

Tablo 23.2.2

Anne Eğitim Durumuna Göre Geleneksel Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>MT Alt Boyutları</i>	<i>Anne Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Geleneksel				5	11.429	0.044	*Lise- Üniversite
	Okur yazar değil	199	672,18				
	Okur yazar	126	604,53				
	İlkokul	557	624,11				
	Ortaokul	256	589,62				
	Lise	93	687,28				
	Üniversite	19	497,45				

Tablo 23.2.3

Anne Eğitim Durumuna Göre Girişimci Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>MT Alt Boyutları</i>	<i>Anne Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Girişimci				5	6.478	0.262	*Lise- Üniversite
	Okur yazar değil	199	628,13				
	Okur yazar	126	657,99				
	İlkokul	557	608,80				
	Ortaokul	256	634,45				
	Lise	93	676,47				
	Üniversite	19	501,97				

Meslek Lisesi öğrencilerinin MT Alt Boyutu'nun altı anne eğitim durumu grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Artistik alt boyutundan alınan puanda anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=5, n=1250)=1.281$; $p>.05$. Geleneksel alt boyutundan alınan puanda anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=5, n=1250)=9.438$; $p<.05$. Girişimci alt boyutundan alınan puanda anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=5, n=1250)=6.478$; $p>.05$. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında artistik, geleneksel ve girişimci alt boyutlara göre en yüksek mesleki tercih puanını liseyi bitiren annelerin çocukları ile en düşük mesleki tercih puanını üniversite mezunu annelerin çocukları izlemiştir.

Tablo 23.3

Anne Eğitim Durumuna Göre Gerçekçi Boyutun LSD Testi Sonuçları

<i>Anne Eğitim Durumu (I)</i>	<i>Anne Eğitim Durumu (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Gerçekçi	Okur Yazar Değil	Okur Yazar	-,18332	,10240 ,074
		İlkokul	,09680	,07428 ,193
		Ortaokul	,03592	,08500 ,673
		Lise	,21644	,11298 ,056
		Üniversite	,24903	,21597 ,249
	Okur Yazar	Okur Yazar Değil	,18332	,10240 ,074
		İlkokul	,28013*	,08873 ,002
		Ortaokul	,21924*	,09788 ,025
		Lise	,39976*	,12296 ,001
		Üniversite	,43236	,22136 ,051
	İlkokul	Okur Yazar Değil	-,09680	,07428 ,193
		Okur Yazar	-,28013*	,08873 ,002
		Ortaokul	-,06088	,06792 ,370
		Lise	,11964	,10075 ,235
		Üniversite	,15223	,20983 ,468
	Ortaokul	Okur Yazar Değil	-,03592	,08500 ,673
		Okur Yazar	-,21924*	,09788 ,025
		İlkokul	,06088	,06792 ,370
		Lise	,18052	,10890 ,098
		Üniversite	,21312	,21386 ,319
	Lise	Okur Yazar Değil	-,21644	,11298 ,056
		Okur Yazar	-,39976*	,12296 ,001
		İlkokul	-,11964	,10075 ,235
		Ortaokul	-,18052	,10890 ,098
		Üniversite	,03260	,22644 ,886
	Üniversite	Okur Yazar Değil	-,24903	,21597 ,249
		Okur Yazar	-,43236	,22136 ,051
		İlkokul	-,15223	,20983 ,468
		Ortaokul	-,21312	,21386 ,319
		Lise	-,03260	,22644 ,886

*p< .05

Tablo 23.3 incelendiğinde Anne Eğitim Durumuna göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda okur-yazar olanlar ile ilkokul mezunu, ortaokul mezunu ve lise mezunu

arasında anlamlı bir fark ($p < .05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Gerçekçi Altboyutu puanlarının anne eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda anne eğitim durumu okur yazar olanlarla anne eğitim durumu okur yazar olanlar, ilkokul, ortaokul mezunu ve lise mezunu olanlar lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, annesi lise mezunu olan öğrencilerin annesi ilkokul ve ortaokul mezunu olan öğrencilere göre daha fazla gerçekçi olduğunu ortaya koymaktadır.

Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerle annesi okur yazar olmayan, okur yazar olan, ilkokul mezunu, ortaokul mezunu ve lise mezunu olan öğrenciler arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$).

5. Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları baba eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları baba eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları baba eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için MİÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 24.1’de verilmektedir.
2. Varyansların homojen olmamasından dolayı Kruskal-Wallis ile test edilmiştir. Tablo 24.2’de verilmiştir.
3. LSD analizi ile ileri analiz yapılmıştır. Tablo 24.3’te verilmiştir.

Tablo 24.1.1

Baba Eğitim Durumuna Göre Meslek Tercihi Ortalamasının Anova Testi

<i>Baba Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
MTO				1249	0.681	0.638
Okur yazar değil	47	3.1671	0.795			
Okur yazar	100	3.240	0.710			
İlkokul	417	3.311	0.674			
Ortaokul	365	3.3104	0.638			
Lise	276	3.339	0.718			
Üniversite	45	3.065	0.604			
Toplam	1250	3.289	0.666			

Tablo 24.1.2

Baba Eğitim Durumuna Göre Araştırmacı Alt Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Araştırmacı				1249	0.231	0.949
Okur yazar değil	47	3.118	0.926			
Okur yazar	100	3.209	0.951			
İlkokul	417	3.176	0.860			
Ortaokul	365	3.141	0.938			
Lise	276	3.206	0.903			
Üniversite	45	3.188	0.949			
Toplam	1250	3.173	0.905			

Tablo 24.1.3

Baba Eğitim Durumuna Göre Artistik Alt Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Artistik				1249	1.673	0.138
Okur yazar değil	47	3.168	1.107			
Okur yazar	100	3.214	1.041			
İlkokul	417	3.414	0.964			
Ortaokul	365	3.437	0.904			
Lise	276	3.426	0.956			
Üniversite	45	3.257	0.834			
Toplam	1250	3.393	0.954			

Tablo 24.1.4

Baba Eğitim Durumuna Göre Gerçekçi Alt Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Gerçekçi				1249	2.362	0.038
Okur yazar değil	47	2.870	0.822			
Okur yazar	100	3.269	0.786			
İlkokul	417	3.140	0.865			
Ortaokul	365	3.146	0.986			
Lise	276	3.001	0.895			
Üniversite	45	3.187	0.846			
Toplam	1250	3.113	0.903			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, Baba eğitim durumuna göre $p=0.554>.05$, $p=0.000<.05$, $p=0.356>.05$, $p=0.054>.05$, $p=0.037<.05$, $p=0.633>.05$ ve $p=0.035<.05$ olduğu için %95 güvenle baba eğitim durumuna göre Mesleki Tercih Ortalaması, Araştırmacı, Artistik ve Gerçekçi Alt Boyutları varyansları homojendir. Bu nedenle tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sosyal, Geleneksel ve Girişimci varyansları homojen olmadığı için tek yönlü varyans analizine yorum yapılamaz.

Meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki İlgi Ölçeği alt boyutları ile baba eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için Anova testi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre $p=0.638>.05$, $p=0.949>.05$ ve $p=0.138>.05$ olduğu için baba eğitim durumu ile meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki Tercih Ortalaması, Araştırmacı ve Artistik Alt Boyutu arasında istatistiksel anlamlılık bulunmamaktadır. Meslek lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Alt Boyutu ile baba eğitim durumu arasında anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.038<.05$).

Tablo 24.2.1

Baba Eğitim Durumuna Göre Sosyal Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>MT Alt Boyutları</i>	<i>Baba Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Sosyal				5	7.480	0.187	*Okur yazar değil- Okur yazar
	Okur yazar değil	47	663.57				
	Okur yazar	100	543.51				
	İlkokul	417	644.35				
	Ortaokul	365	633,26				
	Lise	276	613.71				
	Üniversite	45	602.63				

Tablo 24.2.2

Baba Eğitim Durumuna Göre Geleneksel Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>MT Alt Boyutları</i>	<i>Baba Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Geleneksel				5	7.536	0.184	*İlkokul-Ortaokul
	Okur yazar değil	47	615.70				
	Okur yazar	100	612.24				
	İlkokul	417	662.34				
	Ortaokul	365	600.94				
	Lise	276	603.82				
	Üniversite	45	656.01				

Meslek Lisesi öğrencilerinin MT Alt Boyutu'nun altı baba eğitim durumu grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Sosyal alt boyutundan alınan puanda baba eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=5, n=1250)=7.480; p>.05$. Geleneksel alt boyutundan alınan puanda baba eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=5, n=1250)=7.536; p>.05$. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında sosyal alt boyuta göre en yüksek mesleki tercih puanını okuma-yazma bilmeyen babaların çocukları, sırasıyla ilkokul mezunu, üniversite mezunu, ortaokul mezunu, lise mezunu ile en düşük mesleki tercih puanını okur yazar olan babaların çocukları izlemiştir. Geleneksel alt boyuta göre en yüksek mesleki tercih puanını ilkokul mezunu babaların çocukları, sırasıyla üniversite mezunu, okuma-yazma bilmeyen, okur-yazar, lise mezunu ile en düşük mesleki tercih puanını ortaokul mezunu olan babaların çocukları izlemiştir.

Tablo 24.3

Baba Eğitim Durumuna Göre Gerçekçi Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Baba Eğitim Durumu (I)</i>	<i>Baba Eğitim Durumu (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Gerçekçi	Okur Yazar Değil	Okur Yazar	-,39879*	,15925	,012
		İlkokul	-,26976	,13856	,052
		Ortaokul	-,27551*	,13955	,049
		Lise	-,13124	,14210	,356
		Üniversite	-,31645	,18781	,092
	Okur Yazar	Okur Yazar Değil	,39879*	,15925	,012
		İlkokul	,12903	,10027	,198
		Ortaokul	,12328	,10164	,225
		Lise	,26755*	,10510	,011
		Üniversite	,08233	,16164	,611
	İlkokul	Okur Yazar Değil	,26976	,13856	,052
		Okur Yazar	-,12903	,10027	,198
		Ortaokul	-,00575	,06455	,929
		Lise	,13852*	,06988	,048
		Üniversite	-,04670	,14130	,741
	Ortaokul	Okur Yazar Değil	,27551*	,13955	,049
		Okur Yazar	-,12328	,10164	,225
		İlkokul	,00575	,06455	,929
		Lise	,14427*	,07183	,045
		Üniversite	-,04094	,14227	,774
	Lise	Okur Yazar Değil	,13124	,14210	,356
		Okur Yazar	-,26755*	,10510	,011
		İlkokul	-,13852*	,06988	,048
		Ortaokul	-,14427*	,07183	,045
		Üniversite	-,18522	,14477	,201
	Üniversite	Okur Yazar Değil	,31645	,18781	,092
		Okur Yazar	-,08233	,16164	,611
		İlkokul	,04670	,14130	,741
		Ortaokul	,04094	,14227	,774
		Lise	,18522	,14477	,201

*p< .05

Tablo 24.3 incelendiğinde Baba Eğitim Durumuna göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda okur-yazar olmayanlar ile okur-yazar ve ortaokul mezunu arasında

anlamlı bir fark ($p < .05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Gerçekçi Altboyutu puanlarının baba eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda baba eğitim durumu okur yazar olmayanlarla baba eğitim durumu okur yazar, ve ortaokul mezunu olanlar lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, babası okuryazar olan öğrencilerin babası ortaokul mezunu olan öğrencilere göre daha fazla gerçekçi olduğunu ortaya koymaktadır.

Babası üniversite mezunu olan öğrencilerle babası okur yazar olmayan, okur yazar olan, ilkokul mezunu, ortaokul mezunu ve lise mezunu olan öğrenciler arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$).

6. Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları anne mesleğine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları anne mesleğine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları anne mesleğine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için MİÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 25.1’de verilmektedir.
2. Varyansların homojen olmamasından dolayı Kruskal-Wallis ile test edilmiştir. Tablo 25.2’de verilmiştir.

Tablo 25.1.1

Anne Mesleğine Göre Meslek Tercihi Ortalamasının Anova Testi

<i>Anne Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
MTO				1249	1.348	0.250
Ev hanımı	1052	3.276	0.657			
Memur	46	3.315	0.690			
İşçi	94	3.400	0.717			
Esnaf	26	3.457	0.864			
Diğer	32	3.194	0.563			
Toplam	1250	3.288	0.666			

Tablo 25.1.2

Anne Mesleğine Göre Sosyal Boyutun Anova Testi

<i>Anne Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Sosyal				1249	1.802	0.126
Ev hanımı	1052	3.705	0.880			
Memur	46	3.783	0.958			
İşçi	94	3.937	0.904			
Esnaf	26	3.838	0.900			
Diğer	32	3.597	0.921			
Toplam	1250	3.725	0.887			

Tablo 25.1.3

Anne Mesleğine Göre Araştırmacı Boyutun Anova Testi

<i>Anne Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Araştırmacı				1249	0.691	0.598
Ev hanımı	1052	3.171	0.892			
Memur	46	3.024	0.973			
İşçi	94	3.232	0.945			
Esnaf	26	3.359	1.021			
Diğer	32	3.149	1.024			
Toplam	1250	3.173	0.905			

Tablo 25.1.4

Anne Mesleğine Göre Artistik Boyutun Anova Testi

<i>Anne Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Artistik				1249	2.887	0.021
Ev hanımı	1052	3.362	0.946			
Memur	46	3.536	0.944			
İşçi	94	3.636	0.992			
Esnaf	26	3.684	1.056			
Diğer	32	3.240	0.925			
Toplam	1250	3.393	0.954			

Tablo 25.1.5

Anne Mesleğine Göre Geleneksel Boyutun Anova Testi

<i>Anne Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Geleneksel					0.693	0.597
Ev hanımı	1052	3.249	0.857			
Memur	46	3.350	0.912			
İşçi	94	3.368	0.893			
Esnaf	26	3.359	1.127			
Diğer	32	3.358	0.891			
Toplam	1250	3.267	0.869			

Tablo 25.1.6

Anne Mesleğine Göre Gerçekçi Boyutun Anova Testi

<i>Anne Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Gerçekçi					0.911	0.456
Ev hanımı	1052	3.120	0.910			
Memur	46	3.067	0.775			
İşçi	94	3.076	0.860			
Esnaf	26	3.315	1.072			
Diğer	32	2.888	0.816			
Toplam	1250	3.113	0.903			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, Anne Mesleğine göre $p=0.142>.05$, $p=0.891>.05$, $p=0.802>.05$, $p=0.873>.05$, $p=0.484>.05$, $p=0.561>.05$ ve $p=0.009<.05$ olduğu için %95 güvenle Anne Mesleğine göre Mesleki Tercih Ortalaması, Sosyal, Araştırmacı, Artistik, Geleneksel ve Gerçekçi Alt Boyutları varyansları homojendir. Bu nedenle tek yönlü

varyans analizi yapılmıştır. Girişimci varyansları homojen olmadığı için tek yönlü varyans analizine yorum yapılamaz.

Meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki İlgi Ölçeği alt boyutları ile anne mesleği arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için Anova testi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre $p=0.250>.05$, $p=0.126>.05$, $p=0.598>.05$, $p=0.021<.05$, $p=0.597>.05$ ve $p=0.456>.05$ olduğu için anne mesleği ile meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki Tercih Ortalaması, Sosyal, Araştırmacı, Geleneksel ve Gerçekçi Alt Boyutu arasında istatistiksel anlamlılık bulunmamaktadır. Meslek lisesi öğrencilerinin Artistik Alt Boyutu ile anne mesleği arasında anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.021<.05$).

Tablo 25.2

Anne Mesleğine Göre Girişimci Alt Boyutunun Kruskal-Wallis Testi

<i>MT Alt Boyutları</i>	<i>Anne Mesleği</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Girişimci				4	3.142	0.534	*İşçi-Diğer
	Ev hanımı	47	624.85				
	Memur	100	626.21				
	İşçi	417	659.65				
	Esnaf	365	644.13				
	Diğer	276	530.44				

Meslek Lisesi öğrencilerinin MT Alt Boyutu'nun beş anne mesleği grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Girişimci alt boyutundan alınan puanda anne mesleğine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=4, n=1250)=3.142$; $p>.05$. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında girişimci alt boyuta göre en yüksek mesleki tercih puanını işçi olan annelerin çocukları, sırasıyla esnaf, memur, ev hanımı ile en düşük mesleki tercih puanını diğer meslek gruplarından olan babaların çocukları izlemiştir.

7. Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları baba mesleğine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları baba mesleğine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın yedinci alt problemi olan “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları baba mesleğine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için MİÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 26.1’de verilmektedir.

2. LSD analizi ile ileri analiz yapılmıştır. Tablo 26.2.1, 26.2.2, 26.2.3’te verilmiştir.

Tablo 26.1.1

Baba Mesleğine Göre Meslek Tercihi Ortalamasının Anova Testi

<i>Anne Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
MTO				1249	1.673	0.124
İşsiz	71	3.461	0.709			
İşçi	590	3.300	0.651			
Memur	54	3.278	0.692			
Çiftçi	66	3.287	0.679			
Esnaf	127	3.266	0.717			
Diğer	247	3.281	0.642			
Emekli	95	3.138	0.677			
Toplam	1250	3.288	0.666			

Tablo 26.1.2

Baba Mesleğine Göre Sosyal Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Sosyal				1249	1.212	0.297
İşsiz	71	3.825	0.852			
İşçi	590	3.759	0.864			
Memur	54	3.558	0.928			
Çiftçi	66	3.662	0.880			
Esnaf	127	3.654	0.898			
Diğer	247	3.756	0.925			
Emekli	95	3.592	0.913			
Toplam	1250	3.725	0.887			

Tablo 26.1.3

Baba Mesleğine Göre Araştırmacı Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Araştırmacı				1249	1.381	0.219
İşsiz	71	3.379	1.086			
İşçi	590	3.159	0.860			
Memur	54	3.309	1.056			
Çiftçi	66	3.108	0.938			
Esnaf	127	3.204	0.868			
Diğer	247	3.181	0.918			
Emekli	95	3.020	0.912			
Toplam	1250	3.173	0.905			

Tablo 26.1.4

Baba Mesleğine Göre Artistik Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Artistik				1249	3.109	0.005
İşsiz	71	3.692	0.865			
İşçi	590	3.439	0.936			
Memur	54	3.204	1.028			
Çiftçi	66	3.423	0.959			
Esnaf	127	3.261	1.002			
Diğer	247	3.384	0.938			
Emekli	95	3.164	0.997			
Toplam	1250	3.393	0.954			

Tablo 26.1.5

Baba Mesleğine Göre Geleneksel Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Geleneksel				1249	1.175	0.317
İşsiz	71	3.321	0.886			
İşçi	590	3.250	0.854			
Memur	54	3.235	0.972			
Çiftçi	66	3.278	0.890			
Esnaf	127	3.341	0.891			
Diğer	247	3.328	0.836			
Emekli	95	3.082	0.910			
Toplam	1250	3.267	0.868			

Tablo 26.1.6

Baba Mesleğine Göre Gerçekçi Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gerçekçi				1249	2.424	0.025
İşsiz	71	3.239	1.089			
İşçi	590	3.161	0.909			
Memur	54	3.229	0.977			
Çiftçi	66	3.251	0.720			
Esnaf	127	2.932	0.921			
Diğer	247	3.047	0.832			
Emekli	95	2.967	0.894			
Toplam	1250	3.113	0.903			

Tablo 26.1.7

Baba Mesleğine Göre Girişimci Boyutunun Anova Testi

<i>Baba Meslek</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Girişimci				1249	2.978	0.007
İşsiz	71	3.340	0.811			
İşçi	590	3.056	0.793			
Memur	54	3.180	0.767			
Çiftçi	66	3.003	0.836			
Esnaf	127	3.284	0.986			
Diğer	247	3.029	0.773			
Emekli	95	3.047	0.810			
Toplam	1250	3.092	0.818			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, Baba Mesleğine göre $p=0.742>.05$, $p=0.812>.05$, $p=0.114>.05$, $p=0.777>.05$, $p=0.694>.05$, $p=0.131>.05$ ve $p=0.866>.05$ olduğu için %95 güvenle Baba Mesleğine göre Mesleki Tercih Ortalaması, Sosyal, Araştırmacı, Artistik, Geleneksel, Gerçekçi ve Girişimci Alt Boyutları varyansları homojendir. Bu nedenle tek yönlü varyans analizi yapılmıştır.

Meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki İlgi Ölçeği alt boyutları ile baba mesleği arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için Anova testi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre $p=0.124>.05$, $p=0.297>.05$, $p=0.219>.05$, $p=0.005<.05$, $p=0.317>.05$, $p=0.025<.05$ ve $p=0.007<.05$ olduğu için baba mesleği ile meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki Tercih Ortalaması, Sosyal, Araştırmacı ve Geleneksel Alt Boyutu arasında istatistiksel anlamlılık bulunmamaktadır. Meslek lisesi öğrencilerinin Artistik ($p=0.005<.05$), Gerçekçi ($p=0.025<.05$) ve Girişimci ($p=0.007<.05$) Alt Boyutu ile baba mesleği arasında anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 26.2.1

Baba Mesleğine Göre Artistik Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Baba Mesleği(I)</i>	<i>Baba Mesleği (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Artistik	İşsiz	İşçi	,25251*	,11929	,034
		Memur	,48800*	,17147	,004
		Çiftçi	,26915	,16237	,098
		Esnaf	,43099*	,14072	,002
		Diğer	,30754*	,12788	,016
		Emekli	,52796*	,14898	,000
	İşçi	İşsiz	-,25251*	,11929	,034
		Memur	,23549	,13501	,081
		Çiftçi	,01664	,12326	,893
		Esnaf	,17848	,09289	,055
		Diğer	,05503	,07197	,445
		Emekli	,27545*	,10498	,009
	Memur	İşsiz	-,48800*	,17147	,004
		İşçi	-,23549	,13501	,081
		Çiftçi	-,21886	,17425	,209
		Esnaf	-,05701	,15427	,712
		Diğer	-,18046	,14266	,206
		Emekli	,03996	,16184	,805
	Çiftçi	İşsiz	-,26915	,16237	,098
		İşçi	-,01664	,12326	,893

Esnaf	Memur	,21886	,17425	,209
	Esnaf	,16184	,14410	,262
	Diğer	,03839	,13158	,771
	Emekli	,25882	,15217	,089
	İşsiz	-,43099*	,14072	,002
	İşçi	-,17848	,09289	,055
Diğer	Memur	,05701	,15427	,712
	Çiftçi	-,16184	,14410	,262
	Diğer	-,12345	,10369	,234
	Emekli	,09697	,12881	,452
	İşsiz	-,30754*	,12788	,016
	İşçi	-,05503	,07197	,445
Emekli	Memur	,18046	,14266	,206
	Çiftçi	-,03839	,13158	,771
	Esnaf	,12345	,10369	,234
	Emekli	,22042	,11464	,055
	İşsiz	-,52796*	,14898	,000
	İşçi	-,27545*	,10498	,009
	Memur	-,03996	,16184	,805
	Çiftçi	-,25882	,15217	,089
	Esnaf	-,09697	,12881	,452
	Diğer	-,22042	,11464	,055

*p< .05

Tablo 26.2.1 incelendiğinde baba mesleğine göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Artistik Boyutunda İşsiz ile işçi, memur, esnaf, emekli ve diğer meslekler arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Artistik Altboyutu puanlarının baba mesleği değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda baba mesleği işsiz olanlarla baba mesleği işçi, memur, esnaf, emekli ve diğer meslekler arasında baba mesleği memur olanlar lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, baba mesleği memur olan öğrencilerin baba mesleği işsiz olanlara göre daha fazla artistik olduğunu ortaya koymaktadır.

Baba mesleği emekli olan grup ile baba mesleği memur, çiftçi, esnaf ve diğer meslekler arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 26.2.2

Baba Mesleğine Göre Gerçekçi Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Baba Mesleği(I)</i>	<i>Baba Mesleği (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>P</i>
Gerçekçi	İşsiz	İşçi	,07774	,11304	,492
		Memur	,01042	,16248	,949
		Çiftçi	-,01191	,15387	,938
		Esnaf	,30715*	,13335	,021
		Diğer	,19288	,12118	,112
		Emekli	,27207	,14117	,054
	İşçi	İşsiz	-,07774	,11304	,492
		Memur	-,06732	,12794	,599
		Çiftçi	-,08965	,11680	,443
		Esnaf	,22941*	,08803	,009
		Diğer	,11514	,06820	,092
		Emekli	,19433	,09948	,051
	Memur	İşsiz	-,01042	,16248	,949
		İşçi	,06732	,12794	,599
		Çiftçi	-,02233	,16512	,892
		Esnaf	,29673*	,14619	,043
		Diğer	,18245	,13518	,177
		Emekli	,26164	,15336	,088
	Çiftçi	İşsiz	,01191	,15387	,938
		İşçi	,08965	,11680	,443
		Memur	,02233	,16512	,892
		Esnaf	,31906*	,13655	,020
		Diğer	,20479	,12469	,101
		Emekli	,28398*	,14420	,049
	Esnaf	İşsiz	-,30715*	,13335	,021
		İşçi	-,22941*	,08803	,009
		Memur	-,29673*	,14619	,043
		Çiftçi	-,31906*	,13655	,020
		Diğer	-,11428	,09826	,245
		Emekli	-,03508	,12207	,774
	Diğer	İşsiz	-,19288	,12118	,112
		İşçi	-,11514	,06820	,092
		Memur	-,18245	,13518	,177
		Çiftçi	-,20479	,12469	,101
		Esnaf	,11428	,09826	,245
		Emekli	,07919	,10864	,466
	Emekli	İşsiz	-,27207	,14117	,054

İşçi	-,19433	,09948	,051
Memur	-,26164	,15336	,088
Çiftçi	-,28398*	,14420	,049
Esnaf	,03508	,12207	,774
Diğer	-,07919	,10864	,466

*p< .05

Tablo 26.2.2 incelendiğinde baba mesleğine göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda İşsiz ile esnaf arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Gerçekçi Altboyutu puanlarının baba mesleği değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda baba mesleği işsiz olanlarla baba mesleği esnaf olanlar arasında baba mesleği çiftçi olanlar lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, baba mesleği esnaf olan öğrencilerin baba mesleği işsiz olanlara göre daha fazla gerçekçi olduğunu ortaya koymaktadır.

Baba mesleği emekli olan grup ile baba mesleği işsiz, işçi, memur, esnaf ve diğer meslekler arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 26.2.3

Baba Mesleğine Göre Girişimci Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Baba Mesleği(I)</i>	<i>Baba Mesleği (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Girişimci	İşsiz	İşçi	,28328*	,10231	,006
		Memur	,16058	,14706	,275
		Çiftçi	,33623*	,13926	,016
		Esnaf	,05613	,12069	,642
		Diğer	,31035*	,10968	,005
		Emekli	,29281*	,12777	,022
	İşçi	İşsiz	-,28328*	,10231	,006
		Memur	-,12270	,11580	,290
		Çiftçi	,05294	,10571	,617
		Esnaf	-,22716*	,07967	,004
		Diğer	,02707	,06172	,661
		Emekli	,00953	,09004	,916
	Memur	İşsiz	-,16058	,14706	,275
		İşçi	,12270	,11580	,290
		Çiftçi	,17565	,14945	,240
		Esnaf	-,10445	,13232	,430

	Diğer	,14977	,12235	,221
	Emekli	,13223	,13881	,341
Çiftçi	İşsiz	-,33623*	,13926	,016
	İşçi	-,05294	,10571	,617
	Memur	-,17565	,14945	,240
	Esnaf	-,28010*	,12359	,024
	Diğer	-,02587	,11286	,819
	Emekli	-,04342	,13051	,739
Esnaf	İşsiz	-,05613	,12069	,642
	İşçi	,22716*	,07967	,004
	Memur	,10445	,13232	,430
	Çiftçi	,28010*	,12359	,024
	Diğer	,25422*	,08893	,004
	Emekli	,23668*	,11048	,032
Diğer	İşsiz	-,31035*	,10968	,005
	İşçi	-,02707	,06172	,661
	Memur	-,14977	,12235	,221
	Çiftçi	,02587	,11286	,819
	Esnaf	-,25422*	,08893	,004
	Emekli	-,01754	,09833	,858
Emekli	İşsiz	-,29281*	,12777	,022
	İşçi	-,00953	,09004	,916
	Memur	-,13223	,13881	,341
	Çiftçi	,04342	,13051	,739
	Esnaf	-,23668*	,11048	,032
	Diğer	,01754	,09833	,858

*p< .05

Tablo 26.2.3 incelendiğinde baba mesleğine göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Girişimci Boyutunda İşsiz ile işçi, memur, çiftçi, emekli ve diğer meslekler arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Girişimci Altboyutu puanlarının baba mesleği değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda baba mesleği işsiz olanlarla baba mesleği işçi, çiftçi, diğer ve emekli olanlar arasında baba mesleği çiftçi olanlar lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, baba mesleği çiftçi olan öğrencilerin baba mesleği işçi, diğer ve emekli olanlara göre daha fazla girişimci olduğunu ortaya koymaktadır.

Baba mesleği emekli olan grup ile baba mesleği işçi, memur, çiftçi ve diğer olan gruplar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

8. Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları akademik başarı algılarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları akademik başarı algılarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın sekizinci alt problemi olan “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları akademik başarı algılarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için MİÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 27.1’de verilmektedir.

2. LSD analizi ile ileri analiz yapılmıştır. Tablo 27.2.1, 27.2.2, 27.2.3, 27.2.4, 27.2.5 ve 27.2.6’da verilmiştir.

Tablo 27.1.1

Akademik Başarı Algılarına Göre Meslek Tercihi Ortalamasının Anova Testi

<i>Akademik Başarı Algıları</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
MTO				1249	10.838	0.000
Düşük	54	2.968	0.640			
Ortanın altı	560	3.193	0.665			
Orta	432	3.392	0.622			
Ortanın üstü	157	3.430	0.707			
Yüksek	47	3.355	0.682			
Toplam	1250	3.288	0.666			

Tablo 27.1.2

Akademik Başarı Algılarına Göre Sosyal Boyutun Anova Testi

<i>Akademik Başarı Algıları</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Sosyal				1249	8.951	0.000
Düşük	54	3.356	1.005			
Ortanın altı	560	3.619	0.876			
Orta	432	3.839	0.843			
Ortanın üstü	157	3.946	0.896			
Yüksek	47	3.627	0.942			
Toplam	1250	3.725	0.887			

Tablo 27.1.3

Akademik Başarı Algılarına Göre Araştırmacı Boyutunun Anova Testi

<i>Akademik Başarı Algıları</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Araştırmacı				1249	15.943	0.000
Düşük	54	2.663	0.803			
Ortanın altı	560	3.020	0.914			
Orta	432	3.310	0.812			
Ortanın üstü	157	3.438	0.944			
Yüksek	47	3.444	1.021			
Toplam	1250	3.173	0.905			

Tablo 27.1.4

Akademik Başarı Algılarına Göre Artistik Boyutunun Anova Testi

<i>Akademik Başarı Algıları</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Artistik				1249	1.717	0.144
Düşük	54	3.163	1.118			
Ortanın altı	560	3.362	0.935			
Orta	432	3.438	0.957			
Ortanın üstü	157	3.488	0.952			
Yüksek	47	3.288	0.936			
Toplam	1250	3.393	0.954			

Tablo 27.1.5

Akademik Başarı Algılarına Göre Geleneksel Boyutunun Anova Testi

<i>Akademik Başarı Algıları</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Geleneksel				1249	9.740	0.000
Düşük	54	2.842	0.904			
Ortanın altı	560	3.156	0.857			
Orta	432	3.391	0.825			
Ortanın üstü	157	3.390	0.890			
Yüksek	47	3.515	0.951			
Toplam	1250	3.267	0.868			

Tablo 27.1.6

Akademik Başarı Algılarına Göre Gerçekçi Boyutunun Anova Testi

<i>Akademik Başarı Algıları</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Gerçekçi				1249	4.648	0.001
Düşük	54	2.957	0.800			
Ortanın altı	560	3.021	0.839			
Orta	432	3.226	0.957			
Ortanın üstü	157	3.233	1.010			
Yüksek	47	2.953	0.689			
Toplam	1250	3.113	0.903			

Tablo 27.1.7

Akademik Başarı Algılarına Göre Girişimci Boyutunun Anova Testi

<i>Akademik Başarı Algıları</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Girişimci				1249	5.464	0.000
Düşük	54	2.860	0.776			
Ortanın altı	560	3.009	0.827			
Orta	432	3.176	0.796			
Ortanın üstü	157	3.147	0.744			
Yüksek	47	3.390	1.026			
Toplam	1250	3.092	0.818			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, Akademik Başarı Algılarına göre $p=0.822>.05$, $p=0.329>.05$, $p=0.315>.05$, $p=0.256>.05$, $p=0.959>.05$, $p=0.090>.05$ ve $p=0.138>.05$ olduğu için %95 güvenle Akademik Başarı Algılarına göre Mesleki Tercih

Ortalaması, Sosyal, Araştırmacı, Artistik, Geleneksel, Gerçekçi ve Girişimci Alt Boyutları varyansları homojendir. Bu nedenle tek yönlü varyans analizi yapılmıştır.

Meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki İlgi Ölçeği alt boyutları ile akademik başarı algıları arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için Anova testi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre $p=0.000<.05$, $p=0.000<.05$, $p=0.000<.05$, $p=0.000<.05$, $p=0.001<.05$ ve $p=0.000<.05$ olduğu için akademik başarı algıları ile meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki Tercih Ortalaması, Sosyal, Araştırmacı, Geleneksel, Gerçekçi ve Girişimci Alt Boyutu arasında anlamlı farklılık göstermektedir. Meslek lisesi öğrencilerinin Artistik ($p=0.144>.05$) Alt Boyutu ile akademik başarı algıları arasında istatistiksel anlamlılık bulunmamaktadır.

Tablo 27.2.1

Akademik Başarı Algılarına Göre Meslek Tercihi Ortalamasının LSD Testi Sonuçları

	<i>Akademik Başarı Algıları(I)</i>	<i>Akademik Başarı Algıları (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
MTO	Düşük	Ortanın altı	,28328*	,10231	,006
		Orta	,16058	,14706	,275
		Ortanın üstü	,33623*	,13926	,016
		Yüksek	,05613	,12069	,642
	Ortanın altı	Düşük	,31035*	,10968	,005
		Orta	,29281*	,12777	,022
		Ortanın üstü	-,28328*	,10231	,006
		Yüksek	-,12270	,11580	,290
	Orta	Düşük	,05294	,10571	,617
		Ortanın altı	-,22716*	,07967	,004
		Ortanın üstü	,02707	,06172	,661
		Yüksek	,00953	,09004	,916
	Ortanın üstü	Düşük	-,16058	,14706	,275
		Ortanın altı	,12270	,11580	,290
		Orta	,17565	,14945	,240
		Yüksek	-,10445	,13232	,430
	Yüksek	Düşük	,14977	,12235	,221
		Ortanın altı	,13223	,13881	,341
		Orta	-,33623*	,13926	,016
		Ortanın üstü	-,05294	,10571	,617

* $p<.05$

Tablo 27.2.1 incelendiğinde Akademik Başarı Algılarına göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Meslek Tercihi Ortalamalarında düşük akademik seviye algısına sahip ML

öğrencileriyle ortanın altı ve ortanın üstü düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Ortalama puanlarının akademik seviye algısı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda düşük akademik seviye grubu ile ortanın altı ve ortanın üstü akademik seviye grubu arasında ortanın üstü akademik seviye grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır.

Yüksek akademik seviye grubu ile düşük, ortanın altı ve ortanın üstü akademik seviye grupları arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 27.2.2

Akademik Başarı Algılarına Göre Sosyal Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Akademik Başarı Algıları(I)</i>	<i>Akademik Başarı Algıları (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Sosyal	Düşük	Ortanın altı	-,26256*	,12480	,036
		Orta	-,48312*	,12641	,000
		Ortanın üstü	-,59025*	,13817	,000
		Yüksek	-,27051	,17472	,122
	Ortanın altı	Düşük	,26256*	,12480	,036
		Orta	-,22056*	,05608	,000
		Ortanın üstü	-,32769*	,07909	,000
		Yüksek	-,00795	,13301	,952
	Orta	Düşük	,48312*	,12641	,000
		Ortanın altı	,22056*	,05608	,000
		Ortanın üstü	-,10713	,08162	,190
		Yüksek	,21261	,13452	,114
	Ortanın üstü	Düşük	,59025*	,13817	,000
		Ortanın altı	,32769*	,07909	,000
		Orta	,10713	,08162	,190
		Yüksek	,31974*	,14562	,028
	Yüksek	Düşük	,27051	,17472	,122
		Ortanın altı	,00795	,13301	,952
		Orta	-,21261	,13452	,114
		Ortanın üstü	-,31974*	,14562	,028

* $p<.05$

Tablo 27.2.2 incelendiğinde Akademik Başarı Algılarına göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Sosyal Boyutunda düşük akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle ortanın altı, orta, ve ortanın üstü düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri

arasında anlamlı bir fark ($p < .05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Sosyal Altboyutu puanlarının akademik seviye algısı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda düşük akademik seviye grubu ile ortanın altı, orta ve ortanın üstü akademik seviye grubu arasında ortanın üstü akademik seviye grubu lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, ortanın üstü akademik seviye grubundaki öğrencilerin düşük akademik seviye grubuna göre daha fazla sosyal olduğunu ortaya koymaktadır.

Yüksek akademik seviye grubu ile düşük, ortanın altı, orta ve ortanın üstü akademik seviye grupları arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 27.2.3

Akademik Başarı Algılarına Göre Araştırmacı Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Akademik Başarı Algıları(I)</i>	<i>Akademik Başarı Algıları (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Araştırmacı	Düşük	Ortanın altı	-,35749*	,12591	,005
		Orta	-,64763*	,12754	,000
		Ortanın üstü	-,77552*	,13940	,000
		Yüksek	-,78189*	,17628	,000
	Ortanın altı	Düşük	,35749*	,12591	,005
		Orta	-,29015*	,05659	,000
		Ortanın üstü	-,41804*	,07980	,000
		Yüksek	-,42440*	,13419	,002
	Orta	Düşük	,64763*	,12754	,000
		Ortanın altı	,29015*	,05659	,000
		Ortanın üstü	-,12789	,08235	,121
		Yüksek	-,13426	,13572	,323
	Ortanın üstü	Düşük	,77552*	,13940	,000
		Ortanın altı	,41804*	,07980	,000
		Orta	,12789	,08235	,121
		Yüksek	-,00637	,14693	,965
	Yüksek	Düşük	,78189*	,17628	,000
		Ortanın altı	,42440*	,13419	,002
		Orta	,13426	,13572	,323
		Ortanın üstü	,00637	,14693	,965

* $p < .05$

Tablo 27.2.3 incelendiğinde Akademik Başarı Algılarına göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Araştırmacı Boyutunda düşük akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle

ortanın altı, orta, ortanın üstü ve yüksek düzey akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Araştırmacı Altboyutu puanlarının akademik seviye algısı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda düşük akademik seviye grubu ile ortanın altı, orta, ortanın üstü ve yüksek akademik seviye grubu arasında yüksek akademik seviye grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek akademik seviye grubundaki öğrencilerin düşük akademik seviye grubuna göre daha fazla araştırmacı olduğunu ortaya koymaktadır.

Yüksek akademik seviye grubu ile orta ve ortanın üstü akademik seviye grupları arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 27.2.4

Akademik Başarı Algılarına Göre Geleneksel Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Akademik Başarı Algıları(I)</i>	<i>Akademik Başarı Algıları (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Geleneksel	Düşük	Ortanın altı	-,31479*	,12201	,010
		Orta	-,54964*	,12359	,000
		Ortanın üstü	-,54839*	,13509	,000
		Yüksek	-,67380*	,17082	,000
	Ortanın altı	Düşük	,31479*	,12201	,010
		Orta	-,23485*	,05483	,000
		Ortanın üstü	-,23360*	,07733	,003
		Yüksek	-,35902*	,13004	,006
	Orta	Düşük	,54964*	,12359	,000
		Ortanın altı	,23485*	,05483	,000
		Ortanın üstü	,00125	,07980	,987
		Yüksek	-,12416	,13152	,345
	Ortanın üstü	Düşük	,54839*	,13509	,000
		Ortanın altı	,23360*	,07733	,003
		Orta	-,00125	,07980	,987
		Yüksek	-,12542	,14237	,379
	Yüksek	Düşük	,67380*	,17082	,000
		Ortanın altı	,35902*	,13004	,006
		Orta	,12416	,13152	,345
		Ortanın üstü	,12542	,14237	,379

* $p<.05$

Tablo 27.2.4 incelendiğinde Akademik Başarı Algılarına göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Geleneksel Boyutunda düşük akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle ortanın altı, orta, ortanın üstü ve yüksek düzey akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Geleneksel Altboyutu puanlarının akademik seviye algısı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda düşük akademik seviye grubu ile ortanın altı, orta, ortanın üstü ve yüksek akademik seviye grubu arasında yüksek akademik seviye grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek akademik seviye grubundaki öğrencilerin düşük akademik seviye grubuna göre daha fazla geleneksel olduğunu ortaya koymaktadır.

Yüksek akademik seviye grubu ile orta ve ortanın üstü akademik seviye grupları arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 27.2.5

Akademik Başarı Algılarına Göre Gerçekçi Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Akademik Başarı Algıları(I)</i>	<i>Akademik Başarı Algıları (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Gerçekçi	Düşük	Ortanın altı	-,06347	,12792	,620
		Orta	-,26806*	,12957	,039
		Ortanın üstü	-,27550	,14162	,052
		Yüksek	,00422	,17908	,981
	Ortanın altı	Düşük	,06347	,12792	,620
		Orta	-,20459*	,05749	,000
		Ortanın üstü	-,21204*	,08107	,009
		Yüksek	,06768	,13633	,620
	Orta	Düşük	,26806*	,12957	,039
		Ortanın altı	,20459*	,05749	,000
		Ortanın üstü	-,00745	,08366	,929
		Yüksek	,27227*	,13789	,049
	Ortanın üstü	Düşük	,27550	,14162	,052
		Ortanın altı	,21204*	,08107	,009
		Orta	,00745	,08366	,929
		Yüksek	,27972	,14926	,061
	Yüksek	Düşük	-,00422	,17908	,981
		Ortanın altı	-,06768	,13633	,620
		Orta	-,27227*	,13789	,049
		Ortanın üstü	-,27972	,14926	,061

* $p<.05$

Tablo 27.2.5 incelendiğinde Akademik Başarı Algılarına göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda düşük akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle orta düzey akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Gerçekçi Altboyutu puanlarının akademik seviye algısı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda düşük akademik seviye grubu ile orta akademik seviye grubu arasında orta akademik seviye grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, orta akademik seviye grubundaki öğrencilerin düşük akademik seviye grubuna göre daha fazla gerçekçi olduğunu ortaya koymaktadır.

Düşük akademik seviye grubu ile ortanın altı, ortanın üstü ve yüksek akademik seviye grupları arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 27.2.6

Akademik Başarı Algılarına Göre Girişimci Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Akademik Başarı Algıları(I)</i>	<i>Akademik Başarı Algıları (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Girişimci	Düşük	Ortanın altı	-,14904	,11578	,198
		Orta	-,31559*	,11728	,007
		Ortanın üstü	-,28712*	,12819	,025
		Yüksek	-,52999*	,16209	,001
	Ortanın altı	Düşük	,14904	,11578	,198
		Orta	-,16654*	,05203	,001
		Ortanın üstü	-,13808	,07338	,060
		Yüksek	-,38094*	,12339	,002
	Orta	Düşük	,31559*	,11728	,007
		Ortanın altı	,16654*	,05203	,001
		Ortanın üstü	,02846	,07572	,707
		Yüksek	-,21440	,12480	,086
	Ortanın üstü	Düşük	,28712*	,12819	,025
		Ortanın altı	,13808	,07338	,060
		Orta	-,02846	,07572	,707
		Yüksek	-,24287	,13510	,072
Yüksek	Düşük	Düşük	,52999*	,16209	,001
		Ortanın altı	,38094*	,12339	,002
		Orta	,21440	,12480	,086
		Ortanın üstü	,24287	,13510	,072

* $p<.05$

Tablo 27.2.6 incelendiğinde Akademik Başarı Algılarına göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Girişimci Boyutunda düşük akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle orta, ortanın üstü ve yüksek akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Girişimci Altboyutu puanlarının akademik seviye algısı değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda düşük akademik seviye grubu ile orta akademik seviye, ortanın üstü akademik seviye ve yüksek akademik seviye arasında orta, ortanın üstü ve yüksek akademik seviye grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, orta, ortanın üstü ve yüksek akademik seviye grubundaki öğrencilerin düşük akademik seviye grubuna göre daha fazla girişimci olduğunu ortaya koymaktadır.

Ortanın altı akademik seviye grubu ile düşük, orta, ortanın üstü ve yüksek akademik seviye grupları arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

9. Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın, “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yönelik yapılan testlerin sonuçları şu şekildedir:

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi olan “Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki tercih ortalaması ve alt boyutları sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” problemin analizi için MİÖ’den ve alt boyutlarından almış oldukları puanlar;

1. Tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 28.1’de verilmektedir.
2. Varyansların homojen olmamasından dolayı Kruskal-Wallis ile test edilmiştir. Tablo 28.2’de verilmiştir.
3. LSD analizi ile ileri analiz yapılmıştır. Tablo 28.3.1, 28.3.2 ve 28.3.3’te verilmiştir.

Tablo 28.1.1

Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Gerçekçi Boyutunun Anova Testi

<i>MT Alt Boyutları</i>	<i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyi</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Gerçekçi					1249	3.791	0.005
	Düşük	124	3.431	0.980			
	Ortanın altı	140	3.209	0.902			
	Orta	739	3.222	0.829			
	Ortanın üstü	222	3.326	0.891			
	Yüksek	25	3.591	0.875			
	Toplam	1250	3.267	0.868			

Tablo 28.1.2

Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Geleneksel Boyutunun Anova Testi

<i>MT Alt Boyutları</i>	<i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyi</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Geleneksel					1249	2.916	0.020
	Düşük	124	3.369	0.887			
	Ortanın altı	140	3.147	0.856			
	Orta	739	3.089	0.905			
	Ortanın üstü	222	3.005	0.897			
	Yüksek	25	3.308	1.025			
	Toplam	1250	3.113	0.903			

Tablo 28.1.3

Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Girişimci Boyutunun Anova Testi

<i>MT Alt Boyutları</i>	<i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyi</i>	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Girişimci					1249	2.575	0.036
	Düşük	124	3.268	0.859			
	Ortanın altı	140	3.016	0.924			
	Orta	739	3.065	0.804			
	Ortanın üstü	222	3.104	0.747			
	Yüksek	25	3.347	0.899			
	Toplam	1250	3.092	0.818			

Varyansların homojenliğine bakıldığında, Katılımcıların Anne Babalarının Sosyo-ekonomik Düzeylerine göre $p=0.001<.05$, $p=0.000<.05$, $p=0.014<.05$, $p=0.000<.05$, $p=0.225>.05$, $p=0.224>.05$ ve $p=0.416>.05$ olduğu için %95 güvenle katılımcıların anne babalarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre Gerçekçi, Geleneksel ve Girişimci Alt Boyutları varyansları homojendir. Bu nedenle tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Mesleki Tercih Ortalaması, Sosyal, Araştırmacı ve Artistik varyansları homojen olmadığı için tek yönlü varyans analizine yorum yapılamaz.

Meslek lisesi öğrencilerinin Mesleki İlgi Ölçeği alt boyutları ile katılımcıların anne babalarının sosyo-ekonomik düzeyi arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için Anova testi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre $p=0.005<.05$, $p=0.020<.05$, ve $p=0.036<.05$ olduğu için katılımcıların anne babalarının sosyo-ekonomik düzeyi ile meslek lisesi öğrencilerinin Geleneksel, Gerçekçi ve Girişimci Alt Boyutu arasında anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 28.2.1

Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Meslek Tercih Ortalamasının Kruskal-Wallis Testi

<i>MT ve Alt Boyutları</i>	<i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyi</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
MTO				4	10.449	0.034	*Yüksek-Ortanın Altı
	Düşük	124	709.78				
	Ortanın altı	140	599.26				
	Orta	739	611.60				
	Ortanın üstü	222	630.28				
	Yüksek	25	722.78				

Tablo 28.2.2

Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Sosyal Boyutun Kruskal-Wallis Testi

<i>MT ve Alt Boyutları</i>	<i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyi</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ^2</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Sosyal				4	10.626	0.031	*Yüksek-Ortanın Altı
	Düşük	124	657.58				
	Ortanın altı	140	549.43				
	Orta	739	620.86				
	Ortanın üstü	222	663.77				
	Yüksek	25	689.64				

Tablo 28.2.3

Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Araştırmacı Boyutun Kruskal-Wallis Testi

<i>MT ve Alt Boyutları</i>	<i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyi</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ²</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Araştırmacı				4	11.971	0.018	*Yüksek-Ortanın Altı
	Düşük	124	692.02				
	Ortanın altı	140	590.14				
	Orta	739	606.03				
	Ortanın üstü	222	665.40				
	Yüksek	25	714.88				

Tablo 28.2.4

Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Artistik Boyutun Kruskal-Wallis Testi

<i>MT ve Alt Boyutları</i>	<i>Ailenin Sosyo-ekonomik Düzeyi</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>Sd</i>	<i>χ²</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Artistik				4	10.384	0.034	*Yüksek-Ortanın Altı
	Düşük	124	656.59				
	Ortanın altı	140	545.79				
	Orta	739	625.51				
	Ortanın üstü	222	647.47				
	Yüksek	25	722.34				

Meslek Lisesi öğrencilerinin MT Alt Boyutu'nun beş sosyo-ekonomik düzey grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. MTDO'dan alınan puanın ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=4, n=1250)=10.449, p<.05$. Sosyal alt boyuta göre alınan puanın ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=4, n=1250)=10.626, p<.05$. Araştırmacı alt boyuta göre alınan puanın ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=4, n=1250)=11.971, p<.05$. Artistik alt boyuta göre alınan puanın ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=4, n=1250)=10.384, p<.05$. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında en yüksek mesleki tercih düzeyini yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip olduklarını ifade eden çocukları, en düşük mesleki tercih düzeyini ortanın altı düzeyinde sosyo-ekonomik düzeye sahip olduklarını ifade eden çocuklar izlemiştir.

Tablo 28.3.1

Sosyo-ekonomik Düzeye Göre Geleneksel Boyutun LSD Testi Sonuçları

	Sosyo-ekonomik Düzey(I)	Sosyo-ekonomik Düzey (J)	Ortalama Farklılık (I-J)	Sx	p
Geleneksel	Düşük	Ortanın altı	,22227*	,10674	,038
		Orta	,20953*	,08399	,013
		Ortanın üstü	,10518	,09704	,279
		Yüksek	-,16011	,18975	,399
	Ortanın altı	Düşük	-,22227*	,10674	,038
		Orta	-,01274	,07978	,873
		Ortanın üstü	-,11710	,09341	,210
		Yüksek	-,38238*	,18793	,042
	Orta	Düşük	-,20953*	,08399	,013
		Ortanın altı	,01274	,07978	,873
		Ortanın üstü	-,10436	,06624	,115
		Yüksek	-,36964*	,17601	,036
	Ortanın üstü	Düşük	-,10518	,09704	,279
		Ortanın altı	,11710	,09341	,210
		Orta	,10436	,06624	,115
		Yüksek	-,26529	,18259	,147
	Yüksek	Düşük	,16011	,18975	,399
		Ortanın altı	,38238*	,18793	,042
		Orta	,36964*	,17601	,036
		Ortanın üstü	,26529	,18259	,147

*p< .05

Tablo 28.3.1 incelendiğinde sosyo-ekonomik düzeye göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gelenekçi Boyutunda düşük sosyo-ekonomik düzeye olan ailelerin çocukları ile orta düzeydeki ve ortanın altındaki sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur Mesleki Tercih Gerçekçi Altboyutu puanlarının sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda düşük gelir grubu ile ortanın altı gelir ve orta gelir arasında ortanın altı ve orta gelir grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, ortanın altı ve orta gelir grubundaki öğrencilerin düşük gelir grubuna göre daha fazla gelenekçi olduğunu ortaya koymaktadır.

Ortanın üstü ve yüksek gelir grupları ile düşük, ortanın altı ve orta gelir grupları arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 28.3.2

Sosyo-ekonomik Düzeye Göre Gerçekçi Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Sosyo-ekonomik Düzey(I)</i>	<i>Sosyo-ekonomik Düzey (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Gerçekçi	Düşük	Ortanın altı	,22221*	,11086	,045
		Orta	,28024*	,08724	,001
		Ortanın üstü	,36395*	,10078	,000
		Yüksek	,06135	,19708	,756
	Ortanın altı	Düşük	-,22221*	,11086	,045
		Orta	,05803	,08286	,484
		Ortanın üstü	,14174	,09702	,144
		Yüksek	-,16086	,19518	,410
	Orta	Düşük	-,28024*	,08724	,001
		Ortanın altı	-,05803	,08286	,484
		Ortanın üstü	,08371	,06880	,224
		Yüksek	-,21889	,18280	,231
	Ortanın üstü	Düşük	-,36395*	,10078	,000
		Ortanın altı	-,14174	,09702	,144
		Orta	-,08371	,06880	,224
		Yüksek	-,30259	,18964	,111
Yüksek	Yüksek	Düşük	-,06135	,19708	,756
		Ortanın altı	,16086	,19518	,410
		Orta	,21889	,18280	,231
		Ortanın üstü	,30259	,18964	,111

* $p< 0.05$

Tablo 28.3.2 incelendiğinde sosyo-ekonomik düzeye göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda düşük sosyo-ekonomik düzeyi olan ailelerin çocukları ile ortanın üstü, orta düzeydeki ve ortanın altındaki sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Gerçekçi Altboyutu puanlarının sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda Düşük gelir grubu ile ortanın altı gelir, orta gelir ve ortanın üstü gelir grubu arasında ortanın altı, orta ve ortanın üstü gelir grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, ortanın altı, orta ve ortanın üstü gelir grubundaki öğrencilerin düşük gelir grubuna göre daha fazla gerçekçi olduğunu ortaya koymaktadır.

Düşük, orta ve ortanın üstü gelir grupları ile yüksek gelir grubu arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 28.3.3

Sosyo-ekonomik Düzeye Göre Girişimci Boyutun LSD Testi Sonuçları

	<i>Sosyo-ekonomik Düzey(I)</i>	<i>Sosyo-ekonomik Düzey (J)</i>	<i>Ortalama Farklılık (I-J)</i>	<i>Sx</i>	<i>p</i>
Girişimci	Düşük	Ortanın altı	,25205*	,10066	,012
		Orta	,20342*	,07921	,010
		Ortanın üstü	,16382	,09151	,074
		Yüksek	-,07875	,17896	,660
	Ortanın altı	Düşük	-,25205*	,10066	,012
		Orta	-,04863	,07524	,518
		Ortanın üstü	-,08823	,08809	,317
		Yüksek	-,33079	,17723	,062
	Orta	Düşük	-,20342*	,07921	,010
		Ortanın altı	,04863	,07524	,518
		Ortanın üstü	-,03960	,06247	,526
		Yüksek	-,28217	,16599	,089
	Ortanın üstü	Düşük	-,16382	,09151	,074
		Ortanın altı	,08823	,08809	,317
		Orta	,03960	,06247	,526
		Yüksek	-,24256	,17220	,159
	Yüksek	Düşük	,07875	,17896	,660
		Ortanın altı	,33079	,17723	,062
		Orta	,28217	,16599	,089
		Ortanın üstü	,24256	,17220	,159

* $p<.05$

Tablo 28.3.3 incelendiğinde Sosyo-ekonomik düzeye göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Girişimci Boyutunda düşük sosyo-ekonomik düzeyi olan ailelerin çocukları ile ortanın ve ortanın altındaki sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<.05$ düzeyinde) bulunmuştur. Mesleki Tercih Girişimci Altboyutu puanlarının sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc LSD testi sonucunda Düşük gelir grubu ile ortanın altı gelir ve orta gelir grubu arasında ortanın altı ve orta gelir grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, ortanın altı ve orta gelir grubundaki öğrencilerin düşük gelir grubuna göre daha fazla girişimci olduğunu ortaya koymaktadır.

Ortanın üstü ve yüksek gelir grupları arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

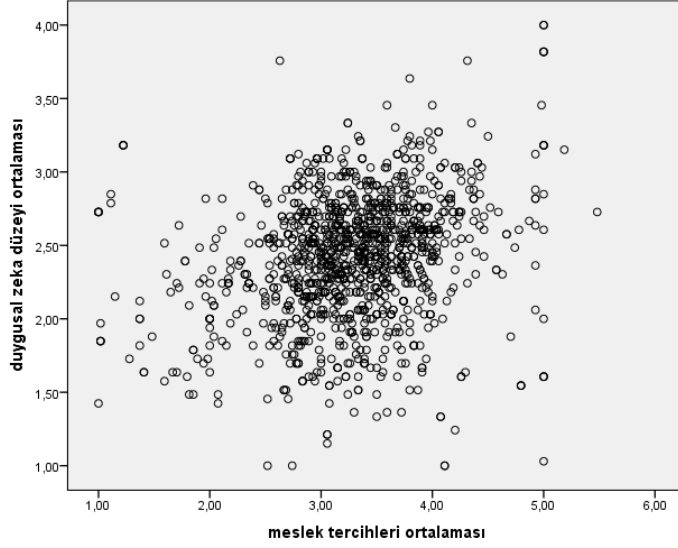
4.1.1.3. Duygusal zeka ve meslek tercihleri arasındaki ilişki

Tablo 29

Duygusal Zeka Ortalaması ile Mesleki Tercih Ortalaması Arasındaki Korelasyonlar

		<i>Duygusal Zeka</i>	<i>Mesleki Tercih</i>
<i>Duygusal Zeka</i>	<i>Pearson Korelasyonu</i>	1	0,250
	<i>Sig</i>		0,00
	<i>n</i>	1250	1250
<i>Mesleki Tercih</i>	<i>Pearson Korelasyonu</i>	0,250	1
	<i>Sig</i>	0,00	
	<i>n</i>	1250	1250
* $p<0.005$			

Şekil 10

Korelasyonlar

Tablo 29'a göre duygusal zeka ile mesleki tercihi arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki görülmektedir. $r = 0.25$; $p < 0,005$. Buna göre duygusal zeka düzeyi arttıkça mesleki tercih düzeyi de artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0.06$) dikkate alındığında duygusal zeka toplam varyansın % 6'sının mesleki tercihten kaynaklandığını göstermektedir. Sonuç olarak meslek lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri meslek tercihlerini %25 oranında yordamaktadır.

Tablo 30

Duygusal Zeka Ortalaması ile Mesleki Tercih Ortalaması arasındaki Korelasyonlar İçin Anova Testi

<i>Model</i>	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Regresyon Analizi	34,611	1	34,611	83,235	0,00
Kalan Değer	518,953	1248	0,416		
Toplam	553,564	1249			

$p = 0.000 < .05$ olduğu için regresyon testi yapılması uygundur. Sonuç olarak Meslek lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeylerine göre meslek tercihleri anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır.

Tablo 31

Katsayılar

<i>Model</i>	<i>Standartlanmamış Katsayılar</i>		<i>Standartlanmış Katsayılar</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
	B	SE	Beta		
Sabit	2,343	0,105		22,275	0,000
Duygusal Zeka Düzeyi Ortalaması	0,390	0,043	0,250	9,123	0,000

$y = a + b \cdot x$ (y=bağımlı değişken, x=bağımsız değişken, a=sabit katsayı, b=bağımsız katsayı değişkeni, meslek tercihleri= $2,343 + 0.390 \cdot \text{duygusal zeka}$)

Sonuç olarak Duygusal zeka ölçeğinin 1 birim artırılması durumunda meslek tercihlerinde 0.39 oranında değişim gözlemlenmektedir.

Tablo 32

Duygusal Zeka Alt Boyutları ile Mesleki Tercih arasındaki korelasyon

		<i>Mesleki Tercih Ortalaması</i>	<i>DNİKB</i>	<i>KB</i>	<i>Genel Duygu Durum</i>
Mesleki Tercih	Pearson Korelasyonu	1	0.256	0.120	0.219
	Sig			0.000	0.000
	n	1250	1250	1250	1250
	n	1250	1250	1250	1250
DNİKB	Pearson Korelasyonu	0.256	1	0.592	0.713
	Sig	0.000		0.000	0.000
	n	1250	1250	1250	1250
	n	1250	1250	1250	1250
KB	Pearson Korelasyonu	0.120	0.592	1	0.491
	Sig	,000	,000		,000
	n	1250	1250	1250	1250
	n	1250	1250	1250	1250
GDD	Pearson Korelasyonu	0.219	0.713	0.491	1
	Sig	0.000	0.000	0.000	
	n	1250	1250	1250	1250
	n	1250	1250	1250	1250

Tablo 32'ye göre duygusal zekânın duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutu ile duygusal zekanın kişilerarası alt boyutuna bakıldığında $r = 0,592$; $p < 0,005$ olduğundan duygusal zekanın DNİKB ile duygusal zekanın kişilerarası alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre DNİKB arttıkça kişilerarası boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.35$) dikkate alındığında duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutunun toplam varyansın % 35'inin kişilerarası alt boyuttan

kaynaklandığını göstermektedir.

Duygusal zekânın duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutu ile duygusal zekanın genel duygu durum alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0,713$; $p < 0,005$. Buna göre DNİKB arttıkça genel duygu durum boyutu da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0,51$) dikkate alındığında duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutunun toplam varyansın % 51'inin genel duygu durum boyutundan kaynaklandığını göstermektedir.

Duygusal zekânın duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutu ile mesleki tercih arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0,256$; $p < 0,005$. Buna göre DNİKB arttıkça mesleki tercih düzeyi artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0,066$) dikkate alındığında duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutunun toplam varyansın % 7'sinin mesleki tercih düzeyinden kaynaklandığını göstermektedir.

Duygusal zekânın kişilerarası alt boyutu ile duygusal zekanın genel duygu durum alt boyutuna bakıldığında $r = 0,491$; $p < 0,005$ olduğundan duygusal zekanın kişiler arası alt boyutu ile genel duygu durum alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, Buna göre kişilerarası ilişkiler arttıkça genel duygu durum düzeyi artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0,24$) dikkate alındığında kişiler arası alt boyutunun toplam varyansın % 24'ünün genel duygu durumdan kaynaklandığını göstermektedir.

Duygusal zekânın kişilerarası alt boyutu ile mesleki tercih arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0,120$; $p < 0,005$. Buna göre kişilerarası ilişkiler arttıkça mesleki tercih düzeyi artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0,014$) dikkate alındığında duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutunun toplam varyansın % 1'inin mesleki tercih düzeyinden kaynaklandığını göstermektedir.

Duygusal zekânın kişilerarası alt boyutu ile duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0,592$; $p < 0,005$. Buna göre kişilerarası ilişkiler arttıkça duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutu artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0,35$) dikkate alındığında duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutunun toplam varyansın % 35'inin duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutundan kaynaklandığını göstermektedir.

Duygusal zekânın genel duygu durum alt boyutu ile mesleki tercih arasında hafif

düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0.219$; $p < 0,005$. Buna göre genel duygu durum arttıkça mesleki tercih düzeyi artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.05$) dikkate alındığında genel duygu durum alt boyutunun toplam varyansın % 5'inin mesleki tercih düzeyinden kaynaklandığını göstermektedir.

Duygusal zekanın genel duygu durum alt boyutu ile duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0.713$; $p < 0,005$. Buna göre genel duygu durum arttıkça duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutu da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0,51$) dikkate alındığında genel duygu durum alt boyutunun toplam varyansın % 51'inin duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutundan kaynaklandığını göstermektedir.

Duygusal zekanın genel duygu durum alt boyutu ile kişilerarası alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0.491$; $p < 0,005$. Buna göre genel duygu durum arttıkça duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutu da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0,24$) dikkate alındığında genel duygu durum alt boyutunun toplam varyansın % 24'ünün kişilerarası ilişkilerden kaynaklandığını göstermektedir.

Tablo 33

Mesleki Tercih Alt Boyutları ile Duygusal Zeka arasındaki korelasyon

		<i>Duygusal Zeka Ortalaması</i>	<i>Sosyal Araştırmacı</i>	<i>Artistik</i>	<i>Geleneksel</i>	<i>Gerçekçi</i>	<i>Girişimci</i>
Duygusal Zeka Ortalaması	Pearson Korelasyonu	1	,280	,185	,185	,189	,199
	Sig		,000	,000	,000	,000	,000
	n	1250	1250	1250	1250	1250	1250
Sosyal	Pearson Korelasyonu	,280	1	,553	,584	,623	,477
	Sig	,000		,000	,000	,000	,000

	n	1250	1250	1250	1250	1250	1250	1250
Araştırmacı	Pearson Korelasyonu	,185	,553	1	,464	,556	,496	,514
	Sig	,000	,000		,000	,000	,000	,000
	n	1250	1250	1250	1250	1250	1250	1250
Artistik	Pearson Korelasyonu	,185	,584	,464	1	,462	,281	,437
	Sig	,000	,000	,000		,000	,000	,000
	n	1250	1250	1250	1250	1250	1250	1250
Geleneksel	Pearson Korelasyonu	,189	,623	,556	,462	1	,402	,591
	Sig	,000	,000	,000	,000		,000	,000
	n	1250	1250	1250	1250	1250	1250	1250
Gerçekçi	Pearson Korelasyonu	,102	,301	,496	,281	,402	1	,397
	Sig	,000	,000	,000	,000	,000		,000
	n	1250	1250	1250	1250	1250	1250	1250
Girişimci	Pearson Korelasyonu	,199	,477	,514	,437	,591	,397	1
	Sig	,000	,000	,000	,000	,000	,000	
	n	1250	1250	1250	1250	1250	1250	1250

Tablo 33'e göre mesleki tercihlerin sosyal alt boyutu ile duygusal zekaya bakıldığında $r = 0.280$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin sosyal alt boyutu ile duygusal zeka arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre sosyal alt boyut arttıkça duygusal zeka düzeyi de artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0.08$) dikkate alındığında sosyalalt boyutunun toplam varyansın % 8'inin duygusal zekadan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki Tercihlerin sosyal alt boyutu ile araştırmacı alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0.553$; $p < 0.005$. Buna göre sosyal boyut arttıkça araştırmacı boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0.31$) dikkate alındığında sosyal alt boyutunun toplam varyansın % 31'inin araştırmacı alt boyutundan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki Tercihlerin sosyal alt boyutu ile artistik alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0.584$; $p < 0.005$. Buna göre sosyal boyut arttıkça artistik boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0.34$) dikkate alındığında sosyal alt boyutunun toplam varyansın % 34'ünün artistik alt boyutundan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki Tercihlerin sosyal alt boyutu ile geleneksel alt boyutuna bakıldığında $r = 0.623$; $p < 0.005$ olduğundan sosyal alt boyutu ile geleneksel alt boyut arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, Buna göre sosyal boyut arttıkça geleneksel boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0.39$) dikkate alındığında sosyal alt boyutunun toplam varyansın % 39'unun geleneksel alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki Tercihlerin sosyal alt boyutu ile gerçekçi alt boyutuna bakıldığında $r = 0.301$; $p < 0.005$ olduğundan sosyal alt boyutu ile gerçekçi alt boyut arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, Buna göre sosyal boyut arttıkça gerçekçi boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0.09$) dikkate alındığında sosyal alt boyutunun toplam varyansın % 9'unun gerçekçi alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki Tercihlerin sosyal alt boyutu ile girişimci alt boyutuna bakıldığında $r = 0.477$; $p < 0.005$ olduğundan sosyal alt boyutu ile girişimci alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, Buna göre sosyal boyut arttıkça girişimci boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0.23$) dikkate alındığında sosyal alt boyutunun toplam varyansın % 23'ünün girişimci alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile duygusal zekaya bakıldığında $r = 0.185$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile duygusal zeka arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre araştırmacı alt

boyut arttıkça duygusal zeka düzeyi de artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.03$) dikkate alındığında araştırmacı alt boyutunun toplam varyansın % 3'ünün duygusal zekadan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile sosyal alt boyutuna bakıldığında $r=0.553$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile sosyal alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre araştırmacı alt boyut arttıkça sosyal alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.31$) dikkate alındığında araştırmacı alt boyutunun toplam varyansın % 31'inin sosyal alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile artistik altboyutuna bakıldığında $r=0.464$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile artistik alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre araştırmacı alt boyut arttıkça artistik alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.22$) dikkate alındığında araştırmacı alt boyutunun toplam varyansın % 22'sinin artistik alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile geleneksel altboyutuna bakıldığında $r=0.556$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile geleneksel alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre araştırmacı alt boyut arttıkça geleneksel alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.31$) dikkate alındığında araştırmacı alt boyutunun toplam varyansın % 31'inin geleneksel alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile gerçekçi altboyutuna bakıldığında $r=0.496$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile geleneksel alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre araştırmacı alt boyut arttıkça gerçekçi alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.25$) dikkate alındığında araştırmacı alt boyutunun toplam varyansın % 25'inin gerçekçi alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile girişimci altboyutuna bakıldığında $r=0.514$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile girişimci alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre araştırmacı alt boyut arttıkça girişimci alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı

($r^2=0.26$) dikkate alındığında araştırmacı alt boyutunun toplam varyansın % 26'sının girişimci alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile duygusal zekaya bakıldığında $r= 0.185$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile duygusal zeka arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre artistik alt boyut arttıkça duygusal zeka düzeyi de artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.03$) dikkate alındığında artistik alt boyutunun toplam varyansın % 3'ünün duygusal zekadan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile sosyal alt boyutuna bakıldığında $r= 0.584$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile sosyal alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre artistik alt boyut arttıkça sosyal alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.34$) dikkate alındığında artistik alt boyutunun toplam varyansın % 34'ünün sosyal alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile araştırmacı alt boyutuna bakıldığında $r= 0.464$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile araştırmacı alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre artistik alt boyut arttıkça araştırmacı alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.22$) dikkate alındığında artistik alt boyutunun toplam varyansın % 22'sinin araştırmacı alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile geleneksel alt boyutuna bakıldığında $r= 0.462$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile geleneksel alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre artistik alt boyut arttıkça geleneksel alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.21$) dikkate alındığında artistik alt boyutunun toplam varyansın % 21'inin geleneksel alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile gerçekçi alt boyutuna bakıldığında $r= 0.281$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile gerçekçi alt boyut arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre artistik alt boyut arttıkça gerçekçi alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.08$) dikkate alındığında artistik alt boyutunun toplam varyansın % 8'inin gerçekçi alt boyuttan

kaynaklandığını göstermektedir

Mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile girişimci alt boyutuna bakıldığında $r=0.437$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile girişimci alt boyut arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre artistik alt boyut arttıkça girişimci alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.19$) dikkate alındığında artistik alt boyutunun toplam varyansın % 19'unun girişimci alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir

Mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile duygusal zekaya bakıldığında $r=0.189$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile duygusal zeka arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre geleneksel alt boyut arttıkça duygusal zeka düzeyi de artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.04$) dikkate alındığında geleneksel alt boyutunun toplam varyansın % 4'ünün duygusal zekadan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile sosyal alt boyuta bakıldığında $r=0.623$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile sosyal alt boyut arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre geleneksel alt boyut arttıkça sosyal alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.39$) dikkate alındığında geleneksel alt boyutunun toplam varyansın % 39'unun sosyal alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile araştırmacı alt boyuta bakıldığında $r=0.556$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile araştırmacı alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre geleneksel alt boyut arttıkça araştırmacı alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.31$) dikkate alındığında geleneksel alt boyutunun toplam varyansın % 31'inin araştırmacı alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile artistik alt boyuta bakıldığında $r=0.462$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile artistik alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre geleneksel alt boyut arttıkça artistik alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.21$) dikkate alındığında geleneksel alt boyutunun toplam varyansın % 21'inin artistik alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile gerçekçi alt boyuta bakıldığında $r=0.402$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile gerçekçi alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre geleneksel alt boyut arttıkça gerçekçi alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.16$) dikkate alındığında geleneksel alt boyutunun toplam varyansın % 16'sının gerçekçi alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile girişimci alt boyuta bakıldığında $r=0.591$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile girişimci alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre geleneksel alt boyut arttıkça girişimci alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.35$) dikkate alındığında geleneksel alt boyutunun toplam varyansın % 35'inin girişimci alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile duygusal zekaya bakıldığında $r=0.102$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile duygusal zeka arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre gerçekçi alt boyut arttıkça duygusal zeka düzeyi de artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.01$) dikkate alındığında gerçekçi alt boyutunun toplam varyansın % 1'inin duygusal zekadan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile sosyal alt boyuta bakıldığında $r=0.301$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile sosyal alt boyut arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre gerçekçi alt boyut arttıkça sosyal alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.09$) dikkate alındığında gerçekçi alt boyutunun toplam varyansın % 9'unun sosyal alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile araştırmacı alt boyuta bakıldığında $r=0.496$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile araştırmacı alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre gerçekçi alt boyut arttıkça araştırmacı alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.25$) dikkate alındığında gerçekçi alt boyutunun toplam varyansın % 25'inin araştırmacı alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile artistik alt boyuta bakıldığında $r=0.281$;

$p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile artistik alt boyut arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre gerçekçi alt boyut arttıkça artistik alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0.08$) dikkate alındığında gerçekçi alt boyutunun toplam varyansın % 8'inin artistik alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile geleneksel alt boyuta bakıldığında $r = 0.402$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile geleneksel alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre gerçekçi alt boyut arttıkça geleneksel alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0.16$) dikkate alındığında gerçekçi alt boyutunun toplam varyansın % 16'sının geleneksel alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile girişimci alt boyuta bakıldığında $r = 0.397$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile girişimci alt boyut arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre gerçekçi alt boyut arttıkça girişimci alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0.16$) dikkate alındığında gerçekçi alt boyutunun toplam varyansın % 16'sının girişimci alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile duygusal zekaya bakıldığında $r = 0.199$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile duygusal zeka arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre girişimci alt boyut arttıkça duygusal zeka düzeyi de artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0.04$) dikkate alındığında girişimci alt boyutunun toplam varyansın % 4'ünün duygusal zekadan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile sosyal alt boyuta bakıldığında $r = 0.514$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile sosyal alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre girişimci alt boyut arttıkça sosyal alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2 = 0.26$) dikkate alındığında girişimci alt boyutunun toplam varyansın % 26'sının sosyal alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile araştırmacı alt boyuta bakıldığında $r = 0.437$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin g girişimci alt boyutu ile araştırmacı alt

boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre girişimci alt boyut arttıkça araştırmacı alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.19$) dikkate alındığında girişimci alt boyutunun toplam varyansın % 19'unun araştırmacı alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile artistik alt boyuta bakıldığında $r=0.591$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile artistik alt boyut arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre girişimci alt boyut arttıkça artistik alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.35$) dikkate alındığında girişimci alt boyutunun toplam varyansın % 35'inin artistik alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

Mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile geleneksel alt boyuta bakıldığında $r=0.397$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile geleneksel alt boyut arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre girişimci alt boyut arttıkça geleneksel alt boyut da artmaktadır. Determinasyon katsayısı ($r^2=0.16$) dikkate alındığında girişimci alt boyutunun toplam varyansın % 16'sının geleneksel alt boyuttan kaynaklandığını göstermektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu araştırma ile İzmir Menemen İlçesi' ne bağlı resmi mesleki ve teknik anadolu liselerinden örnekleme dahil olan Menemen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Nene Hatun Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Halide Gencer Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde okuyan 1250 10.-12. sınıf öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve meslek tercihlerinin bazı sosyodemografik özelliklere göre incelenmiştir. Veri toplama araçlarında yer alan sorular duygusal zeka ve mesleki ilgi ile meslek lisesi 10.-12. Sınıf öğrencilerinin cinsiyetine, yaşına, ailenin ekonomik düzeyine, annenin ve babanın eğitim düzeyine, annenin ve babanın mesleğine ve akademik başarı algılarına göre anlamlı farklar olup olmadığının belirlenmesi için t testi, anova istatistiği testi, varyansları homojen olmayanlar için kruskal wallis istatistiği testi ve anlamlı farklılık çıkan alt problemlere yönelik LSD analizi yapılmıştır. Yapılan istatistiki analizler sonucunda:

1. Duygusal Zeka ve alt problemlerine ilişkin sonuçlar

a) Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Duygusal zeka ölçeğine ait verilerde; yaşa göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.532>0.05$, $p>0.05$).

Duygusal zeka ölçeğinin birinci alt boyutuna ait verilerde yaşa göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.421>0.05$, $p>0.05$).

Duygusal zeka ölçeğinin ikinci alt boyutu KB alt boyutundan alınan puanın yaşa göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=4, n=1250)=2.998$; $p>0.05$.

Duygusal zeka ölçeğinin üçüncü alt boyutuna ait verilerde yaşa göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.542>0.05$, $p>0.05$).

b) İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Duygusal zeka ölçeğine ait verilerde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, $t(1250)=2.43$; $p=0.720>0.05$

Duygusal zeka ölçeğinin birinci alt boyutuna ait verilerde cinsiyete göre

anlamlı bir fark bulunmamıştır, $t(1250) = 2.38; p=0.614>0.05$).

Duygusal zeka ölçeğinin ikinci alt boyutuna ait verilerde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, $t(1250) = 2.28; p=0.968>0.05$).

Duygusal zeka ölçeğinin üçüncü alt boyutuna ait verilerde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, $t(1250) = 2.66; p=0.277>0.05$).

c) Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar

Meslek Lisesi öğrencilerinin DZ ve DZ Alt Boyutu'nun on altı bölüm grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. DZDO'dan alınan puanın bölüme göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=15, n=1250)=33.888; p<0.05$. DNİKB'den alınan puanın bölüme göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=15, n=1250)=31.127; p<0.05$.

Duygusal zeka ölçeğinin ikinci alt boyutuna (KB) ait verilerde bölüme göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, $(p=0.135>0.05, p>0.05)$.

Duygusal zeka ölçeğinin üçüncü (GDDB) alt boyutuna ait verilerde bölüme göre anlamlı bir fark bulunmuştur, $(p=0.001<0.05, p<0.05)$.

Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında en yüksek duygusal zeka düzeyini Giyim Üretim Teknolojisi bölümü, en düşük duygusal zeka düzeyi Metal İşleri bölümü öğrencileri izlemiştir.

d) Dördüncü alt probleme ilişkin sonuçlar

Duygusal zeka ölçeğine ait verilerde anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, $(p=0.072>0.05, p>0.05)$.

Meslek Lisesi öğrencilerinin DZ Alt Boyutu'nun altı anne eğitim durumu grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. DNİKB'den alınan puanın anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=5, n=1250)=13.209; p<0.05$.

KB alt boyutundan alınan puanın anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=5, n=1250)=9.438; p>0.05$.

GDDB alt boyutundan alınan puanın anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=5, n=1250)=8.372 p>0.05$.

Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında en yüksek duygusal zeka düzeyini Üniversiteyi bitiren annelerin çocukları, bunu sırasıyla ortaokul mezunu, okur

yazar olmayan, ilkokul mezunu, ortaokul mezunu ve okur yazar annelerin çocukları izlemiştir.

e) Beşinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Duygusal zeka ölçeğine ait verilerde baba eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.078>0.05$, $p>0.05$).

Duygusal zeka ölçeğinin birinci alt boyutuna (DNİKB) ait verilerde baba eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.182>0.05$, $p>0.05$).

Duygusal zeka ölçeğinin ikinci alt boyutuna (KB) ait verilerde baba eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.184>0.05$, $p>0.05$).

Duygusal zeka ölçeğinin üçüncü alt boyutuna (GDDB) ait verilerde baba eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.042<0.05$, $p<0.05$).

Baba Eğitim Durumuna göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Genel Duygu Durum Boyutunda babaları okur yazar olanlarla ile ilkokul, ortaokul ve lise mezunları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

f) Altıncı alt probleme ilişkin sonuçlar

Duygusal zeka ölçeğine ait verilerde anne mesleğine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.150>0.05$, $p>0.05$).

Duygusal zeka ölçeğinin birinci alt boyutuna (DNİKB) ait verilerde anne mesleğine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.110>0.05$, $p>0.05$).

Duygusal zeka ölçeğinin ikinci alt boyutuna (KB) ait verilerde anne mesleğine göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.011<0.05$, $p<0.05$). Anne Mesleğine göre ML öğrencilerinin KB'de ev hanımı ile memur ve diğer meslekler arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Duygusal zeka ölçeğinin üçüncü alt boyutuna ait verilerde anne mesleğine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.488>0.05$, $p>0.05$).

g) Yedinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Duygusal zeka ölçeğine ait verilerde baba mesleğine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.404>0.05$, $p>0.05$).

Duygusal zeka ölçeğinin birinci alt boyutuna ait verilerde baba mesleğine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.645>0.05$, $p>0.05$).

Duygusal zeka ölçeğinin ikinci alt boyutuna ait verilerde baba mesleğine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.060>0.05$, $p>0.05$).

Duygusal zeka ölçeğinin üçüncü alt boyutuna ait verilerde baba mesleğine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.363>0.05$, $p>0.05$).

h) Sekizinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Meslek Lisesi öğrencilerinin DZ Alt Boyutu'nun beş akademik başarı algıları grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır.

DZDO'dan alınan puanın akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=4, n=1250)=8.930, p>0.05$.

DNİKB'den alınan puanın akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=4, n=1250)=5.168, p>0.05$.

KB alt boyutundan alınan puanın akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=4, n=1250)=8.079, p>0.05$.

GDDDB alt boyutundan alınan puanın akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=4, n=1250)=21.426; p<0.05$. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında en yüksek duygusal zeka düzeyini akademik başarı algı düzeylerini orta düzeyde ifade eden çocukları, bunu sırasıyla ortanın üstü, ortanın altı, düşük ve yüksek düzeyde akademik başarı algılarına sahip çocuklar izlemiştir.

DNİKB'ye göre en yüksek duygusal zeka düzeyini akademik başarı algı düzeylerini orta düzeyde ifade eden çocukları, bunu sırasıyla yüksek, ortanın üstü, ortanın altı ve düşük düzeyde akademik başarı algılarına sahip çocuklar izlemiştir.

KB'ye göre en yüksek duygusal zeka düzeyini akademik başarı algı düzeylerini düşük düzeyde ifade eden çocukları, bunu sırasıyla orta, ortanın altı, ortanın üstü ve yüksek düzeyde akademik başarı algılarına sahip çocuklar izlemiştir.

GDDDB'ye göre en yüksek duygusal zeka düzeyini akademik başarı algı düzeylerini orta düzeyde ifade eden çocukları, bunu sırasıyla ortanın üstü, ortanın altı, düşük ve yüksek düzeyde akademik başarı algılarına sahip çocuklar izlemiştir.

i) Dokuzuncu alt probleme ilişkin sonuçlar

Duygusal zeka ölçeğine ait verilerde katılımcıların anne babalarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.183>0.05, p>0.05$).

Meslek Lisesi öğrencilerinin DZ Alt Boyutu'nun beş sosyo-ekonomik düzey grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. DNİKB'den alınan puanın ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=4, n=1250)=5.327, p>0.05$.

DNİKB'ye göre en yüksek duygusal zeka düzeyini yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip olduklarını ifade eden çocukları, bunu sırasıyla düşük, ortanın üstü, ortanın altı ve orta düzeyde sosyo-ekonomik düzeye sahip olduklarını ifade eden çocuklar izlemiştir.

Duygusal zeka ölçeğinin ikinci alt boyutuna (KB) ait verilerde anne babalarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.312>0.05$, $p>0.05$).

Duygusal zeka ölçeğinin üçüncü alt boyutuna (GDDB) ait verilerde anne babalarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.375>0.05$, $p>0.05$).

2. Mesleki İlgi ve alt problemlerine ilişkin sonuçlar

a) Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Mesleki ilgi ölçeğine ait verilerde yaşa göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.113>0.05$, $p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin sosyal alt boyutuna ait verilerde yaşa göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.019<0.05$, $p<0.05$).

Yaşa göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Sosyal Boyutunda 15 yaş grubunda olanlar ile 16 yaş, 17 yaş, 18 yaş ve 19 yaş grupları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Sosyal Boyutunda 16 yaş grubunda olanlar ile 15 yaş grubu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Sosyal Boyutunda 17 yaş grubunda olanlar ile 15 yaş grubu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Sosyal Boyutunda 18 yaş grubunda olanlar ile 15 yaş grubu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Sosyal Boyutunda 19 yaş grubunda olanlar ile 15 yaş grubu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin araştırıcı alt boyutuna ait verilerde yaşa göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.009<0.05$, $p<0.05$).

Yaşa göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Araştırmacı Boyutunda 15 yaş grubunda olanlar ile 16 yaş, 17 yaş ve 18 yaş grupları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Araştırmacı Boyutunda 16 yaş grubunda olanlar ile 15 yaş grubu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Araştırmacı Boyutunda 17 yaş grubunda olanlar ile 15 yaş grubu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Araştırmacı Boyutunda 18 yaş grubunda olanlar ile 15 yaş grubu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin artistik alt boyutuna ait verilerde yaşa göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.020<0.05$, $p<0.05$).

Yaşa göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Artistik Boyutunda 15 yaş grubunda olanlar ile 19 yaş grupları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Artistik Boyutunda 16 yaş grubunda olanlar ile 17 yaş, 18 yaş ve 19 yaş gruplarıyla arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Artistik Boyutunda 17 yaş grubunda olanlar ile 16 yaş grubu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Artistik Boyutunda 18 yaş grubunda olanlar ile 16 yaş grubu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Artistik Boyutunda 19 yaş grubunda olanlar ile 15 yaş ve 16 yaş gruplarıyla arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin geleneksel alt boyutuna ait verilerde yaşa göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.400>0.05$, $p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin gerçekçi alt boyutuna ait verilerde yaşa göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.000<0.05$, $p<0.05$).

Yaşa göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda 15 yaş grubunda olanlar ile 19 yaş grupları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Artistik Boyutunda 16 yaş grubunda olanlar ile 17 yaş ve 19 yaş gruplarıyla arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Artistik Boyutunda 17 yaş grubunda olanlar ile 16 yaş grubu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Artistik Boyutunda 18 yaş grubunda olanlar ile 19 yaş grubu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Artistik Boyutunda 19 yaş grubunda olanlar ile 15 yaş, 16 yaş ve 18 yaş gruplarıyla arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin girişimci alt boyutuna ait verilerde yaşa göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.051>0.05$, $p>0.05$).

b) İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Mesleki ilgi ölçeğine ait verilerde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, $t(1250)=2.43$; $p=0.070>0.05$

Mesleki ilgi ölçeğinin sosyal alt boyutuna ait verilerde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, $t(1250)=2.38$; $p=0.882>0.05$.

Mesleki ilgi ölçeğinin araştırmacı alt boyutuna ait verilerde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, $t(1250) = 2.28; p = 0.767 > 0.05$.

Mesleki ilgi ölçeğinin artistik alt boyutuna ait verilerde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, $t(1250) = 2.66; p = 0.983 > 0.05$.

Mesleki ilgi ölçeğinin geleneksel alt boyutuna ait verilerde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, $t(1250) = 2.66; p = 0.422 > 0.05$.

Mesleki ilgi ölçeğinin gerçekçi alt boyutuna ait verilerde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, $t(1250) = 2.66; p = 0.941 > 0.05$.

Mesleki ilgi ölçeğinin girişimci alt boyutuna ait verilerde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, $t(1250) = 2.66; p = 0.363 > 0.05$.

c) Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar

Mesleki ilgi ölçeğinin geleneksel alt boyutuna ait verilerde bölüme göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, $(p = 0.099 > 0.05, p > 0.05)$.

Meslek Lisesi öğrencilerinin MİÖ Alt Boyutları'nın on altı bölüm grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır.

Sosyal alt boyutundan alınan puandan bölüme göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=15, n=1250) = 96.210; p < 0.05$.

Araştırmacı alt boyutundan alınan puandan bölüme göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=15, n=1250) = 23.238; p > 0.05$. Artistik alt boyutundan alınan puandan bölüme göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=15, n=1250) = 60.578; p < 0.05$.

Girişimci alt boyutundan alınan puandan bölüme göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=15, n=1250) = 29.153; p < 0.05$.

Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında; sosyal alt boyuta göre en yüksek duygusal zeka düzeyini Adalet bölümü, en düşük duygusal zeka düzeyi İnşaat bölümü öğrencileri izlemiştir, araştırmacı alt boyuta göre en yüksek duygusal zeka düzeyini Ulaştırma bölümü, en düşük duygusal zeka düzeyi Yiyecek-içecek Hizmetleri bölümü öğrencileri izlemiştir, artistik alt boyuta göre en yüksek duygusal zeka düzeyini Adalet bölümü, en düşük duygusal zeka düzeyi Motor Teknolojileri bölümü öğrencileri izlemiştir, girişimci alt boyuta göre en yüksek duygusal zeka düzeyini Elektrik bölümü, en düşük duygusal zeka düzeyi Aile Tüketim Hizmetleri bölümü öğrencileri izlemiştir.

Mesleki ilgi ölçeğinin gerçekçi alt boyutuna ait verilerde bölüme göre anlamlı bir fark bulunmuştur, $(p = 0.000 < 0.05, p < 0.05)$.

d) Dördüncü alt probleme ilişkin sonuçlar

Mesleki ilgi ölçeğine ait verilerde anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.516>0.05$, $p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin sosyal alt boyutuna ait verilerde anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.176>0.05$, $p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin araştırıcı alt boyutuna ait verilerde anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.417>0.05$, $p>0.05$).

Meslek Lisesi öğrencilerinin MT Alt Boyutu'nun altı anne eğitim durumu grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır.

Artistik alt boyutundan alınan puanda anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=5, n=1250)=1.281$; $p>0.05$.

Geleneksel alt boyutundan alınan puanda anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=5, n=1250)=9.438$; $p<0.05$.

Girişimci alt boyutundan alınan puanda anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=5, n=1250)=6.478$; $p>0.05$.

Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında artistik, geleneksel ve girişimci alt boyutlara göre en yüksek mesleki tercih puanını liseyi bitiren annelerin çocukları ile en düşük mesleki tercih puanını üniversite mezunu annelerin çocukları izlemiştir.

Mesleki ilgi ölçeğinin gerçekçi alt boyutuna ait verilerde anne eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.012<0.05$, $p<0.05$).

Anne Eğitim Durumuna göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda okur-yazar olanlar ile ilkokul mezunu, ortaokul mezunu ve lise mezunu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda ilkokul mezunu olanlar ile okur-yazar olanlar arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda ortaokul mezunu olanlar ile okur-yazar olanlar arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda lise mezunu olanlar ile okur-yazar olanlar arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

e) Beşinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Mesleki ilgi ölçeğine ait verilerde baba eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.638>0.05$, $p>0.05$).

Meslek Lisesi öğrencilerinin MT Alt Boyutu'nun altı baba eğitim durumu grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır.

Sosyal alt boyutundan alınan puanda baba eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=5, n=1250)=7.480; p>0.05$.

Geleneksel alt boyutundan alınan puanda baba eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=5, n=1250)=7.536; p>0.05$.

Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında sosyal alt boyuta göre en yüksek mesleki tercih puanını okuma-yazma bilmeyen babaların çocukları, sırasıyla ilkokul mezunu, üniversite mezunu, ortaokul mezunu, lise mezunu ile en düşük mesleki tercih puanını okur yazar olan babaların çocukları izlemiştir. Geleneksel alt boyuta göre en yüksek mesleki tercih puanını ilkokul mezunu babaların çocukları, sırasıyla üniversite mezunu, okuma-yazma bilmeyen, okur-yazar, lise mezunu ile en düşük mesleki tercih puanını ortaokul mezunu olan babaların çocukları izlemiştir.

Mesleki ilgi ölçeğinin araştırıcı alt boyutuna ait verilerde baba eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.949>0.05, p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin artistik alt boyutuna ait verilerde baba eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.138>0.05, p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin gerçekçi alt boyutuna ait verilerde baba eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.038<0.05, p<0.05$).

Baba Eğitim Durumuna göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda okur-yazar olmayanlar ile okur-yazar ve ortaokul mezunu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda okur-yazar olanlar ile lise mezunu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda ilkokul mezunu olanlar ile lise mezunu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda ortaokul mezunu olanlar ile okur-yazar olmayanlar ve lise mezunu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda lise mezunu olanlar ile okur-yazar olanlar, ilkokul mezunu ve ortaokul mezunu arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

f) Altıncı alt probleme ilişkin sonuçlar

Mesleki ilgi ölçeğine ait verilerde anne mesleğine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.250>0.05, p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin sosyal alt boyutuna ait verilerde anne mesleğine göre

anlamli bir fark bulunmamıştır, ($p=0.126>0.05$, $p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin araştırıcı alt boyutuna ait verilerde anne mesleğine göre anlamli bir fark bulunmamıştır, ($p=0.598>0.05$, $p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin artistik alt boyutuna ait verilerde anne mesleğine göre anlamli bir fark bulunmuştur, ($p=0.021<0.05$, $p<0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin gerçekçi alt boyutuna ait verilerde anne mesleğine göre anlamli bir fark bulunmamıştır, ($p=0.597>0.05$, $p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin geleneksel alt boyutuna ait verilerde anne mesleğine göre anlamli bir fark bulunmamıştır, ($p=0.456>0.05$, $p>0.05$).

Meslek Lisesi öğrencilerinin MT Alt Boyutu'nun beş anne mesleği grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Girişimci alt boyutundan alınan puanda anne mesleğine göre anlamli bir fark bulunmamıştır $\chi^2(sd=4, n=1250)=3.142$; $p>0.05$.

Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında girişimci alt boyuta göre en yüksek mesleki tercih puanını işçi olan annelerin çocukları, sırasıyla esnaf, memur, ev hanımı ile en düşük mesleki tercih puanını diğer meslek gruplarından olan babaların çocukları izlemiştir.

g) Yedinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Mesleki ilgi ölçeğine ait verilerde baba mesleğine göre anlamli bir fark bulunmamıştır, ($p=0.124>0.05$, $p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin sosyal alt boyutuna ait verilerde baba mesleğine göre anlamli bir fark bulunmuştur, ($p=0.297>0.05$, $p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin araştırıcı alt boyutuna ait verilerde baba mesleğine göre anlamli bir fark bulunmuştur, ($p=0.297>0.05$, $p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin artistik alt boyutuna ait verilerde baba mesleğine göre anlamli bir fark bulunmuştur, ($p=0.005<0.05$, $p<0.05$).

Baba mesleğine göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Artistik Boyutunda İşsiz ile işçi, memur, esnaf, emekli ve diğer meslekler arasında anlamli bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Artistik Boyutunda işçi ile işsiz ve emekli arasında anlamli bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Artistik Boyutunda memur ile işsiz arasında anlamli bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin geleneksel alt boyutuna ait verilerde baba mesleğine göre

anlamalı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.317>0.05$, $p>0.05$).

Meslek Lisesi öğrencilerinin Artistik Boyutunda esnaf ile işsiz arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Artistik Boyutunda diğer mesleklerle işsiz arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Artistik Boyutunda emekli ile işsiz ve işçi arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin gerçekçi alt boyutuna ait verilerde baba mesleğine göre anlamalı bir fark bulunmuştur, ($p=0.025<0.05$, $p<0.05$).

Baba mesleğine göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda İşsiz ile esnaf arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda işçi ile esnaf arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda memur ile esnaf arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda çiftçi ile esnaf arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Girişimci Boyutunda esnaf ile işsiz, işçi, memur ve çiftçi, arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda emekli ile çiftçi arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin girişimci alt boyutuna ait verilerde baba mesleğine göre anlamalı bir fark bulunmuştur, ($p=0.007<0.05$, $p<0.05$).

Baba mesleğine göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Girişimci Boyutunda İşsiz ile işçi, memur, çiftçi, emekli ve diğer meslekler arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Girişimci Boyutunda işçi ile işsiz ve esnaf arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Girişimci Boyutunda çiftçi ile işsiz ve esnaf arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Girişimci Boyutunda esnaf ile işçi, çiftçi, emekli ve diğer meslekler arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Girişimci Boyutunda diğer mesleklerle esnaf arasında anlamalı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin Girişimci Boyutunda emekli ile esnaf arasında

anlamli bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

h) Sekizinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Mesleki ilgi ölçeğine ait verilerde akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.000<0.05$, $p<0.05$).

Akademik Başarı Algılarına göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Meslek Tercihi Ortalamalarında düşük akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle ortanın altı ve ortanın üstü düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle düşük, orta ve ortanın üstü akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Orta düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Yüksek düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle orta düzey akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin sosyal alt boyutuna ait verilerde akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.000<0.05$, $p<0.05$).

Akademik Başarı Algılarına göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Sosyal Boyutunda düşük akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle ortanın altı, orta, ve ortanın üstü düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle düşük, orta ve ortanın üstü akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Orta düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle düşük ve ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın üstü düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle düşük, ortanın altı ve yüksek akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Yüksek düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle ortanın üstü akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde)

bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin araştırıcı alt boyutuna ait verilerde akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.000<0.05$, $p<0.05$).

Akademik Başarı Algılarına göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Araştırmacı Boyutunda düşük akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle ortanın altı, orta, ortanın üstü ve yüksek düzey akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle düşük, orta, ortanın üstü ve yüksek akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Orta düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle düşük ve ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın üstü düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle düşük ve ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Yüksek düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle düşük ve ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin artistik alt boyutuna ait verilerde akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.144>0.05$, $p>0.05$).

Mesleki ilgi ölçeğinin geleneksel alt boyutuna ait verilerde akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.000<0.05$, $p<0.05$).

Akademik Başarı Algılarına göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Geleneksel Boyutunda düşük akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle ortanın altı, orta, ortanın üstü ve yüksek düzey akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle düşük, orta, ortanın üstü ve yüksek akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Orta düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle düşük ve ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın üstü düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle düşük ve ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark

($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Yüksek düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle düşük ve ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin gerçekçi alt boyutuna ait verilerde akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.001<0.05$, $p<0.05$).

Akademik Başarı Algılarına göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda düşük akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle orta düzey akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle orta ve ortanın üstü akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Orta düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle yüksek, ortanın altı ve düşük akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın üstü düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Yüksek düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle orta akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin girişimci alt boyutuna ait verilerde akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.000<0.05$, $p<0.05$).

Akademik Başarı Algılarına göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Girişimci Boyutunda düşük akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle orta, ortanın üstü ve yüksek akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın altı akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle orta ve yüksek akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Orta düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle ortanın altı ve düşük akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın üstü düzeyde akademik seviye algısına sahip ML öğrencileriyle düşük

akademik seviye algısına sahip ML öğrencileri arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

i) Dokuzuncu alt probleme ilişkin sonuçlar

Meslek Lisesi öğrencilerinin MT Alt Boyutu'nun beş sosyo-ekonomik düzey grubunda farklılaşmanın olup olmadığını görmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır.

MTDO'dan alınan puanın ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=4, n=1250)=10.449, p<0.05$.

Sosyal alt boyuta göre alınan puanın ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=4, n=1250)=10.626, p<0.05$.

Araştırmacı alt boyuta göre alınan puanın ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=4, n=1250)=11.971, p<0.05$. Artistik alt boyuta göre alınan puanın ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmuştur $\chi^2(sd=4, n=1250)=10.384, p<0.05$.

Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında en yüksek mesleki tercih düzeyini yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip olduklarını ifade eden çocukları, en düşük mesleki tercih düzeyini ortanın altı düzeyinde sosyo-ekonomik düzeye sahip olduklarını ifade eden çocuklar izlemiştir.

Mesleki ilgi ölçeğinin geleneksel alt boyutuna ait verilerde akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, ($p=0.005<0.05, p<0.05$).

Sosyo-ekonomik düzeye göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gelenekçi Boyutunda düşük sosyo-ekonomik düzeyi olan ailelerin çocukları ile orta düzeydeki ve ortanın altındaki sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın altı sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları ile düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Orta sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları ile düşük ve yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları ile orta ve ortanın altı sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$

düzeyinde) bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin gerçekçi alt boyutuna ait verilerde akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.020<0.05$, $p<0.05$).

Sosyo-ekonomik düzeye göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Gerçekçi Boyutunda düşük sosyo-ekonomik düzeyi olan ailelerin çocukları ile ortanın üstü, orta düzeydeki ve ortanın altındaki sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın altı sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları ile düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Orta sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları ile düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Orta üstü sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları ile düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Mesleki ilgi ölçeğinin girişimci alt boyutuna ait verilerde akademik başarı algılarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur, ($p=0.036<0.05$, $p<0.05$).

Sosyo-ekonomik düzeye göre Meslek Lisesi öğrencilerinin Girişimci Boyutunda düşük sosyo-ekonomik düzeyi olan ailelerin çocukları ile ortanın ve ortanın altındaki sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Ortanın altı sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları ile düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

Orta sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları ile düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocukları arasında anlamlı bir fark ($p<0.05$ düzeyinde) bulunmuştur.

3. Duygusal zeka ve mesleki tercih düzeyleri arasındaki ilişkiye göre sonuçlar

Duygusal zekânın duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutu ile duygusal zekanın kişilerarası alt boyutuna bakıldığında $r = 0,592$; $p<0,005$ olduğundan duygusal zekanın DNİKB ile duygusal zekanın kişilerarası alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Duygusal zekânın duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutu ile duygusal zekanın genel duygu durum alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0,713$; $p<0,005$. Duygusal zekânın

duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutu ile mesleki tercih arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0,256$; $p < 0,005$.

Duygusal zekânın kişilerarası alt boyutu ile duygusal zekanın genel duygu durum alt boyutuna bakıldığında $r = 0,491$; $p < 0,005$ olduğundan duygusal zekanın kişiler arası alt boyutu ile genel duygu durum alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, Duygusal zekânın kişilerarası alt boyutu ile mesleki tercih arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0,120$; $p < 0,005$. Duygusal zekânın kişilerarası alt boyutu ile duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0,592$; $p < 0,005$.

Duygusal zekânın genel duygu durum alt boyutu ile mesleki tercih arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0,219$; $p < 0,005$. Duygusal zekanın genel duygu durum alt boyutu ile duygusal niteliklerin içsel kişilik alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0,713$; $p < 0,005$. Duygusal zekanın genel duygu durum alt boyutu ile kişilerarası alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0,491$; $p < 0,005$.

Mesleki tercihlerin sosyal alt boyutu ile duygusal zekaya bakıldığında $r = 0,280$; $p < 0,005$ olduğundan mesleki tercihlerin sosyal alt boyutu ile duygusal zeka arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki Tercihlerin sosyal alt boyutu ile araştırmacı alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0,553$; $p < 0,005$. Mesleki Tercihlerin sosyal alt boyutu ile artistik alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, $r = 0,584$; $p < 0,005$. Mesleki Tercihlerin sosyal alt boyutu ile geleneksel alt boyutuna bakıldığında $r = 0,623$; $p < 0,005$ olduğundan mesleki tercihlerin sosyal alt boyutu ile geleneksel alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, Mesleki Tercihlerin sosyal alt boyutu ile gerçekçi alt boyutuna bakıldığında $r = 0,301$; $p < 0,005$ olduğundan mesleki tercihlerin sosyal alt boyutu ile gerçekçi alt boyutu arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, Mesleki Tercihlerin sosyal alt boyutu ile girişimci alt boyutuna bakıldığında $r = 0,477$; $p < 0,005$ olduğundan sosyal alt boyutuyla girişimci alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir,

Mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile duygusal zekaya bakıldığında $r = 0,185$; $p < 0,005$ olduğundan mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile duygusal zeka arasında

hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile sosyal alt boyutuna bakıldığında $r= 0.553$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile sosyal alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile artistik alt boyutuna bakıldığında $r= 0.464$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile artistik alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile geleneksel alt boyutuna bakıldığında $r= 0.556$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile geleneksel alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile gerçekçi alt boyutuna bakıldığında $r= 0.496$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile geleneksel alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile girişimci alt boyutuna bakıldığında $r= 0.514$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin araştırmacı alt boyutu ile girişimci alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile duygusal zekaya bakıldığında $r= 0.185$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile duygusal zeka arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile sosyal alt boyutuna bakıldığında $r= 0.584$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile sosyal alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile araştırmacı alt boyutuna bakıldığında $r= 0.464$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile araştırmacı alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile geleneksel alt boyutuna bakıldığında $r= 0.462$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile geleneksel alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile gerçekçi alt boyutuna bakıldığında $r= 0.281$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile gerçekçi alt boyut arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile girişimci alt boyutuna bakıldığında $r= 0.437$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin artistik alt boyutu ile girişimci alt boyut arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile duygusal zekaya bakıldığında $r= 0.189$; $p<0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile duygusal zeka arasında

hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile sosyal alt boyuta bakıldığında $r = 0.623$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile sosyal alt boyut arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile araştırmacı alt boyuta bakıldığında $r = 0.556$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile araştırmacı alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile artistik alt boyuta bakıldığında $r = 0.462$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile artistik alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile gerçekçi alt boyuta bakıldığında $r = 0.402$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile gerçekçi alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile girişimci alt boyuta bakıldığında $r = 0.591$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin geleneksel alt boyutu ile girişimci alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile duygusal zekaya bakıldığında $r = 0.102$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile duygusal zeka arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile sosyal alt boyuta bakıldığında $r = 0.301$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile sosyal alt boyut arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile araştırmacı alt boyuta bakıldığında $r = 0.496$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile araştırmacı alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile artistik alt boyuta bakıldığında $r = 0.281$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile artistik alt boyut arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile geleneksel alt boyuta bakıldığında $r = ,402$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile geleneksel alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile girişimci alt boyuta bakıldığında $r = 0.397$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin gerçekçi alt boyutu ile girişimci alt boyut arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile duygusal zekaya bakıldığında $r = 0.199$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile duygusal zeka arasında hafif

düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile sosyal alt boyuta bakıldığında $r = 0.514$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile sosyal alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile araştırmacı alt boyuta bakıldığında $r = 0.437$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin g girişimci alt boyutu ile araştırmacı alt boyut arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile artistik alt boyuta bakıldığında $r = 0.591$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile artistik alt boyut arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile geleneksel alt boyuta bakıldığında $r = 0.397$; $p < 0.005$ olduğundan mesleki tercihlerin girişimci alt boyutu ile geleneksel alt boyut arasında hafif düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

5.2. Tartışma

Bu araştırmada, meslek lisesi öğrencilerinde; yaş, cinsiyet, bölüm, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, anne mesleği, baba mesleği ve sosyo-ekonomik düzey değişkenleri ölçeklere istatistiksel anlamlılık kazandırmamıştır. Akademik başarı algıları ile duygusal zeka arasındaki varyansları homojen değildir. Duygusal zeka alt boyutlarından genel duygu durum ve baba eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Babanın eğitim seviyesi yükseldikçe meslek lisesi öğrencilerinin genel duygu durum boyutunun da yükseldiği bulunmuştur. Aynı şekilde duygusal zeka alt boyutlarından duygusal niteliklerin içsel kişilik boyutu ile anne mesleği arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Annenin mesleği meslek lisesi öğrencilerinin duygusal kişilik özelliklerini belirlediği bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin yaşlarına göre mesleki ilgi düzeyleri, mesleki ilginin geleneksel ve girişimci alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Meslek Lisesi öğrencilerinin yaşlarına göre mesleki ilgi düzeylerinin sosyal, araştırmacı, artistik ve gerçekçi alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Sosyallik alt boyutunu oluşturan yardımseverlik, sorumluluk sahibi olma, sosyal işbirliğine yatkınlık, empatik, arkadaş canlısı olma, içten, sabırlı, nazik olma ve anlayışlı kişilik özelliklerinin yaşa göre değişkenlik gösterdiği; Araştırmacı alt boyutunu oluşturan entelektüel, analitik düşünce yapısına sahip olma, akılcı, eleştirel, titiz ve sabırlı olma, bağımsız ve içe dönük kişilik özelliklerinin yaşa göre anlamlı düzeyde farklılaştığı; Artistik alt boyutunu oluşturan heyecan ve coşkularının dengesiz olduğu, hayalci, fevri, karmaşık, sezgileri güçlü, bağımsız, duygusal, uyumlu olmayan, duyarlı ve etkileyici kişilik özelliklerinin yaşa göre anlamlı

düzeyde farklılaştığı; Gerçekçi alt boyutunu oluşturan sabırlı, hoşgörülü, pratik, anti-sosyal, uyumlu, içten, doğal, sabırlı, iç görüleri ve başarıma güduları fazla olan kişilik özelliklerinin yaşa göre değişkenlik gösterdiği anlaşılmaktadır.

Meslek Lisesi öğrencilerinin mesleki ilgi düzeyleri ve alt boyutları ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Meslek Lisesi öğrencilerinin okudukları bölümlere göre mesleki ilgi alt boyutlarından geleneksel alt boyutu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Meslek Lisesi öğrencilerinin okudukları bölümlere göre gerçekçi alt boyutu arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Gerçekçi alt boyutunu oluşturan kas etkinliğine, motor koordinasyonu gerektiren işler, açık havadaki işler, mekanik, sistematik çalışmalar, nesneler, makineler ve eşyalarla ilgili etkinlikleri yapma özelliğine sahip olma kişilik özelliklerinin okudukları bölüme göre anlamlı düzeyde farklılaştığı anlaşılmaktadır. Okudukları metal işleri, makine, kimya, elektrik, bilişim, motor bölümleri ile uyumluluk göstermektedir.

Meslek lisesi öğrencilerinin anne eğitim düzeyine göre mesleki ilgi düzeyleri, mesleki ilgi alt boyutlarından sosyal ve araştırıcı alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur. Örneklemimizde anne eğitim düzeyinin okur yazar olan ailelerin çocuklarının mesleki ilgiye diğer gruplardan daha fazla sahip oldukları görülmektedir. Meslek Lisesi öğrencilerinin anne eğitim düzeyine göre gerçekçi alt boyutu arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Anne eğitim düzeyinin çoğunlukla düşük olmasının Meslek Lisesi öğrencisinin okuduğu bölümü seçmesinde gerçekçi kişilik özelliklerine sahip olmasıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Meslek Lisesi öğrencilerinin baba eğitim düzeyine göre mesleki ilgi düzeyleri, mesleki ilgi alt boyutlarından araştırıcı ve artistik alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur. Örneklemimizde baba eğitim düzeyinin düşük ve orta seviyede olan ailelerin çocuklarının mesleki ilgiye diğer gruplardan daha fazla sahip oldukları görülmektedir. Meslek Lisesi öğrencilerinin baba eğitim düzeyine göre gerçekçi alt boyutu arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Baba eğitim düzeyinin çoğunlukla düşük ve orta seviyede olmasının Meslek Lisesi öğrencisinin okuduğu bölümü seçmesinde gerçekçi kişilik özelliklerine sahip olmasıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Meslek Lisesi öğrencilerinin anne mesleğine göre mesleki ilgi düzeyleri, mesleki ilgi alt boyutlarından sosyal, araştırıcı, gerçekçi ve geleneksel alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur. Meslek Lisesi öğrencilerinin anne mesleğine göre artistik alt boyutu arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Anne mesleğinin çoğunlukla ev hanımı

olmasının sezgileri güçlü, duyarlı ve etkileyici olması gibi kişilik özelliklerine sahip olmasıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Meslek Lisesi öğrencilerinin baba mesleğine göre mesleki ilgi düzeyleri, mesleki ilgi alt boyutlarından sosyal, araştırmacı ve geleneksel alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur. Meslek Lisesi öğrencilerinin baba mesleğine göre artistik, gerçekçi ve girişimci alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Meslek Lisesi öğrencilerinin akademik başarı algılarına göre mesleki ilgi alt boyutlarından artistik alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur. Mesleki ilgi düzeyleri, mesleki ilgi alt boyutlarından sosyal, araştırmacı, geleneksel, gerçekçi ve girişimci alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Akademik başarı algı düzeylerinde meslek lisesi öğrencisinin sosyal, araştırmacı, geleneksel, gerçekçi ve girişimci kişilik özelliklerinin belirleyici olduğu düşünülmektedir.

Meslek Lisesi öğrencilerinin anne ve babalarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre mesleki ilgi alt boyutlarından geleneksel, gerçekçi ve girişimci alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Meslek lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile meslek tercihlerinin arasında pozitif yönlü %25 düzeyinde anlamlı bir ilişki vardır. Sonuç olarak meslek lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri meslek tercihlerini %25 oranında yordamaktadır.

Duygusal zekanın önemi günümüzde daha fazla anlaşılmakta ve bu konuda yapılan çalışmaların sayısı giderek artmaktadır. Duygusal zeka sadece akademik başarı üzerinde değil kariyer seçiminde ve gelişiminde de etkili olabilmektedir. İş hayatı, iş performansı ve işin gereklerini yerine getirmede de duygusal zekanın rolü kabul edilmektedir. Duygusal zekanın birey üzerindeki etkilerinin yanı sıra bireyin kendi özellikleri ve çevresi onun duygusal zekası üzerinde belirleyici olmaktadır. Özellikle araştırmamızda da değindiğimiz ulusal literatüre bakıldığında ülkemizde genel olarak duygusal zeka katsayısı ile akademik başarı arasındaki ilişkiye yönelik olarak yapılan araştırmalarda istatistiksel anlamlılık açısından ilişki bulunamamakta veya düşük düzeyde ilişki saptanmaktadır. Duygusal zeka gelişiminin ömür boyu devam eden bir süreç olduğu düşünüldüğünde, eğitimin duygusal zekanın gelişimine etkisinin belirlenmesi önem kazanmaktadır. Duygusal zeka alanındaki araştırmalar fazla olmasına rağmen sonuçlar açısından literatürde bir birlik görülmemektedir. Duygusal zekanın sadece öğrencinin yaş, cinsiyet gibi kişisel özelliklerinden değil aynı zamanda içinde bulunulan çevresel faktörlerden de etkilendiği düşünülebilir. Landau ve

Meirotich (2011) ve O'Connor Jr. ve Little (2003) de öğrencilerin duygusal zekaları ile akademik başarıları arasında bir ilişki olmadığını bulmuşlardır.

Ergin, İşmen ve Özabacı tarafından 1999 yılında liseli ergenler üzerinde yapılan araştırmada 15 yaşındakilerin EQ'larının 16 ve 17 yaşındaki öğrencilerden daha düşük olduğu, yaş artıkça duygusal zekanın da arttığı saptanmıştır. Mayer (2001) yaptığı bir araştırmada duygusal zeka açısından 18-21 yaş grubundaki öğrencilerin 13-16 yaş grubundaki öğrencilerden daha yüksek puanlar aldıklarını saptamış ve duygusal zekanın en azından genç yetişkinlik yıllarının başına kadar yaşla birlikte arttığını ifade etmiştir. Entelektüel zeka ile yaş arasındaki ilişkiye bakan ilk araştırmacılar zekanın 15-16 yaşlarında durağanlaştığını ileri sürmüşler ancak daha sonra yapılan araştırmalar entelektüel zekanın 20 yaşına hatta daha sonra bile geliştiğini ortaya koymuşlardır (Cansever, 1982, s.178). Bu bulgulara dayanarak entelektüel zekanın yaklaşık 20 yaş ve sonrasında, öncesine oranla daha yavaş bir gelişim seyri izlediği ifade edilebilir.

Araştırmamızda cinsiyete göre duygusal zeka düzeyleri ortalaması ve meslek tercihleri ortalaması arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Benzer araştırma sonuçları oldukça azdır. Buna karşın birçok araştırmada cinsiyete göre duygusal zeka düzeyleri anlamlı bulunmuştur. Araştırmalar, kadınların erkeklere oranla daha empatik olduklarını, bunun sebebi olarak da erkeklerin beynin sol yarım küresini, kızların ise sağ yarım küresini kullandıklarını tespit edilmesidir (Brody, 1993: 129). Aynı araştırma, kızlar sağ yarım küreye bağlı olarak duygusal süreçler de sezgilerine güvenirken, erkekler sol yarımküreye bağlı olarak analitik düşünceye güvendiklerini göstermektedir. Amerika ve ayrıca 18 ülkede 7000'den fazla kişiye uygulanan testlerde, sözsüz işaretlerden duyguları okuyabilme üstünlüğüne sahip olanların, duygusal bakımdan da daha dengeli, daha popüler, daha dışa dönük ve de daha duyarlı oldukları görülmüştür. Ayrıca genel olarak kadınların bu tür empati konusunda erkeklerden daha başarılı olduğu saptanmıştır (Goleman,1998). Cinsiyet ve empati kurma becerisi arasındaki ilişki konusunda Epstein ve ark. (1976), Ornum ve ark.(1981), kızların erkeklere oranla daha fazla empati kurma becerisine sahip olduklarını bulmuşlardır. Eisenberg ve Lennon (1980) ise, sözsüz empati boyutunda erkeklerden daha yüksek empati kurma becerisine sahip oldukları görülmüştür (Akt: Alver, 1998: 101). Yapılan bir başka araştırmada kızların duygusal zekalarının erkeklere oranla daha yüksek olduğu ve kızların özellikle, empati, algılama ve uyumda daha başarılı oldukları tespit edilmiştir (Petrides ve Furnham, 2000: 452). Yapılan bir başka araştırmada bir grup ilköğretim öğrencisinin bazı psiko-sosyal değişkenlere göre empatik beceri düzeyleri

ölçülmüş, cinsiyete göre empati düzeylerinde anlamlı fark bulunmuştur (Küçükkaragöz ve ark, 2011).

Araştırmamızda duygusal zeka ile baba eğitim durumu arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Sadece GDDDB’da baba eğitim durumuna göre istatistiksel anlamlılık bulunmuştur. Yurt dışındaki alan yazına bakıldığında liseyi bitiren babaların eğitim durumları hiç okula gitmeyen babanın çocuklarına göre duygusal zeka düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bulgu (Bender, 2006; Kırtıl, 2009)’ da yaptığı araştırma ile paralellik göstermemektedir. Harrod ve Scheer (2005), gençlerin duygusal zekaları ve demografik özellikleri ile demografik özellikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma kapsamında 16-19 yaş arası gencin duygusal zekası ölçülmüştür. Duygusal zeka skorları bireylerin demografik özellikleri ile (yaş, cinsiyet, ailelerin gelir düzeyleri, ebeveynlerin eğitim durumu ve yaşadıkları yer) karşılaştırılmıştır.

Grup sıra ortalamalarına göre alınan puanın yüksek gelirli ailelerin çocuklarının duygusal zeka düzeyleri düşük gelirli ailelerin çocuklarına göre daha yüksek çıkmıştır. Bu bulgu Korkmaz (2008) ile paralellik göstermektedir. Araştırmanın önemli bulgularından biri, yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip anne babaların düşük ve orta sosyo-ekonomik düzey ailelere oranla, duygusal zeka düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir (Korkmaz, 2008). Cüceloğlu’na (2010) göre; A.B.D.’de fakir annelerin kendi isteklerini birinci planda tutmaları ve çocuklarının isteklerine karşı sert durmaları çocuklarının zihinsel ve duygusal gelişimini etkilemiştir. Yapılan araştırmada yüksek gelirli ailelerin çocukları, düşük gelirli ailelerin çocuklarına göre, üniversiteyi bitiren annelerin hiç okula gitmeyenlere göre, ilkokulu bitiren babaların hiç okula gitmeyenlere göre duygusal zeka düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Türkiye’de yapılan bir araştırmada, eğitim yapmış, meslek sahibi ve bununla birlikte iyi gelir düzeyine sahip aileler ile orta gelirli aileler de yetişen çocuklar arasında sosyal ve zihinsel gelişimleri açısından fark olup olmayacağı konusunda araştırma yapılmış. Cüceloğlu’nun görüşüne göre, annesi evde oturan ve büyük aile içerisinde sevgi ve etkileşim içinde yetişen çocuk; annesi çalışan kendisi de anaokuluna bırakılan çocuğa göre daha hızlı gelişir ve bu düşüncesi araştırmalarla doğrulanırsa, ailenin gelir düzeyinin çocuğun gelişimiyle doğrudan bir ilişkisi olmadığı, çocuğun etrafındakilerle kurduğu ilişkinin sayısı ve içeriğinin temel etmenler olduğu söylenebilir görüşündedir. Düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip ebeveynlerin çocuklarından beklentileri, iç kontrolü, girişimi, merak duygusunu, konuşma ve ifade yeteneğini, kendine güven ve özerkliğin gelişimini engelleyecek nitelikte itaat ve bağlılık değerlerine yönelik olabilmektedir (Elmacıoğlu, 1998).

Sonuçlar duygusal zekanın ebeveynlerin eğitim durumu ve ailenin geliri ile pozitif yönde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur.

Duygusal zeka akademik başarı üzerinde olduğu gibi kariyer seçiminde ve gelişiminde de etkili olabilmektedir. İş yaşamı, işte gösterilen başarı ve iş disiplini içinde olmada duygusal zekanın rolü yadsınamaz.

Aile ve çevrenin duygusal zekânın gelişiminde büyük katkısı vardır. Maboçoğlu'na (2006) göre aile ve çevreden alınan eğitim kişilik gelişiminde, duyguların şekillenmesinde, duygusal gelişimde önemlidir. Duyguları ifade etme becerilerinin gelişimi, yaşamın ilk günlerinden gençliğin sonuna kadar devam eden gelişim çağında daha kolay olmaktadır. Bu da okullarda verilecek iletişim becerileri eğitimini öne çıkarmaktadır. Ancak okullarda, çocukların akademik başarısına daha çok önem verilmekte; yaşamında başarılı, mutlu birer birey olmalarını sağlayacak duygusal ve sosyal becerilere yeterince önem verilmemektedir (Beceren, 2002).

Eymen (2007), duygusal yetenek verilerinin sabit olmadığını; öğrenilebilir ve geliştirilebilir olduğunu belirtmiştir. Duygusal zeka düzeyinin artırılması için meslek liselerinde rehberlik servisi çalışmalarında duyguların ifade edilmesi, doğru iletişim, akran arabuluculuğu eğitimi, empatik becerilerin geliştirilmesi, problem çözme becerileri, öfke yönetimi, stresle başa çıkma, atılganlık eğitimi, özsaygı geliştirme gibi çalışmalara destek verilebilir. Okulda çocuğa sadece akademik bilgi vermek kadar öğretmenin akademik bilgiyi verirken insani değerlerini, sevgisini de çocuğa hissettirmesi de önemlidir. Okullar, akademik başarının yanı sıra çocuklara problem çözebilme, sağlıklı ilişkiler kurabilme, kendilerini tanıyabilme ve yeteneklerini keşfedebilmelerini sağlayıcı öğrenme ortamları oluşturmali; karşılaştıkları engelleri aşabilmeleri ve hayal kırıklıklarıyla daha kolay başa çıkabilmeleri ve daha mutlu bireylerin yetişmesi için çocukların duygularına daha çok önem vermelidir. Duygusal zekânın gelişimine okulların da katkısının sağlanabilmesi için; eğitim-öğretim programlarının duygusal zekâyı geliştirici nitelikte düzenlenebilir, duygusal zekâ aracılığı ile öğretim yapılan çeşitli programlar geliştirilip, uygulanabilir. Aile eğitimi programlarına duygusal okur yazarlık kavramlarının ilave edilmesi de ailelerde duygusal zekâ farkındalığını arttırabilir.

5.3. Öneriler

Öğrencilerin duygusal zeka ve mesleki tercih düzeylerini belirlemek için farklı örneklemelerde farklı yaş gruplarında, farklı okul tiplerinde bu tür çalışmalar tekrarlanabilir. Öğrencilerin duygusal zeka ve mesleki tercih düzeylerini belirlemede farklı değişkenlere

ilişkin çalışmalar yapılabilir. Okullarda seçmeli ders ya da zorunlu ders olarak duygusal zeka düzeylerini geliştirmeye yönelik yöntem teknik dersleri konulabilir ve duygusal okur-yazarlık dersleri zorunlu ders haline getirilebilir. Mesleki tercih düzeylerini anlamaya yönelik mesleki rehberlik çalışmaları sınıf rehberlik planına alınabilir. Öğretmenlere duygusal okur yazar liderliği eğitimi verilerek çocuklara rol model olması sağlanabilir. Duygusal zeka ve mesleki tercih düzeylerini artırıcı çalışmaların eğitim programımızda anaokullarından başlayarak hem örgün eğitimle hem de yaygın eğitimle yaşam boyu devam edecek şekilde yer verilebilir. Öğretmenler ve aileler çocukların mesleki tercih düzeylerini etkileyecek olan problemleri davranışlar, bilgi eksikliği, motivasyon eksikliği konusunda eğitilebilir. Öğrencilere, Psikolojik Danışma uzmanlarınca kişisel kariyer tercihlerini geliştirici eğitim programlarına öğrencilerin ve velilerin katılımı sağlanabilir. Okullarda öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerini geliştirmek için öğretmenlere yönelik hizmetiçi eğitimler düzenlenebilir. Düşük sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve öğrencilerin ücretsiz olarak spor, sanat vb... faaliyetlere katılmalarının sağlanması yetkililerce önerilmektedir. Yaratıcı drama etkinlikleri yapılarak çocukların duygusal zeka düzeyleri artırılabilir. Hiç okula gitmemiş, düşük eğitim düzeyine sahip anne ve babalara okullarda uzman kişiler tarafından etkili iletişim becerileri eğitimi verilebilir. Yaş gruplarına özel duygusal zeka düzeylerini artırıcı televizyon programları hazırlanabilir. Çocuğa benmerkezcilikten çıkaran paylaşma ve işbirliğine dayalı oyunlar oynatılmalı ve bu oyunlar teşvik edilmelidir.

Okul öncesi eğitimi, fiziki alt yapı yetersizliği ve projenin pilot olarak sürdürülmesini gerekçe göstererek kapsam dışına alınmıştır. Okul öncesi eğitim zorunlu hale getirilmesi önerilmektedir.

Öğrencilerin kaygılarını giderici ve özgüvenlerini yükseltecekleri projeler geliştirilmelidir. Bu projeler öğrencilerin ilgi, yetenek ve beklentileri doğrultusunda olmalıdır. Planlı bir şekilde mesleki rehberlik çalışma ve etkinlikleri, öğrencilerin mesleki olgunluk düzeyini artırmak için anaokulundan başlayarak bir meslek sahibi oluncaya kadar sürdürülmelidir. Mesleki rehberliğin sadece psikolojik danışmanlar tarafından değil yeri geldiğinde diğer ders ve sınıf öğretmenleri tarafından da uygulanması sağlanmalıdır. Bunun için diğer ders ve sınıf öğretmenlerinin de bu konuda bilinçlendirilmesi sağlanmalıdır. Meslek Liselerinde mesleğe yönlendirilme sürecinde en önemli görev okul psikolojik danışmanlarına ve mesleki gelişim dersine giren öğretmenlere düşmektedir. Okullarda okul psikolojik danışmanlarının görev tanımlarının ve çalışma alanlarının ayrıntılı olarak belirlenmesi gerekmektedir. Sadece matbu evraklarla uğraşan veya sorunlu öğrencilerle

psikolojik danışma yapan bir birim olmaktan çıkarılmalıdır. Özellikle dokuzuncu sınıfta öğrenci ve velilere mesleki rehberlik ile ilgili aktiviteler düzenlemelidir. Mesleki gelişim dersine giren öğretmenlerinde meslek dallarını öğrencilere en iyi şekilde tanıtmaları gerekmektedir. Mesleki rehberlik çalışmaları ve mesleki gelişim dersi dışında çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak meslek tanıtımına katkı sağlanmalıdır. Mesleki rehberlikler yapılırken; bölüm seçiminde, öğrencilerin sınav puanlarına göre değil, ilgi ve yeteneklerine uygun mesleği seçmeleri konusunda yönlendirilmeleri sağlanmalıdır. Bir meslekte hayat boyu başarılı ve mutlu olmak için, ekonomik kazancının iyi olması, psikolojik doyum sağlaması gerekmektedir. Bu yüzden sadece meslek sahibi olmak için bölüm seçmek yerine aynı zamanda bu özelliklere de dikkat edilmesi sağlanmalıdır. 8. ve 9. sınıf öğrencilerine mesleki rehberlik çalışmaları yapılırken, okullarda iş yerlerinin ziyaret edilmesi mümkün olmayan durumlarda, okulda çeşitli meslek mensuplarından uzman kişiler davet edilip, seminer, konferans vb. etkinlikler düzenlenmelidir. İlköğretim ve yönlendirilmede dönüm noktası olan 9. sınıfta, meslek seçiminde ailenin etkisi çok büyük olmasına karşın, ailelerin eğitim düzeyinin çok düşük oluşu göz önünde bulundurulduğunda, ailelere de meslek seçimi konusunda Meslek Liselerinde bulunan meslek dallarının, meslek lisesi mezunlarının istihdam olanaklarının ve yükseköğretime geçiş sisteminin tarafsız olarak tanıtılması ve mesleki rehberlik çalışmalarının yapılması gerekmektedir. 2016-2017 Eğitim Öğretim dönemine kadar Meslek Lisesi öğrencilerinin meslek alanlarına yerleştirmeler de daha çok not ortalamasına göre öğrenciler seçmek istedikleri meslek alanına yerleştirilirken 2017'den beri sınavda aldığı puanla ilgili bölüme yerleştirilmektedir. Meslek Liselerine girişte, daha çok, ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerini dikkate alan bir seçme ve yerleştirme sisteminin uygulanması gerekmektedir. Meslek Liselerinde bulunan meslek dallarının tanıtımının yapılabilmesi amacıyla günümüzün teknolojisi ve kitle iletişim araçlarının kullanılması gerekmektedir. Türkiye'nin gelecekteki iş istihdamı da göz önüne alınarak mesleklerin artıları eksileri öğrencilere en iyi şekilde tanıtılması gerekmektedir. Mesleki gelişim derslerine giren öğretmenlerimizin bütün meslek alanlarını yeterli düzeyde tanınması mümkün olmamaktadır. Öğrencilere tanıtabilmek ve bu konuda kendini geliştirmeleri için hizmet içi eğitim almaları gerekmektedir. Ortaokul dönemini kapsayarak (5.,6.,7.,8. sınıflar) uzun uğraş ve izlenimlerden sonra ortaokulu bitirme aşamasında hazırlanan “öğrenci yöneltme öneri formu”, sadece öneri olarak öğrenci dosyasında kalmamalı, dokuzuncu sınıfta yapılan yönlendirme çalışmaları ve meslek alanlarına yerleştirme sürecinde daha etkili hale getirilmelidir.

Öğrencilere mesleki gelişim dersinde meslekler tanıtılırken sadece teoride değil atölye ortamları ve çevredeki fabrikalar gezdirilerek meslek dallarının o mesleği yapanlar

tarafından en iyi şekilde tanıtılması sağlanmalıdır. Okul Psikolojik Danışmanı tarafından, öğrencilerin ilgi, yetenek, başarı, kişilik ve psikomotor özelliklerinin tespit edilebilmesi için yeterli düzeyde envanterin uygulanması ve yönlendirme sürecinde bu testlerden çıkacak sonuçların göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Okullar ve üniversiteler arası işbirliği arttırılmalıdır. Okulların üniversite ziyaretlerinin arttırılması ve üniversitelerin kendi tanıtımlarını daha iyi yapması sağlanmalıdır. Meslek seçiminde öğrencinin kendisini tanıması çok önemlidir. Öğrenci kişiliğini yeteneklerini, ilgisini iyi tespit ederse vereceği kararlarda da isabetli olur. Eğitim sisteminde öğrencilerin kendisini tanımaya yönelik müfredatların ana sınıfından itibaren geliştirilmesi gerekmektedir.



KAYNAKÇA

1. Adıgüzel, O. ve Erdoğan, A. (2014). Anne Roe ve Holland'ın Kişilik Kuramları ile Shein'in Kariyer Değerlerinin içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmesi. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 6(3), 15-25.
2. Adler, A. (2000). *Sosyal duygunun gelişiminde bireysel psikoloji*, (Çev. H. Özgü). İstanbul: Hayat.
3. Alver, B. (1998). *Bireylerin uyum düzeyleri ile empatik becerileri arasındaki ilişkiler* (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
4. Baltaş, A. (1999). *Duygusal zeka nedir?* Pazar Hürriyet Gazetesi.
5. Bar-On, R., Brown, J. M., Kirkcaldy, B. D. ve Thome, E. P. (2000). Emotional expression and implications for occupational stress; an application of the emotional Quotient Inventory (EQ-i). *Personality and Individual Differences*. 28(6), 1107-1118.
6. Bar-On, R. (2006). The Bar-On model of emotional-social intelligence (ESI). *Psicothema*, 18, 13–25.
7. Bar-On ve J. D. A. Parker, *The Handbook of Emotional Intelligence. Theory, Development, Assessment, and Application at Home, School, and in the Workplace* (ss. 343-362). San Francisco, Ca: Jossey-Bass.
8. Boyatzis, R. E., Goleman, D., Rhee, K. S. (2000). Clustering Competence in Emotional Intelligence: İnphs from the Emotional Competence Inventory. İçinde R.
9. Brody, L. R. (1993). On understanding gender differences in the expression of emotion. İçinde S. L. Ablon, D. Brown, E. J. Khantzian, J. E. Mack (Eds.), *Human feelings: Explorations in affect development and meaning*. (ss:87-121). Broadway: The Analytic Press.
10. Büyüköztürk, S., Kılıç Çakmak, E., Akgün, O. E., Karadeniz, S. & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

11. Cansever, G. (1982). *Klinik psikolojide değerlendirme yöntemleri*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
12. Cingisiz, N.ve Murat, M. (2010). “Evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin duygusal zeka düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi”. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 99-114.
13. Corey, G. & Ergene, T. (2008). *Psikolojik danışma ve psikoterapi kuram ve uygulamaları*. Ankara: Mentis.
14. Dökmen, Ü. (1997). *İletişim çatışmaları ve empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
15. Eisenberg-Berg, N. & Lennon, R. (1980). Altruism and the assessment of empathy in the preschool years. *Child Development*, 552-557.
16. Epstein, J. A., Epstein, B. S., Lavine, L., Carras, R., Rosenthal, A. D. (1976). Degenerative lumbar spondylolisthesis with an intact neural arch (pseudospondylolisthesis). *Journal of Neurosurgery*, 44(2), 139-147. doi: [10.3171/1976.44.2.0139](https://doi.org/10.3171/1976.44.2.0139)
17. Erdoğan, M. Y. & Kenarlı, O. (2008). Duygusal zeka ile akademik başarı arasındaki ilişki. *Millî Eğitim Dergisi*, 178, 297-310.
18. Ergin, D., Özabacı, N. & İşmen, E. (1999). A Comparative Study: EQ and IQ. In Unpublished Paper. *The World Conference on Gifted and Talented*. İstanbul.
19. Erkoç, M.F. ve Bayrak, B.K. (2008). Yükseköğretim öğrencilerinin mesleki tercih ve zekâ alanları üzerine bir araştırma: Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencileri örneği. *Proceedings of the 8th International Education Technology Conference* (s.655-659). Eskişehir, Türkiye. <http://www.iet-c.net/publications/ietc2008.pdf> adresinden 10 Temmuz 2013 tarihinde edinilmiştir
20. Eymen, E. (2007). *Duygusal zeka*. İstanbul: Kaliteofisi.
21. Goleman, D. (1998). *Duygusal zekâ*. (Çev. Yüksel, B. S.). İstanbul: Varlık.

22. Goleman, D. P. (1995). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ for character, health and lifelong achievement*. London: Bloomsbury Publishing.
23. Grant, B., Demos, G. D. & Edwards, W. (1965). *Guidance for youth: an aid to teachers, counselors, parents, physicians, psychologists, and other professionals dedicated to helping youth*. Springfield: Charles C Thomas Publisher.
24. Grieco, C. (2001). *Emotional intelligence, level of commitment, and network of social support as predictors of marital satisfaction* (Doctoral dissertation). Hofstra University, New York.
25. İşmen, E. (2001). "Duygusal zeka ve problem çözme". *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13, 111-124.
26. Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (Yirminci baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
27. Kavsut, B. A. ve Tanrıverdi H. (2015). "Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenliğe yönelik tutumları ve meslek seçimini etkileyen faktörler arasındaki ilişki". *Elektronik Sosyal Bilgiler Dergisi*, 14, 1-18.
28. Kaya, Y. K. (1989). *İnsan yetiştirme düzenimize yeni bir bakış (Eğitimde model arayışı)*. Ankara: Bilim Yayınları.
29. Kırtıl, S. (2009). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile yaşam doyumu düzeylerinin incelenmesi* (Doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
30. Köksal, A. (1997). *Müzik eğitimi alan ve almayan ergenlerin empatik becerilerinin ve uyum düzeylerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
31. Kuzgun, Y. (1982). Mesleki rehberliğin bireylerin yetenek ve ilgilerine uygun meslekleri tanımalarına etkisi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
32. Kuzgun, Y. (2000). *Meslek danışmanlığı kuramlar ve uygulamalar*, Ankara: Nobel.

33. Kuzgun, Y. (2003). *Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş*, Ankara: Nobel.
34. Küçükkaragöz, H. & Canbulat, Y. A. T. (2011). Bir grup ilköğretim öğrencisinin bazı psiko-sosyal değişkenlere göre empatik beceri düzeyleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2011(8).
35. Küçükkaragöz, H., Aydın, A.B. ve Yurdabakan, İ. (2016, Ekim). *Ergenler için duygusal zekâ ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması*. 6th World Congress on Educational and Instructional Studies-WCEIS 2017, Antalya.
36. Landau, J. & Meirovich, G. (2011). Development of students'emotional intelligence: participative classroom environments in higher education. *Academy of Educational Leadership Journal*, 15(3).
37. Maboçoğlu, F. (2006). *Duygusal zeka ve duygusal zekanın gelişimine katkıda bulunan etkenler*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
38. Mayer, D. J. ve Salovey, P. (1997). "What is emotional intelligence?". İçinde P. Salovey, D. Sluyter (Eds.), *Emotional development and emotional intelligence* (ss:3-31). New York: Basic Books.
39. Mayer, J. D. (2001). *Emotion, intelligence, and emotional intelligence*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
40. Mayer, J. D., Salovey, P. ve Caruso, D. (2000). "Emotional intelligence as zeitgeist as personality, and as mental ability". İçinde R. Bar-On, J. D. A. Parker (Eds.), *The handbook of emotional intelligence* (ss:92-117). San Francisco: Jossey- Bass.
41. Nota, L., & Soresi, S. (2003). An assertiveness training program for indecisive students in an Italian university. *The Career Development Quarterly*, 51, 322–334.
42. O'Connor Jr, R. M. & Little, I. S. (2003). Revisiting the predictive validity of emotional intelligence: Self-report versus ability-based measures. *Personality and Individual differences*, 35(8), 1893-1902.

43. Özen, Y. & Gül, A. (2007). Sosyal ve eğitim bilimleri araştırmalarında evren-örneklem sorunu. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15), 394-422.
44. Özen, Y. & Gül, A. (2007). Sosyal ve eğitim bilimleri araştırmalarında evren-örneklem sorunu. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15), 394-422.
45. Palmer, B., Donaldson, C. & Stough, C. (2002). Emotional intelligence and life satisfaction. *Personality and Individual Differences*, 33(7), 1091-1100.
46. Patrick, E., Denis, M. ve Vandamme, R. (2001). *7 steps to emotional intelligence*. Carmarthen. Crown House Publishing Limited.
47. Peng, H. & Herr, E. L. (1999). The impact of career education courses on career beliefs and career decision making among business college students in Taiwan. *Journal of Career Development*, 25(4), 275-290.
48. Perkmen, S., & Tezci, E. (2015). Holland Teorisinin ışığında meslek kişiliğinin ölçülmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 9(1).
49. Petrides, K. V., & Furnham, A. (2000). On the dimensional structure of emotional intelligence. *Personality and Individual Differences*, 29(2), 313-320.
50. Pilavcı, D. (2007). *Bilgi çağında değişen kariyer anlayışı ve üniversite öğrencilerinin kariyer tercihlerini etkileyen faktörler üzerine bir uygulama* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
51. Sağlam, M. (2011). Boşanma sürecinde olan ailelerdeki çocukların aile algılarının ve sorunlarının resimler aracılığı ile incelenmesi (Basılmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
52. Salopek, J. J. (1998). Train your brain. *Training & Development*, 52(10), 26-34.
53. Shapiro, L. E. (2002). *Yüksek EQ'lu bir çocuk yetiştirmek* (Çev. M. Işık). İstanbul: Özgür Yayınları

54. Stein, J. S. & Book, H. E. (2003). *EQ duygusal zeka ve başarının sırrı* (Çev. M. Işık). İstanbul: Özgür Yayınları.
55. Tatar, A., Tok, S. ve Saltukoğlu, G. (2011). “Gözden geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeğinin Türkçe’ye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi” *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, 21(4).
56. Tuzcuoğlu, S. (1994). Meslek seçimi ve önemi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(6), 265-280.
57. Van Ornum, W., Foley, J. M., Burns, P. R., DeWolfe, A. S. & Kennedy, E. C. (1981). Empathy, altruism, and self-interest in college students. *Adolescence*, 16(64), 799.
58. Weisinger, H. (1998). *İş yaşamında duygusal zeka* (Çev. N. Süleymangil). İstanbul: MNS Yayıncılık. (1998).
59. Yeşilyaprak, B. (2001). Duygusal zeka ve eğitim açısından doğurguları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 7(25), 139-146.
60. Yeşilyaprak, B. (2016). Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığına giriş. İçinde B. Yeşilyaprak (Ed.), *Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı kuramdan uygulamaya* (ss: 31-33). (Sekizinci baskı). Ankara: Pegem Akademi.
61. Yılmaz, İ. A., Dursun B., Pektaş, K. ve Altay A. (2012). Üniversite öğrencilerinin kariyer seçimlerinin demografik özellikler açısından incelenmesi: Pınarhisar MYO örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges*. (12), 9-21.
62. Zunker, V. (2008). *Career, work, and mental health: Integrating career and personal counseling*. London: Sage Publications.

EKLER

EK-1 Öğrencinin Akademik Özgeçmişi

Kişisel Bilgiler			
Adı ve Soyadı	Tolga Nasuh Aran		
E-postası/Web Sayfası	tolga.naran@gmail.com		
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce, Almanca		
Uzmanlık Alanı	Aile Danışmanlığı		
Öğrenim Bilgileri			
	Üniversite	Bölüm	Yıl
Lisans	Ortadoğu Teknik Üniversitesi	PDR	1997
Tez Başlığı	Meslek Lisesi Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ve Meslek Tercihlerinin Bazı Sosyodemografik Özelliklere Göre İncelenmesi		
Tez Danışmanı	Dr Hadiye Küçükkaragöz		
Akademik Eserler			
(Makale, kitap, kitap bölümü, bildiri, poster, sergi, konser vb. eserlerden kaynakça yazım kurallarına göre en fazla 10 eser yazılmalıdır.)			
Tezden üretilen yayınlar * ile işaretlenmelidir.			
Aran, T. N. (2016). Ailede rehberlik ve psikolojik danışmanlık. <i>Pegem Atıf İndeksi</i> , 41-71.			
Alanıyla İlgili Bilimsel Kuruluşlara Üyelikler			
Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği, Evlilik ve Aile Danışmanları Derneği, Kognitif Davranış terapileri Derneği, American Counseling Association, International Association of Family Counselors			
Alanıyla İlgili Aldığı Ödüller			
IAMFC Best Family Counselor in 2017 January			

EK 2. Kişisel Bilgi Formu

Değerli Katılımcı,

DEÜ Aile Eğitimi ve Danışmanlığı anabilim dalında yapmakta olduğumuz yüksek lisans tezi için verilerini kullanacağımız ekte sunulan Duygusal Zeka Ölçeğinin maddelerini okuyarak bu maddelerdeki ifadelerin yanında belirtilen seçeneklerden sizin için hangisi en uygunsa onu işaretleyiniz. Araştırmanın hiçbir kısmında kişisel bilgiler yayımlanmayacak ya da açıklanmayacaktır. Araştırma ile ilgili her türlü sorunuz araştırmacı tarafından yanıtlanacaktır.

Katılımınız bizim için çok değerlidir. Teşekkür ederiz.

Araştırmacılar

Yrd. Doç. Dr . Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ/ Psi. Dan. Tolga Nasuh ARAN

Kişisel Bilgi Formu

Okul.....

Tarih.....

1. Cinsiyetiniz: () Kız () Erkek

2. Yaşınız:

3. Okul başarınız : () Düşük () Orta () Ortanın üstü () Yüksek () Çok Yüksek

4. Ailenizin toplam gelirini düşündüğünüzde aşağıdaki gelir grubundan hangisi size uygundur?

() Düşük () Ortanın altı () Orta () Ortanın üstü () Yüksek

5. Annenizin mesleği:

6. Babanızın mesleği:

7. Annenizin eğitim durumu: () Okur-yazar değil () Okur-yazar () İlkokul
() Ortaokul () Lise () Üniversite () Yüksek
Lisans-Doktora

8. Babanızın eğitim durumu: () Okur-yazar değil () Okur-yazar () İlkokul
() Ortaokul

() Lise () Üniversite () Yüksek Lisans-Doktora

9. Siz dahil kaç kardeşsiniz? () Tek () 2 () 3 () 4 ve üstü

10. Kaçınıcı çocuksunuz: () ilk () ortanca () son

11. Hangi ilkokul yada ortaokuldan mezunsunuz ?

() Devlet () Özel.....

12. Ailenizde sizinle aynı mesleği yapan bir yakınınız varmı, yazarmısınız.....

13. Bu mesleğe yönelmenizde nelerin yada kimlerin etkisi oldu kısaca yazarmısınız.....



EK- 3 Ergenler için duygusal zeka ölçeği

(ifadelerin yanında belirtilen seçeneklerden sizin için hangisi en uygunsa onu işaretleyiniz)

		Kesinlikle	Bazen Doğru	Çoğunlukla Doğru	Kesinlikle Doğru
1.	Kavgacı biriyim				
2.	Umursamaz biriyim				
3.	Arkadaşlarıma kolayca kızarım.				
4.	Duygularımı anlatmakta zorlanırım.				
5.	Başkaları için bir şeyler yapmayı severim.				
6.	Arkadaşlarımla benimle bir şeyler paylaşması hoşuma gider.				
7.	Bir sorunla karşılaştığımda onu çözene kadar uğraşırım.				
8.	Arkadaşlarıma sorunlarını çözmede yardımcı olurum.				
9.	Günümü güzel geçiririm.				
10.	Başkalarına duygularımı anlatmakta zorlanırım.				
11.	Arkadaşımın üzgün olduğunu anlarım.				
12.	Arkadaşımın mutlu olduğunu anlarım.				
13.	İnsanlar bir şey söylemese de yüz ifadelerinden üzgün olduklarını anlarım.				
14.	Arkadaşıma kızdığımda ona neden kızdığımı söylerim.				
15.	Başkasının konuşmasını dinlemekten hoşlanmam.				
16.	Zor bir durumla karşılaştığımda ne yapacağımı bilemem.				
17.	Mutsuz biriyim.				
18.	Mutlu biriyim.				

19.	Arkadaşlarım beni her şeylerini anlatabilecekleri biri olarak görürler.				
20.	Arkadaşlarımı sakinleştirebilirim.				
21.	Kendimden memnunum.				
22.	Yeteneklerimin farkındayım.				
23.	Arkadaşlarım beni sadece başarılı olduğum için sever.				
24.	Başladığım işin sonunu getiririm.				
25.	Ne yaparsam yapıyım başarılı olamıyorum.				
26.	Arkadaşımın başarısı beni mutlu eder.				
27.	Kötü hissettiğimde beni neyin üzdüğünü bilirim.				
28.	Eğer başarısız olursam ailem beni sevmez.				
29.	Hiçbir zaman planlı bir insan olamadım.				
30.	Başarılı bir insan olmadığımı düşünüyorum.				
31.	Geleceğe yönelik bir planım yok.				
32.	Bir konuda hatalıysam özür dilerim.				
33.	Arkadaşlarımla beni neden sevmediğini anlayamıyorum.				

EK 4. Mesleki İlgı Ölçeği**Adı-soyadı:****Uygulama Tarihi:****Sınıfı ve Numarası:****AÇIKLAMA: Her maddeyi okuyun ve size uygun yanıtı (x)biçiminde işaretleyin.**

NO	MADDELER	HİÇ SEVMEM	SEVMEM	NE SEVERİM NE SEVMEM	SEVERİM	ÇOK SEVERİM
1.	Bağ bahçe işleriyle uğraşmayı	()	()	()	()	()
2.	Mekaniksel ve elektrikli cihazların çalışma mekanizmasını anlamaya çalışmayı	()	()	()	()	()
3.	Bir mobilya ürününü monte etmeye çalışmayı	()	()	()	()	()
4.	El becerisi gerektiren işler yapmayı	()	()	()	()	()
5.	Fiziksel güç gerektiren sporlar (judo, güreş, dağcılık, boks vb.) yapmayı	()	()	()	()	()
6.	Boya, badana işleriyle uğraşmayı	()	()	()	()	()
7.	Bozulan mekaniksel ve elektrikli cihazları tamir etmeye çalışmayı	()	()	()	()	()
8.	İş makineleri (kepçe, dozer, kamyon vb.) kullanmayı	()	()	()	()	()

9.	Ağaç işleri ile uğraşmayı (maket yapmayı, ağaçtan ürünler tasarlamayı vb.)	()	()	()	()	()
10.	Bir teknik serviste çalışmayı	()	()	()	()	()
11.	Bilimsel teorileri anlamaya çalışmayı	()	()	()	()	()
12.	Sosyal ve doğa olaylarının nedenlerini araştırmayı	()	()	()	()	()
13.	Bir problemin çözümü için orijinal fikirler üretmeye çalışmayı	()	()	()	()	()
14.	Karmaşık ve zor mantıksal/matematiksel problemleri çözmeye çalışmayı	()	()	()	()	()
15.	Zihin gücünü zorlayan meydan okuyucu problemler çözmeyi	()	()	()	()	()
16.	Bir şeyler keşfetmek veya icat etmek amacıyla deneyler (bilimsel veya amatör) yapmayı	()	()	()	()	()
17.	Projelerde araştırmacı olarak görev yapmayı	()	()	()	()	()
18.	Zihne takılan bir problemin ve sorunun çözümü için çeşitli kaynaklar taramayı	()	()	()	()	()
19.	Bilim ve teknoloji dünyasındaki yeni gelişmeleri takip etmeyi	()	()	()	()	()
20.	Bir müzik enstrümanı (aleti) çalmayı	()	()	()	()	()
21.	Sanatsal içerikli fotoğraflar çekmeyi	()	()	()	()	()
22.	Tiyatro ve drama gibi oyunlarda oynamayı	()	()	()	()	()
23.	Resim ve karikatür gibi sanatsal çizimler yapmayı	()	()	()	()	()
24.	Sanatsal etkinliklere katılmayı (resim sergisine gitmeyi, tiyatroya gitmeyi vb.)	()	()	()	()	()
25.	Bir resmi veya özel kuruluştaki görsel tasarımcı olarak çalışmayı	()	()	()	()	()

26.	Bir film senaryosu, roman, hikâye vb. yazmayı	()	()	()	()	()
27.	Dans etmeyi, halk oyunları veya folklorik oyunlar oynamayı	()	()	()	()	()
28.	Hayal gücü ve yaratıcılık gerektiren işlerle uğraşmayı	()	()	()	()	()
29.	Diğer insanların problemlerini dinlemeyi ve onlara çözümler üretmeye çalışmayı	()	()	()	()	()
30.	Toplum ve kamu yararı için başkalarından bağış toplamayı	()	()	()	()	()
31.	Başkalarına bir şeyler öğretmeyi	()	()	()	()	()
32.	Başka insanlara rehberlik yapmayı ve yol göstermeyi	()	()	()	()	()
33.	Empati kurmayı	()	()	()	()	()
34.	Yardıma gereksinim duyan iş arkadaşlarıma yardımcı olmayı	()	()	()	()	()
35.	Başkalarının mutluluğu için fedakârlık gerektiren işler yapmayı	()	()	()	()	()
36.	Maddi çıkar beklemeden başkaları için zaman ayırmayı	()	()	()	()	()
37.	Bir yardım kuruluşunda gönüllü olarak çalışmayı	()	()	()	()	()
38.	Çalıştığım işte yenilikler peşinde koşmayı	()	()	()	()	()
39.	Kendi hedeflerine ulaşmak için başkalarını kullanmayı	()	()	()	()	()
40.	Bir işyerinde yöneticilik, idarecilik ve müdürlük yapmayı	()	()	()	()	()
41.	Birlikte çalıştığım insanları iş yapma noktasında motivasyonlarını artırmaya çalışmayı	()	()	()	()	()
42.	Başkalarının hayatlarına etki eden (olumlu ya da olumsuz) kararlar vermeyi	()	()	()	()	()
43.	Bir gruba liderlik yapmayı	()	()	()	()	()
44.	Başkalarını etkilemek için açık hava veya miting gibi	()	()	()	()	()

	alanlarda konuşma yapmayı					
45.	Daha fazla maddi gelir elde etmek amacıyla yüksek risk gerektiren yatırımlar yapmayı	()	()	()	()	()
46.	Başkalarına bir şeyler satmayı, ürün pazarlamayı veya reklamını yapmayı	()	()	()	()	()
47.	Derslerde veya toplantılarda not tutmayı	()	()	()	()	()
48.	Bir ürünün kusurlarını araştırmayı	()	()	()	()	()
49.	İşleri belli bir plan ve programa göre yapmayı	()	()	()	()	()
50.	Çalışma masamın üzerindeki eşyaları (kitap, kalem, defter vb.) derleyip toparlamayı	()	()	()	()	()
51.	Hesap kitap işleri ile uğraşmayı	()	()	()	()	()
52.	Emir komuta zincirinin olduğu (hiyerarşinin olduğu) iş yerlerinde çalışmayı	()	()	()	()	()
53.	Dikkat ve titizlik gerektiren işler yapmayı	()	()	()	()	()
54.	Evrak düzenleyip dosyalamayı	()	()	()	()	()
55.	Günlük hayattaki harcamaların listesini tutmayı	()	()	()	()	()

Ek 5. Uygulama İzinleri



**T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü**

Sayı : 12018877-604.01.02-E.1891924

14.02.2017

Konu : Tolga Nasuh ARAN
Araştırma İzni

**DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)**

- İlgi : a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 07/03/2012 tarihli ve B.08.0.YET.00.20.00.0/3616 sayılı yazısı (Genelge 2012/13)
b) 19/01/2017 tarihli ve 187 sayılı yazınız.
c) 14/02/2017 tarihli ve 1867943 sayılı Valilik Onayı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Aile Eğitimi ve Danışmanlığı yüksek lisans programı öğrencisi Tolga Nasuh ARAN'ın "Meslek Lisesi Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ve Meslek Tercihlerinin Bazı Sosyodemografik Özelliklere Göre İncelenmesi" konulu tez çalışması için kullanacağı ölçekleri, Müdürlüğümüz Menemen İlçesine bağlı Menemen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Halide Gencer Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Nene Hatun Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde uygulama isteği ilgi (c) Valilik Onayı ile uygun görülmüştür.

Araştırmacı tarafından yapılan araştırmanın tamamlanmasından itibaren en geç iki hafta içinde Araştırmanın Teslimine İlişkin Taahhütname Tutanağı doldurularak, araştırmanın CD'ye aktarılması sağlanarak Müdürlüğümüze gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinize ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih VARGELOĞLU
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

- 1- Valilik Onayı (1 sayfa)
- 2- Araştırma Değerlendirme Formu,
Anket Formları (7 sayfa)
- 3- Taahhüt Formu (1 sayfa)

Aslı ile Aynıdır
5070 sayılı yasa ile
elektronik olarak imzalanmıştır.

15 Şubat 2017

Fevzi Paşa Mh.452 No:15 Strateji Geliştirme Hizmetleri 1 Bölümü Konak/İZMİR
Elektronik Ağ: izmir.meb.gov.tr
e-posta: strateji35_1@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: N.GÜR Memur
Tel: (0232) 280 36 31

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Tolga Nasuh Aran
Kurumu / Üniversitesi	Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Aile Eğitimi ve Danışmanlığı
Araştırma yapılacak iller	İzmir
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi	Menemen Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi Menemen Halide Gencer Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi Menemen Nene Hatun Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi
Araştırmanın konusu	Meslek Lisesi Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ve Meslek Tercihlerinin Bazı Sosyodemografik Özelliklere Göre İncelenmesi
Üniversite / Kurum onayı	---
Araştırma/proje/ödev/tez önerisi	Meslek Lisesi Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ve Meslek Tercihlerinin Bazı Sosyodemografik Özelliklere Göre İncelenmesi tez
Veri toplama araçları	Ergenler İçin Duygusal Zeka Ölçeği Kişisel Bilgi Formu Mesleki İlgi Ölçeği
Görüş istenilecek Birim/Birimler	----
KOMİSYON GÖRÜŞÜ	
İlgi: Milli Eğitim Bakanlığı'nın 07/03/2012 tarihli ve 3616 sayılı Araştırma, yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri Konulu, 2012/13 Sayılı Genelgesi. Genelge gereğince; araştırma başvurusu olması gereken nitelikler açısından incelenmiş olup, araştırmanın 2016-2017 öğretim yılında eğitim öğretimi aksatmayacak ve eğitim kurumları yöneticilerinin uygun gördüğü şekli ile yapılmasına oybirliği ile karar verilmiştir	
Komisyon Kararı	Oybirliği ile alınmıştır.
Muhalif üyenin Adı ve Soyadı: ----	Gerekçesi; -----

KOMİSYON

13./02/2017

(Başkan)
M. Fatih VARGELOĞLU
Müdür Yardımcısı

Üye
Dr. Resul YAVUZ
Öğretmen

Üye
Nurdan MARAL
Öğretmen

Üye
Emre BAYRAK
Öğretmen

Üye
Gökçe GÖÇERİ
Öğretmen

Gmail - düzeltilmiş tez önerisi son

Sayfa 1 / 1



Tolga Nasuh Aran <tolga.naran@gmail.com>

düzeltilmiş tez önerisi son

Hadiye küçükkaragöz <hadiye3000@gmail.com>
To: Tolga Nasuh Aran <tolga.naran@gmail.com>

Tue, Dec 27, 2016 at 1:00 PM

Sn. TOLGA NASUH ARAN

**"MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKA DÜZEYLERİ VE
MESLEK TERCİHLERİNİN BAZI SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE
İNCELENMESİ"**

**Başlıklı yüksek lisans tezinizde geliştirmiş olduğumuz ergenler için duygusal zeka
ölçeğini kullanabilirsiniz**

yard. doç. dr. hadiye küçükkaragöz

27 Aralık 2016 12:18 tarihinde Hadiye küçükkaragöz <hadiye3000@gmail.com> yazdı:
[Quoted text hidden]

Gmail - ölçek kullanım izni



Tolga Nasuh Aran <tolga.naran@gmail.com>

ölçek kullanım izni

Tolga Nasuh Aran <tolga.naran@gmail.com>
To: "hadiye3000@gmail.com" <hadiye3000@gmail.com>

Mon, Dec 26, 2016 at 4:03 PM

----- Forwarded message -----

From: serkan perkmen <sperkmen@hotmail.com>
Date: 2016-12-26 14:31 GMT+02:00
Subject: Re: ölçek kullanım izni
To: Tolga Nasuh Aran <tolga.naran@gmail.com>

Merhaba Tolga,

Envanterimizi kullanabilirsin. Ölçek

<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/balikesirnef/article/view/5000127680/0>

adresinde mevcut. Her bir soruya

1-Hiç sevmem

2-Sevmem

3 Ne severim ne severim

4- Severim

5-Çok Severim

likert scale ine göre cevaplanması gerekiyor. Olcegin puanlanması makalenin içinde mevcut. Çalışmada başarılar dilerim.

Serkan Perkmen

*

From: Tolga Nasuh Aran <tolga.naran@gmail.com>
Sent: Thursday, December 22, 2016 9:59 AM
To: sperkmen@hotmail.com
Subject: ölçek kullanım izni

